

vt aceruus: sed si qditas ignis est ipsa forma ignis sine materia: forma ignis e ens copletu i genere. ergo cuiu qd vni facit vnu p accns. sed materie vnitur. ergo hic ignis cu materia no e vnu p se. sed p accns. vel aggrega tione vt aceruus qd falsu e. ma. pncipaliter pbat qz qd faciur vnu p se no sut coplete i genere sed p reductio nē vt sut pncipia z partes rei. minor pz. qz ignis e cople te in genere. ergo z forma ignis si sit tota qditas ignis. ¶ P. qd no icludit aliqz qditate i genere nec aliqz qditas i genere icludit ipsu: nec e i genere p se nec p reductio nē. sed p te materia e bz. vt onda. ergo materia no e p sei genere nec p reductio nē. ergo erit nihil. qz nullu est ens extra gen nisi ds. materia no est ds. ergo nihil. ma ior pz. qz qd e i genere p se e qditas vel icludēs qdi tatē. vt ignis. z qd e i genere p reductio nē icludē in qditate alicui bzntis qditatē. minor e euidēs. qz si ma teria non ptinet ad qditatē nec etiā icludit qditatem nec icluditur vt dicit. ¶ Preterea quodocunqz ali qd rō cōis puenit pluribus. puenit eis p aliqz cōe cui cō uenit primo illa rō: vt pz ex primo post. et scdo de aia. s3 facere per se vnu puenit huic forme z huic materie z illi. ergo zc. illud cōe e ipsa materia z forma cōiter ac cepte qd pzo faciūt p se vnu qd non eēt nisi ipsa materia pertineret ad quiditatem rei cōir accepte. ¶ P. qd ponit in diffinitōe sube materialis pertinet ad qdita tē ei. qz s3a nō h3 diffinitionē per additamēta. sed ma teria ponit in diffinitione substātie materialis. ex sexto hui. ergo zc. ¶ 2^a cōclusio sit ista. materia dcta per idi uiduationē pertinet ad qditatē s3l tori qd e i diuiduū substātie distinctū contra vlc: hāc ondo sic: singulariū sūt cause singulares. ex qnto hui. capitulo de cā. mā aut z forma sūt cause itrisece rei. ergo indiuiduerunt cause idiuidue. materia ergo idiuidua erit cā itrinseca z qditatiua z idiuiduū substātie sic accepte. ¶ 3^a cōclu sio sit ista. mā cōtracta per exntiā pertinet ad qditatez s3l tori exntis. pbatō hui. pma eēntialia cōpositi ex nti sūt exntia: nō. n. e itelligibile qd ex nō exntib^o cōpo nit itrisece aliqz exntis. sed mā est pncipiū eēntiale rei. ergo cōpositi exntis erit mā exntis. ¶ Quarta cōclusio sit ista. mā accepta p parte itegrali remota pertinet ad q ditate rei nō pproprie z directe sed per reductio nē: qd non pproprie et directe ostēdo sic. illud qd nō intrat diffinitionē rei nō ptinet pproprie z directe ad qditatem ei. nā diffinitio e res icludēs qd e de qditate rei. sed mā accepta p parte itegrali remota nō itrat diffinitio nē rei. qz semicirculus nō e d diffinitōe circuli: vt dī hic i lra. ergo zc. S3 qd ptineat ad qditatē rei p reductio nē ondo sic. nā qd pncipiat pncipiū pncipiat z pncipia tū. saltē p reductio nē. qz qd e cā cause e cā cāti. s3 mā sic accepta e pncipiū pncipy imediati. s. materie. pxi me z imediata. nā circulus qd ad suū eē materiale p ximū cōponit ex semicirculis sicut paries ex lapidib^o ergo zc. ¶ Quinta cōclusio sit ista. materia cōtracta per accns pter necessariū nullo mō ptinet ad qditatez rei. hāc ondo sic. qd pōt perfecte eē z perfecte itelligi i sua qditate sine alio: nō depēdet ab eo nec icludit illud in sua qditate. sed sillaba cōposita ex lris cereis pōt per fecte eē z itelligi in sua qditate sine cera vel lris cereis ergo cera vel lre ceree nō pertinet ad qditatē sillabe ni si dicas sillabe ceree. ma. pz. z minor etiā qz bec sillaba ba. pōt eē z itelligi pfecte sine. a. z. b. cereis. quia. b. z. a.

possunt esse cupree vel ferree. vel sine oi tali materia posset pferrī bec sillaba ba. ¶ Aduertendū tñ qd mā cōtracta quocūqz mō nō e de rōe qditatis specificē. nā natura specifica abstrahit a qdūqz cōtractōe accepta scōz qttuoz cōclusiones vltimas. z ideo solū materia ac cepta mō abstracta z i vniuersali est de essentia spēi vt pma cōclusio pcedit.

Ad auctozitates pbi i opp^m. ¶ Ad pma cū dī qd oēs pres diffinitōis sūt forme. dicēdū qd nō sūt forme sibi iuicē pparate s3 respectu diffiniti qz de ipso formaliter p dicit. ¶ Ad se cūdā de scdo de aia cū dicit qd forma e qd erat esse. dicēdū qd hoc dicit appropziatē ex eo qd forma e pnci palior cā z copletiua diffinitōis z qditatis rei nō quin mā etiā pcurrat. ¶ Ad tertiā qd aia e substātia aiatī di cēdū qd Aristo. accipit ibi substātiā z qd quid erat eē p notiozi parte diffinitōis z nō p tota diffinitōe. qd pars p ipsūmet glosāt se statim infra. si qd ait altera z nō est aia aial z sic hoc quidē dicēdū. hoc aut nō dicēdū. sicut ergo nō vult qd aia sit aial. sic nō e diffinitio aialis. s3 pnci palior pars. ideo sic ait dicēdū. sic aut non. ita qd vno mō dī diffinitio. alio mō nō.

¶ Abeūtes vero ex actu nō palā. vtrū qdē sūt aut nō sūt: s3 p dīr z cognoscūtur vlis rōne.

Veritur Utrūz singulare sit per se a nobis itelligibile vi detur qd nō per p h m hic i littera qd dicit qd abeūtib^o a sēsu nō est palā an sint aut nō sint. ¶ Itē scdo de aia dicit qd sēsus e singulariū itellect^o vliū. Ex his sic argu itur. sicut se h3 sēsus ad suū obiectū sic se h3 itellectus ad suū. ergo permutatim sicut sēsus ad itellectū sic ob iectū sēsus ad obiectū itellect^o. s3 sēsus nō e itellectus ergo nec obiectū sēsus qd e singulare e obiectū itelle ctus. ¶ Cōfirmat. qz diuersaz potētiāz sunt diuersa obiecta. ergo singulare qd e obiectū sēsus nō erit obie ctū itellect^o. ¶ P. qd e obiectū itellect^o. ex tertio de aia. s3 singulare nō h3 pproprie qd quid e. ergo zc. pba tio minoris. tum qz alias singulare eēt diffinibile z de ipso eēt pproprie scia. quoz vtrūqz e p h3 i hoc septimo. tū qz ifinite possēt eē scie. cū ifinitas non repugnet sin gularib^o. tū qz hās notitiā pfectā d spē spālissima hēt iperfectā z ipotētiā de quolibet singulari: sicut hās p fectā notitiā de genere h3 iperfecte z i potētia notitiā de spē qlibet ipsius. sed hoc pns e falsū. nā agēs per co gnitionē nō pōt perfectissime se dirigere in agēdo nisi perfectissime cognoscat agibile qd tū sibi possibile e. s3 artifex per artē de domo tñ vlez perfectissime se diri git in faciēdo hāc domū particularē ita perfecte sicut si eādē prius aut vidisset aut nouisset. ergo domus fa cta nō e apta perfecti^o cognosci ab artifice qd i vniuer sali. ¶ P. ad pncipale. si singulare per se itelligit. ergo vniuersale nō per se itelligit. pns est falsū. ergo z aīs pbatō pns. qz si vniuersale z singulare per se itelligā tur. aut ergo vniuersale itelligit per eādēz spēm per quā singulare aut per aliā. nō per eādē. tū qz idē repse taret aliqd sub rōe distincti z indistincti. tū qz si sic. s. p eādē. aut vna spēs qd est ipsius vlis eēt oīuz singulariū. aut qdūqz e alicui^o singularis ppropria e ipsius vlis. non pmo qz nulla spēs vnica e rō cognoscēdi pla vt pla. nō scdo mō qz tūc quot eēt itellectiōes singularium tot

essent vniuersaliū. tū qz ambo. s. vniuersale z particulare sepe itelligerēt sicut nisi intellectus vteret spē nunc ad hoc nūc ad illud: z illū vsū oporteret qd pcederet cognitio huius z illi. tū qz illa eadē spē aut eēt ipsi vltis pmo: z sic nō posset repñtare singularia qz eēt indistincta z pusa. vel z iph singulari pmo z ex dñti vltis: z tūc quot eēt spē singulariū tot eēt spē vniuersaliū. z sic spē multiplicarēt in infinitū si debeāt oia singularia cognosci. Si vero deē alia pars qd per aliā spē cognoscit hoc nō videt. tū qz vtrūqz spē eēt eque abstracta cū ab eodē fātasmate gignat z virtute eiusdē intellectus agētis. qre ergo vna erit magis vniuersalis z alia particularis nō videt. tū. qz si pmo gignat spē intelligibilis singularis ex fātasmate. aut ergo gignetur alia vltis ex eodē vel etiā de illa spē: z tūc tot erūt spē vltis quot particulares. z sic eiusdē vltis eēt infinite spē. aut nō necessario gignet spē vltis. sed tñ volūtate. sed hoc ē irroabile oīno. cū gignitio spēi sit nālis. aut spē scda vltis redit in idē cū pma z auget eaz: z sic cognitio vltis poterit in ifinitū intēdi. z etiā seqret qd qsto plura singularia video tñ cognoscā perfecti ipsū vltis. quoz vtrūqz ē manifeste falsū. Contra. intellectus cōplexus p supponit incōplexū. sed intellectus cōponit vniuersale cū singulari dicēdo. sortes ē hō. z cognoscit ppositionē eē verā vel falsā. ergo cognoscit vtrūqz extremū incōplexū alias cōponeret ignorās.

Respondeo Ista qstio est metha. qstū qrit de intellectu simpli singulariū. z etiā animastica. i. pertinēs ad libzū de aia qtenus qrit de intellectu singulariū respectu intellectus nri. pmo ergo qstio pertractabit vt methaphisica scdo vt aiastica. Quātū ad pmo pmo pmittā tres distinctōes. scdo qndā tres pclusiones. De pmo sit ista pma distinctio singularē ē triplex. qdā abstrahēs ab exñtia. nō. n. singularē determinat qstū ē de se ad exñtia sicut nec vniuersale. z tale particulare ē per se in genere nihil includēs pter nām spēi z pprietatē indiuidualē per quā est hoc. qlibet aut coordinatio pdicamēti abstrahit ab exñtia. scdo mō sumit in qstū ē exñs singularē z nō includēs aliqd accñs: z tale singularē pōt dici simul totū: vt dictū fuit supra. exñtia aut nō ē de rōe alicui nec i qstū qd nec in qstū participat qd: qz exñtia ē oīno extra qd itatē formalē saltē in creaturis. s. sumit singularē in qstū includēs nō solū exñtia sed alia accñtia circūstātia vt qritatē qritatē locū tps z hō. z sic ē ens aggregatū z vñū per accñs. Scda distinctio ē q intellectio ē duplex. qdā qd vñ quiditativa seu abstractiua z hec abstrahit ab exñtia respiciēs solū quiditātē ei vt qditas est. alia ē intellectio qd vñ intuitiua z visio. z hec respicit p se obiectum pñs in sua exñtia. ita qd ē exñtis vt exñs est. Tertia distinctio sit ista obiectū intellectus qdā est pmo intellectū. qdā nō pmo. dñ obiectū pmo intellectū qd adeqt actū intelligēdi. nō pmo aut intellectū dicūt qd nō adeqt. exēplū in simili. qñ videt qstū bipedale ipsū totū adeqt visionē. lz aut pars ei per se videat nō tñ adeqt visionē. Si r aut ē de intellectu cū intelligit spē. puta hō ipsa spē tota intelligit z adeqt intellectiōnē z pmo intellectū. lz partes spē. puta gen z dñia lz vtrūqz per se intelligit nō pmo. qz neutrum adeqt per se intellectiōnē talē. De scdo sit ista prima pclusio. Singulare quolibet mō sūptū ē per se intelli-

gibile qstū ē ex nā sua. hāc oīdo sic. singulare est vere ens. ergo vere p se intelligibile. qñ p qz intelligibilitas absolute seqt entitatē cū ens sit obiectū intellectus vt pbatū fuit sexto huius. pbatio autis. singulare icludit totā entitatē qditatiua superior: z icludit vltra hoc pprietatē indiuidualē z exñtia vel aliqd accñs quoz neutrum diminit. s. addit ad entitatē. ergo ad intelligibilitatē. ergo zc. pbat de singulari pmo mō spāl. nā tale singulare nihil icludit aliud vltra vltis nisi gradū vltime actualitatis z vntatis qd ē ipsa dñia indiuidualis. s. a tali singulari nō excludit intelligibilitas rōe alicui iclusi in vniuersali superiori. qz tūc vniuersale nō eēt per se intelligibile. nec rōe alicui additi. qz tūc angelus particularis nō eēt intelligibilis. nā si repugnaret singulari vt singulare ē: posse itelligi: angelus nō posset seipsū itelligere. nec dñs seipsū cū sit singularissim. Tercia conclusio sit ista. Singulare quolibet mō sūptū ē pmo itelligibile qstū ē de se. hoc apparet ex significato nois. qd ē pmo. qd cūqz. n. aliud a singulari itelligit nō icludit singulare cōplete qstū ad qd qd intelligibilitatis ē in eo qz nō icludit illū gradū seu dñiaz indiuidualē qd singulare ē singulare s. ipz singulare icludit cōplete quicquid est intelligibilitatis in quocūqz superiori. cū icludit in suo conceptu omnia superiora et non econuerso. singulare ergo nō est natum itelligi vt pars iclusa in pmo intellectu. sed tamen vt primum in quo alia superiora per se icluduntur. Tertia conclusio sit ista. Singulare pmo modo est intelligibile per se respectu intellectiōnis abstractiue tamen: z singulare secundo z tertio modo est primum intelligibile intellectiōne intuitiua tantum. hec conclusio habet duas partes vt patet ex secunda distinctiōne. nā intellectiō abstractiua abstrahit ab existētia obiecti. intuitiua aut est existētis obiecti vt est existens. ergo singulare pmo modo qd abstrahit ab existētia est obiectū intellectiōnis abstractiue solum. et singulare secundo modo z tertio modo. quia icludit existētia est obiectū cognitionis intuitiue solum. consequentia est euidens de se ex significato terminorum.

Quantum ad scdm ostēdā tres pclusiones. prima pclusio sit ista. Singulare quocūqz modo sūptū est per se intelligibile a nobis p statu ipso saltē intellectu abstractiua. hāc ostēdo sic. nā cognoscēs per se differentiā extremoz per se cognoscit illa extrema differentiē. nā cum differentiā sit per se quedam relatio non potest cognosci nō cognitio extremis. sed intellectus noster per se cognoscit differentiā inter singulare z vniuersale. ergo per se cognoscit vtrūqz extremum. Sic enim arguit Aristo. secūdo de anima. de sensu cōmuni. pterea intellectus discurret a singulari ad vniuersale z econuerso. ergo cognoscit vtrūqz extremum discursus. consequētia patet. quia aliter discurreret ignorās. pbatio psequētie: qz sicut p sillogismū cognoscimus pclusionē. ita per iductiōnē picipia. ex pmo post. sed nulla potētia arguit discurrendo inductiueni si intellectus. ergo notiozes sūt sibi pmissē qz pclusiones. ergo per se itelligit singularia a qb arguit discurrendo. pterea intellectus nō ponit nomina rebus quas ignorat. s. intellectus iponit z attribuit nomina singularibus qbus etiā attribuit scdas intentōes. puta singulare indiuidū z huiusmodi. de bis

Septimus

facit et propoēs et opiones q̄ oia pertinet ad intellectū. ergo intellectus noster nō ignorat singulare. ¶ Si incognita nō possum diligere. scdm Augusti. s̄ magis et plus diligim⁹ singulare q̄ vlt. qz p̄ceptū de dilectiōe magis est singulari q̄ vltis. vñ p̄tio Jobānis. qui nō diligit fratrem suū quē videt. deū quē nō videt quomō poterit diligere: q̄ intelligim⁹ singulare. ¶ Cōfirmat. qz nisi intellectus per se intelligeret singulare: volūtas nō posset per se vel le actū singulare. nec per cōsequēs posset peccare. cōsequēs ē falsū. cōsequētia patz. qz volūtas nō pot per se velle: nisi qd̄ est per se actū ab intellectu cognitū. ¶ Preterea. q̄cqd̄ perfectionis ē in potētia inferiori. scz sēsitiua: est i potētia superiori q̄ est intellectus. sed p̄fectiōis ē in sēsitiua cognoscere singulare p̄ se. ergo multo magis in intellectu. ¶ Si spēs per se repñtat illud a quo gignit sed q̄libet species intelligibilis gignit a singulari. p̄z. qz nō ab intellectu agēte. qz tūc esset ei⁹ species et p̄ncipiū intelligēdi ipsū intellectū agētē. q̄ p̄ se repñtat ipsū singulare. ¶ Si nullus est distincta mēoria nisi cui⁹ p̄cessit distincta apphēsiō. s̄ intellectus habet distinctā mēoriā actū suoz qui nō sūt sēsibiles. et ergo in quātū singularis. pater. ergo habet distinctā notitiā eoz quādo isūt. ¶ Secūda cōclusio sit ista. intellectus noster p̄ statu isto nō p̄ se intelligit singulare sub rōne p̄pria singularitatis. nec sensus sētiet. Doc p̄bat sic. ois potētia cognoscens aliqd̄ obiectū sub p̄pria rōne potest illud cognoscere et ab alijs distinguere oī alio circūscripto ipso solo manēte. s̄ nec intellectus noster nec sēsus est huiusmodi respectu singularis. ergo nec intellectus noster nec sensus intelligit singulare sub rōne p̄pria singularitatis maior est euidēs. sed p̄pria pars mioris p̄bat. qz ois potētia cognoscēs suū obiectū secūdū aliquā vnitatē potest illud distinguere ab oī alio qd̄ nō ē vñū tali vnitatē. sed intellectus noster nō pot hoc respēctū singularis. p̄batio huius. qz distinctissima cognitio singulari videt esse aliquid intētionis quā intellectus distincte cognoscit. sit illa a. sed posita illa sola amota dīa et tēporis et loci et amoto alio et alio gradu intētionis. et sic de alijs accidētibus illi intētionis. nō videtur q̄ intellectus sciat distinguere si ostēdat sibi a quacūq̄ alia re eiusdem intētionis et eiusdē speciei. ergo intellectus nō cognoscit singulare secūdū rationē seu vnitatē singularitatis. et pars mioris patet p̄ idē. qz si hec albedo ponit in eodē loco cū hac albedine: manet qdē hec hec. et illa illa. qz hec nō est hec: nec distinguit ab illa per esse in loco. nūq̄ tamē sensus discernit duas esse nūero has albedines si sint eā intense. s̄ si nō distingueret intellectus iter duo singularia circūscripta distinctiōe accidētali que ē per locū. magnitudinē. et figurā. et h̄. puta si esset s̄ tēpore et haberet eādē figurā. et magnitudinē. et eundē colorē. talia enī tā intellectus q̄ sēsus iudicaret esse vñū. patet etiā qz sensus nō discernit diuersitatē radioz solarū. licet ponat cōmunitē cōtinue variari. Ratio hui⁹ mioris p̄ncipalis assignat. qz potētia cognitiua in nobis cognoscit rē non secūdū suā absolutā cognoscibilitatē. in quātū scz in se est manifesta. sed solū in quātū ē motiua potētie. qz potētia cognitiua pro isto statu mouet ab obiecto. sed natura singularis nō mouet secūdū gradū singularitatis. tū qz ille gradus nō ē p̄ncipiū actiōis sed limitatiu⁹ p̄ncipioz actiōis. tū. qz idē est p̄ncipiū agēdi et assimilādi. gradus autē singularitatis nō est p̄ncipiū assimilādi.

Tredecima

di. sed magis p̄ncipiū distinguēdi. nullo autē mō ē p̄ncipiū assimilādi. ¶ Si arguas cōtra. qz actiones sunt p̄tio singulariū. ¶ Rūdeo sic dictū fuit in p̄tio hui⁹. qz si intelligit de p̄ncipio quo: q̄ illud ē natura nō tamē sine singularitate. ita qz singularitas cōcurrit sicut causa sine qua nō. eo mō quo color nō videt nisi in quantitate. q̄ intellectus et sēsus cognoscūt singulare scd̄ vnitatē nature. q̄ vnitatis ē mior vnitatis nūerali. p̄tio tamē vnitatis vltis. vt probatū fuit supra. nō tamē sine singularitate. ¶ Tertia cōclusio sit ista. intellectus noster p̄ statu isto intelligit singulare per lineā reflexā reflectendo ad fāta smata. nā scd̄ Aristot. tertio de aia. intellectus intelligit singulare p̄ lineā reflexā. cōmē. vero habz p̄ lineā speralē. et ipse sic exponit. qz itellectione singularitatis qd̄itas abstrahit a qd̄itate donec restat qd̄itas a qua nō possit abstrahi vltiori. ¶ Cōtra. qz tūc esset linea recta et nō speralis neq̄ reflexa. ¶ Aliter ergo exponitur qz sic natura i agēdo nō per se intelligit vniuersale: qz tūc corpe gñato qd̄ ē vltius q̄ aial vel hō: nō p̄cederet vltra ad gñationē aialis vel hoīs. nec itēdit p̄tio vniuersaliū signatū. qz tūc gñato vno tali. puta forte. cessaret actio nature. qd̄ ē falsū. s̄ itēdit p̄tio iducere naturā in aliq̄ supposito. et hoc ē indiuidū vagū. S̄ si i p̄posito. spēs in fāta smata ad quā se ouertit intellectus primo repñtat indiuidū vagū in qd̄ p̄tio ferē cognitio intellectus. qd̄ p̄z. qz q̄nq̄ intelligit singulare ignorādo i q̄ spēs sit. et in hoc p̄tio signo i ipsa fāta smata est cōfusū subiectū cū accidētibus. vel mutuo accidētia se mutuo p̄trahētia. et rep̄lētatur naturā absolute. scz q̄nq̄ intellectus abstrahit vlt et ferē in naturā p̄cise nō cōsiderādo ei⁹ singularitatem. tertio reflectēdo cōsideratōnē nature ad circūstantias signatas. vt scz intelligat singulare. id est naturā q̄ inest h̄ cōponit subm cū accidētibus p̄p̄rijs d̄terminatib⁹ talē naturā. et per tales circūstantias. puta. quia est hic. et nūc. et cū tali figura. et cū tali colore. et huiusmodi. ita qz illi⁹ reflexionis termin⁹ a quo et termin⁹ ad quē est quid cōfusū et in medio ē distinctū. natura ḡ intelligit d̄terminata istis. et ē ibi cōcept⁹ non simpli⁹ simplex. vt ens. nec etiā p̄cept⁹ simplici⁹ qd̄itatiu⁹. vt hō. sed tātū cōcept⁹ p̄ accidētibus. et ille ē d̄terminatior cōcept⁹ ad quē deuenim⁹ in vita ista. nā ad nullū cōceptū singularis deuenim⁹ in vita ista cui d̄dictorie repugnat inesse alteri. cōcept⁹ autē singulari scdm ratōnē singularitatis repugnat d̄dictorie inesse alteri. sed illū nō hēm⁹. ille ergo cōcept⁹ per accidētibus est quo magis disticte possumus intelligere singulare.

Ad argumenta In oppositū. Ad aristotelē in littera p̄z qz loquitur de singulari vt exis est. et de tali verū est qz nō ē scia p̄p̄rie dicta. alias scia fieret nō scientia. qz mutato obiecto mutat et habit⁹ idē manens. ¶ Ad aliud de scd̄o d̄ aia. et ad oēs auctoritates p̄siles. dicēdū qz sensus ē singulariū cū p̄cisione. qz nō ē vniuersaliū. intellectus autē ē vtriūsq̄. ¶ Ad rationē de mutata proportione. dicēdū qz ille modus arguēdi non valet i f̄mis se h̄ntibus scd̄z superi⁹ et inferi⁹. exēplū. argū sic. sic se h̄z hō ad nō hoīez. sic aial ad nō aial. q̄ p̄mutati. sicut hō ad aial. sic nō hō ad nō aial. s̄ ois hō ē aial. q̄ ois nō hō ē nō aial. qd̄ ē falsū. qz a sin⁹ est nō hō. nō tñ nō ē non animal. iō est fallā p̄ntis arguēdo a destructione aīcedētē ad d̄structionē aīnt. nā nō hō i plus se h̄z q̄ nō aial. S̄ si in p̄posito qz oīm intellectus ē cōius q̄ oīm sensus

cōitate vniuersalitatē et predicatōnis, qz obiecta sunt subordinata sic et potētie. iō nō pōt iferri qz sic se habeat obiectū ad obiectū sic potētie in se. sic nec in alijs subordinatis secū dū sub et supra. nā obiectū cōtinetur sub obiecto. Ad cōfirmationē dicēdū sic fuit dictū i pzo bul. et in gnto. ca. de vno. qz potētia et disparataz sūt oīo obiecta disparata. vt p3 de sono et colore. respēu scilz visus et audit. s3 potētya subordinat opozt3 qz sicut potētie sūt subordinate. ita et obiecta. ita qz obiectū potētie inferioris ē et obiectū potētie superioris. sic se habēt sēsus et intellect. Ad 2^m pncipale. dicēdū qz singulare nō habz qd qd ē propriū distinctū a qd quid ē speciei. qz nō habz qd qd est p se pzo. licz nō habeat pmo: bz tñ per se. vt dictū ē. rō g nō plus pbat nisi qz singularē nō intelligit a nobis sub rōne ppria singularitatē. qz nō habz aliud qd a quid spēi. illud aut qd addit vltra spēciē magis p̄tinet ad hecbeitatē qz qditatē. et sic cōcedo qz singulare nō est diffinibile nec scibile alia diffinitōe vel scia qz speciei. et sic nō seqt ifinitas esse scias singulariū infinitoz. qz vna ē oīm cōis. Cū ēt arguit d no titia ipfecta et potētia. dicēdū qz artifex pzo intelligit domū in supposito vago. et ex cōsequēti et per accēs intelligit domū hāc. qz naturā domū per se itellectā seqt singularitas i esse. et ideo facit domū singularē p accēs qz per accēs facit qd nō p se cognoscit. cognito ei vli: p accēs singulare intelligit. Ad tertiū nego p̄iaz. ad p bationē dī. qz per eādē spēciē cognoscit vlt et p̄tictare aliter tñ cōsideratā. qz vt dictū ē illa spēs siue sit iprefa itellectui siue in fantasmate scōz duas opiones: pzo mo rep̄tat naturā in aliq supposito vago. 2° naturā absolute. 3° singulare signatū qd ē ipsa natura circūstātionata accētib. et tūc nō habeo p icōueniēti qz eadē spēs sic et sic accepta aliqd sub rōne distincti et indistincti rep̄tet. sic etiā eadē spēs qz vltis est oīm singulariū. ita qz ē eadē spēs et rō cognoscēdi plura secū dū aliā et aliā rōnē. vel posset dari alia pars. qz qz cūqz spēs est alii cuius singularis sit et vltis. nec seqtur tot esse itellectōnes vniuersaliū quot singulariū. nā oēs species singulariū nō rep̄tat nisi vnū vlt. Qd ergo addit qz ābo vniuersale scz et particulare sūt sēper itelligūtur. dico qz nō oportet. s3 per iperū volūtatis itellect^o pōt vti specie. nūc ad hoc nūc ad illud. qz itelligim^o cū volum^o. ex tertio de aia. et cū dicit. qz illū vsū p̄cedit cognitio hui^o et illius. dico qz p̄cedit ordine p̄dicto. qz illa spēs pzo representat naturā in supposito vago. scōo naturā absolute. tertio singulare signatū. Cū addit qz illa spēs est ipsi vltis pzo. et patz per idē quid sit dicēdū. nā pzo est ipsius ididui vagi. nec ex hoc seqt qz quot sūt spēs singulariū tot sint vltia: qz oīa singularia nō representāt nisi vnū vlt. nec o3 species multiplicari i ifinitū nisi forsā i successiue. si omnia singularia debent cognosci et quodlibet itelligat ppria specie. 2° illa eadē spēs representat illā naturā vniuersalē absolute. et ex cōsequenti et per accidēs ipsū singulare signatū. modo p̄posito. Aliter dicit ad hāc tertiā rōnē. qz videt p̄bare qz per nullā itellectionēz quā mō habem^o abstrahēdo sit possibile dare modū quo vniuersale p se intelligit. et singulare per se. et facit pzo secūda conclusionē scōi articuli pncipalis.

Si ergo gen^o simplr nō ē p̄tē eas qz vt gnis spēs: aut si est quidē vt materia est. Textu p̄mēti. 43.

Veritur Utrū cōcept^o gnis sit alius a cōceptu speciei. Uide^o qz nō. nā hic i lra dī. qz gen^o nihil est p̄ter eas qz sūt gnis spēs. Cū p̄. si sic. g gen^o nō p̄dicaret de spē. scōns est falsū. g et aīs. p̄batio dīe. qz tūc genus est pars spēi. s3 p̄ nō p̄dicat formalit^o de toto. g nec gen^o de spē. Cōtra. si nō. aut cōcept^o gnis ē idē cōceptui vni^o dīe vel spēi tātū. aut cōceptui cuiuslibz differētie et speciei. si pzo mō. g genus nō p̄dicat nisi de vna spē tātū. qd est falsū. si 2° mō. ergo tot essēt cōcept^o gnis quot differētia. vel si tātū ē vn^o cōcept^o generis illi vni cōceptui erūt oīno idē cōceptus dīaz. g iter se erūt idē. quoz vtrūqz est falsū. ergo necio cōcept^o gnis est ali^o a cōceptu differētie. et per

Rūdeo In ista q̄stione pzo cōsequēs speciei. mo p̄tractabo vnā opionē. 2° alit^o dicam ad q̄stionē. Quātū ad p̄mū ē vna opio qz dicit parte negatiuā. p̄pter rōnes positas i pede q̄stiois. Ad dū ponēdi ē iste. gen^o et dīa nō sūt synōima. differūt enī penes modos cōcipiēdi eūdē cōceptū. qui sūt rationes dēfmiabilis et dēfmiatū. ita qz rō generis est rāto dēfmiabilis. rō differētie vel spēi ē rō dēterminantis. Cōtra. qz si sic. g in diffinitione ē nugatio. dīs est falsū. g et aīcedēs. dīa p3. nā secū dū te idē cōcept^o dicitur per gen^o et dīam. g idē bis diceret. Cū dīet qz excusat nugatio p̄p̄ diuersos modos cōcipiēdi. Cōtra qz tūc est nugatio quādo positis diffinitionib^o pzo noibus: idē bis dī. vt ait p̄hs hic in lra. p̄az post. sed posit noib^o gnis et differētie idē cōcept^o bis dicit: nō obstantē diuerso mō cōcipiēdi. g erit nugatō. Cōfirmatur. qz per p̄hm hic in littera. p̄az post. hic ē nugatio. bipes pedes habēs. et tñ est alia rō cōcipiēdi. ergo diuersa rō cōcipiēdi nō excusat nugationē. Cū isti modi cōcipiēdi. aut sūt essētiāliter itra cōceptū gnis et differētie. aut nō. sed sūt accētiales pprietates sub qb^o cōcipiūtur. si 2° mō. nō vitat nugatio. ex quo ille rōnes sūt extra cōceptū quē ponis vnū. si pzo mō. aut ergo vtrāqz rō est essētiālis intra cōceptū spēi. aut nō. si nō. g diffinitō essētiālit^o icludit qd nō pertinet ad spēciē essētiālit^o. si sic. g cōcept^o generis et differētie sūt simplr alij. qz p̄ alias rōnes quās essētiāliter icludūt que sūt de p se cōceptu spēi. Cū p̄tē. diffinitio dicit esse pzo. id est adēq̄te eadem cū diffinito. sed cōcept^o iterat^o nō est pzo idē. g alter cōcept^o generis vel differētie supfluit in diffinitōe. quia alter sufficeret. ergo illa respōsio nō est bona. et stat ratio contra opinionem.

Quantū Ad 2^m pzo ostēdam duas cōclusiones. 2° duo dubia excludā. De pzo sit ista p̄ia cōclu^o: cōceptus gnis ē in se vn^o. Hāc ostēdo sic. oīs itellect^o hīs i se certitudinē de aliquo. et dubitās de oīb^o dēfmiatibus illud. habet de illo de quo ē cert^o cōceptū vnū aliū ab alijs de quib^o dubitat. aliqñ esset certus de nihilo quia de nullo cōceptu. s3 itellect^o pōt esse cert^o de ibere rētia cōcept^o generis alicui. dubitādo de quocūqz cōceptu speciei. vt si p̄ pprietatē cōuertibilē cū genere demonstraret ipsū gen^o de aliquo demonstratiōe quia. p̄ta. si per mouere demonstraret de aliquo qz sit animal. de quo nescitur aliqua species generis sed dubitatur. ergo itellect^o habet de illo genere aliquem vnū cōceptum aliū a cōceptibus speciez de quibus dubitat.

Septimus

Quartadecima

Præterea, differentia sunt diuersa aliqd idē entia, ex quito huius, et ex decio, ita quod magis vnū sunt differentia in illo in quo conueniunt, quod sunt in illo in quo differunt, aliqñ nō esset differentia, sed prius diuersa, quod illud in quo sunt idē est in se magis vnū quod illa in quibus differunt, sed species generis proprie differunt differentibus: et sunt idē generis, quod genus est magis vnū quod differentie quod differunt, quod nō esset, nisi generis esset vnū conceptus, nā si plures: ita esset illi diuersi sicut conceptus diuersi quo ad hoc quod species nihil vnū esset, et si genus proprie et in quod predicat de specie, quod secundum aliquē conceptū nō eūdē speciei, quod tūc esset predicatio eiusdē de se, quod secundum aliū conceptū a conceptu speciei, et sicut est de quocūque specie, sed ille alius a quacūque specie est vnū in se, alias tot esset genera quod species, quod est absurdū, et confirmat vltio, quod alias nomē generis nō esset vniuocū, nisi significaret vnū conceptus, et si quod, quomodo conceptus generis est vnū? Respondet, quod genus dupliciter concipitur, vno modo per se prius vt obiectū ad quās intellectū, alio modo per se prius, quando scilicet concipitur in aliq̄ conceptu ad equate itellectionē in quo genus includitur, puta in specie vel indiuiduo, prius modo conceptus generis est vnus numero sicut intellectio est vna numero, et generaliter ita vnica itellectioe numero itelligit magis vltē sicut minus vltē, et modo conceptus generis distinguit in diuersis, ita quod si se sit vnū numero, nō tamē vt ibi concipitur, sed est tot numero in quot includit, ita et conceptus generis natus est esse vnū numero quando concipitur per se prius et differēs ad oēs alios, et est distinctus numero vt inclusus in alijs et concipitur per se nō prius, et secundum hoc est vltē illud quod dicitur decio huius, quod genus secundum se est diuersus in diuersis speciebus, et secundum hoc scilicet ista, conceptus generis est alius a conceptu differentie, hoc statim patet, quod diuersa nō participat genus, nec eōuerso, sed sunt oīno alteri rationis, vnde conceptus generis est ita alius a conceptu differentie, quod est prius diuersus in nullo conueniens cū eo, vt patebit in sequenti questione, et ex hoc sequitur quod est alius conceptus a conceptu speciei, sicut partialis a totali, nam species essentialiter et formaliter includit conceptū generis et differentie, si genus est alius a conceptu differentie, sequitur quod est alius a conceptu speciei, nō totaliter, sed partialiter.

De secundo est vnū dubiū ex premissis, scilicet, quid determinate concipitur per genus, et quod per differentia, et respondet, per differentia concipitur vltimus actus quo species est illud quod est, et per genus concipitur potentiale respectu illius actus vltimi, hoc declaro sic, nā secundum philosophum in capitulo precedenti, sicut ratio, id est definitio se habet ad re: sic pres definitio ad partes rei, et etiā octauo huius dicitur, quod terminū, id est definitionē oportet esse orationē logicā, et exprmere quod et quod, in specie autē quod proprie diffinitio nō sunt nisi due partes essentialis, scilicet actus vltimus quo species est illud quod est, et potentiale respectu illius actus vltimi, quod differentia vltima specificata a qua est vnitas rei et diffinitiois includit precise d suo per se intellectu actū vltimū in re qui est causa vnitatis rei completiua, genus autem proximū precise includit per se potentiale respectu illius actus.

Secundū dubiū occurrit, quod istis conceptibus generis et differentie correspondet in re? Respondet quidā quod in re sufficit differentia intentionis que quidē differentia nullā differentia nec compositiones actualē ponit in re, sed tantū potentiale, sic itelligēdo quod ipsa res est nata facere diuersos conceptus in intellectu, ita quod ista differentia actu est solū in intellectu concipiēte, nec vt dicitur sufficit ad hoc differentia rationis quod est

quando res nō est nata facere nisi vnū conceptū qui tamen concipitur sub diuersis modis considerādi, vnde secundum istam opinionē differentia rationis nō sufficit ad differentia generis et differentie, vt argutū est in primo articulo contra primā opinionē, et sed contra, quia nec ista differentia intentionis sufficit, nā concipiēdo genus aut concipiē aliquid rei in specie, aut nihil, sicut de differentia, si nihil, ergo isti conceptus videtur fictici non reales, nec per consequēs dicuntur de specie, si aliquid, aut idē aliquid, aut aliud, si idē, tūc erit idē conceptus generis et differentie, quod est falsū, si aliud, habeo propositū, quod in re est aliq̄ differentia prius differentia conceptuū, et dices, quod aliquid rei concipitur et idē, nec sequitur, ergo idē conceptus, quod ea dē res nata est facere diuersos conceptus, et contra, vna res nata est facere vnū conceptū ad equatū, quia alias si esset cognoscibile, nec vnico actu cognoscibile, sed secundum illū conceptū sibi ad equatū formādo videtur imutare intellectū quātū natū est ipsū imutare, ergo nō formabit nisi vnū conceptū, et præterea ad principale, oīs differentia prius nāliū oī actu rationis est differentia ex natura rei, sed obiecta naturaliter precedunt actus, et distinctio obiectorum distinctio actuum, maxie quā hec illa causat, vt hic ponitur, ergo differentia intentionis quod est in conceptibus concludit differentia prius in obiectis quod est realis, vel saltem aliq̄ ex natura rei, et aliter ergo dicendum, quod ne habeamus accedere conceptus simpliciter diuersos generis et differentie esse ficticios: oportet quod illis correspondeat aliq̄ in re: realiter diuersa vel distincta aliquo modo ex natura rei, sic quod circūscripta oī opatiōe intellectus agētis vel possibilis et oī actu intellectus presupposito vel concomitate est in re differentia, sed talis differentia habet gradus secundum quod genus et diuersa prius sumi ab alia et alia re, puta, si sint diuersae forme in aliq̄ specie, sicut in homine, ita quod ab vna sumatur genus et ab alia differentia, vel possunt sumi ab alia et alia realitate, puta, si sit species simplex, vt albedo, prius dicitur differentia realis, secūda dicitur differentia formalis, vtraque tamē est ex natura rei.

Ad primū In oppositū, iā dictū est supra in introductione, quod auctoritas allegata est truncata, vnde addit, aut si est quidē vt materia, et hec secūda pars distinctiue est vera, vt predictū est, et ad secundū nego consequentiā, ad probationē concedo quod conceptus generis est partialis, pars autē licet nō predicetur de toto per modū partis, tamē significata denotatiue predicatur, genus autē licet sit pars speciei, tū denotatiue predicatur, et sic significat totū vel partē per modū totius, vt ait Auicēna quanto metaphisice, in abstracto aut vltima abstractioe nō predicatur, vñ ista est falsa, hō est animalitas, vel humanitas est animalitas, et contra, quod predicatio denotatiua excludit predicationes in quod, sed genus predicatur de specie in quod, ergo et, et respondeo, duplex est denotatio, vna subiecti ab accēte, alia totius a parte essentiali, prius impedit predicationē in quod, et secūda nō excludit ipsas, et talis est denominatio speciei a genere, genus autē est pars essentialis speciei.

Item animalis habetis pedes differentia scire oportet inquantū habes pedes: quare nō est dicendum habetis pedes aliud alatum: aliud nō alatum: si quidē benedicit: sed propter nō posse facit hoc: sed si aliud habes scissos pedes: aliud nō scissos pedes: benāque sunt differentie pedis, nā scissio pedis pedalitas quedā est, et.

Veritur Utrū differētia diuisi-
ua gñis inferioris inclu-
dat formalē dñam superiorē. **U**ide-
tur q̄ sic. nā q̄d predicat̄ de alio p se p̄-
mo mō: icludit formalē i illo. s̄z dñā su-
periorē ē huiusmodi resp̄cū inferioris. ḡ
rē. mior pbat̄ hic i littera. vbi dicitur
q̄ in diuisiōe gñis oportet pcedere p dñas p se. r̄ tūc se-
cūda vidit̄ priorē p se. nāz fissio pedū est pedalitas. q̄d
autē predicat̄ de alio i abstracto p̄dicat̄ p se p̄rio mō:
Preterea. si n̄. ergo differētie specificē essēt p̄ria p̄dica-
ta. cōsequēs ē falsū. ḡ r̄ añs. p̄batio cōne. q̄z tūc nō habe-
rēt gen⁹ aliq̄d dictū de eis per se. q̄z gen⁹ sup̄ius nō p̄di-
cat̄ de eis. nec differētia superior p te. illa autē sūt p̄ri-
ma p̄dicata. r̄ p̄ dñis gñaliss̄. ma. d̄ q̄b⁹ nō p̄dicat̄ p̄dica-
ta p̄riora p se. et tūc seq̄t q̄ p̄pō negatia negās differē-
tiā vnā ab alia. puta rōnale non ē irrationale: ē media
ta. **P**. q̄z si nō. ḡ differētia inferior nō diuersificat ip̄z
gen⁹ per se. cōne ē falsū. q̄z aīal hoc ip̄sū q̄d ē: est diuersū
p differētiās diuersas. vt d̄r decio hui⁹. p̄batio cōne. q̄z
in gñe dīso si sit intermediū: nō ē nisi gen⁹ superi⁹. r̄ dñā
cōstitutia ei⁹. s̄z gen⁹ superi⁹ nō icludit̄ in differētys su-
periorib⁹. p̄z. nec differētia p̄stitutia. puta sēsibile p̄sti-
tuēs animal nō distiguit̄ p differētiās vltiores. q̄z ip-
sa nō icludit̄ i illis. sc̄dm te. ḡ gen⁹ inf̄mediū se habz ad
ipsas differētiās inferiores sic potētia ad actū. s̄z potēti-
ale nō distiguit̄ secūdū suā essentia per actū q̄ est ex-
rationē ei⁹. r̄ cōuerso ḡ rē. **C**ōtra. q̄z si sic. ḡ i differē-
tys erit p̄cessus i inf̄nitū. p̄sequēs ē falsū. ḡ r̄ añcedens:
p̄batio cōne. q̄z si differētie inferiores icluderēt sup̄iorē.
ergo essēt differētes. nā differētia sūt diuersa aliquod
idēntia. in aliquo ergo cōueirēt. s̄z i differētia sup̄iori
r̄ differēt̄ differētys. r̄ tūc q̄rā de illis. vtrū icludant
differētiā sup̄iorē. vel nō. q̄re vel p̄cedit̄ i inf̄nitū. vel
stabit̄ ad aliq̄s dñas q̄ in nullo cōueniūt nec icludūt ali-
q̄d cōe. **P** si sic. ergo dñā inferior erit spēs. cōne ē falsū.
q̄z tūc essēt plura gñā q̄z decē. cū talis differētia nō sit
spēs alicui⁹ illoz genēz. p̄batio cōne. omne q̄d hz p̄dica-
tū de eo in qd r̄ differētiā dictā in quale est spēs. q̄z cō-
positū ex gñe r̄ differētia. s̄z talis differētia inferior hz
sup̄iorē dictā de ea in qd secūdū te. r̄ aliā q̄ differt ab
opposita dñā q̄ d̄r d̄ ea i q̄le. ḡ ē v̄e spēs.
Indeo Dic ē vna opio que dicit q̄ differētia su-
perior icludit̄ i inferiori. q̄d pbat̄ per textū p̄hi. **T**um
q̄z hic dicit̄ q̄ vltia differētia seu finalis ē suba rei. q̄d
nō esset nisi icluderet alias p̄cedētes. aliē nō esset sub-
stātia rei. **T**ū quia hic dicit̄ q̄ in diffinitioe nō oportz
ponere alias differentias sed solūmō vltimā. q̄z si alie
apponātur cū p̄ria erit nugatio. vt dicēdo. aīal bipes
habēs pedes trāspōnēdo diffinitioes. nā dicto bipede
superfluū ēponere hñs pedes. **T**ū q̄z hic d̄r. q̄ in suba
nō est ordo. s̄z si inferior differētia nō icludit̄ superiorēz
erit ordo. q̄z vna p̄or alia posterior. **C**ōtra istā opinio-
nē arḡ reducēdo ratiōes. et p̄rio primā: q̄n d̄r q̄ vltia
differētia ē suba rei. **C**ōtra. q̄z diffinitio indicat substā-
tiā totā rei. s̄z de suba diffiniti nō solū sūt oēs differen-
tie sed ēt gen⁹. ergo gen⁹ vel ē de per se intellectu differē-
tie vltie. vel gen⁹ sup̄fluit i diffinitione. quoz vtrūq̄z ē
falsū. ḡ illud ex quo seq̄t. s̄z q̄ finalis differētia sit to-
ta substātia rei. **P**reterea. oīs diffinitio habz partes. r̄
sc̄ut tota diffinitio totā rē exprimit: sic pars partē. sed

dñā finalis ē pars diffinitiois. ḡ exprimit p̄tē rei. r̄ n̄ to-
tā subaz rei. **C**ōfirmat̄. q̄z eodē mō tractat̄ hic p̄hs d̄
diffinitioe r̄ i octauo hui⁹. vbi d̄r q̄ i diffinitioe duo po-
nūt resp̄cū quoz vnū est vt mā. aliud vt forma. **A**d
formā dico q̄ sic dictū ē exponēdo litterā. q̄ p̄hs n̄ in-
telligit q̄ dñā sit tota suba rei nisi cōpletie. q̄ten⁹ ab il-
la differētia ē tota suba rei cōpletie. **C**z⁹ rō reduc̄. s̄.
q̄ ad dicta sua seq̄t nugatio. r̄ nō nobis. nā oīs diffini-
tio. vel dat̄ p gen⁹ primū r̄ dñas intermedias v̄q̄z ad vl-
timā. vel per gen⁹ proximū r̄ dñas vltimā specificas. si
p̄rio: seq̄t cōtra te nugatio. q̄z tūc dñā intermedia pone-
tur i diffinitioe. r̄ dñā vltia icludit oēs intermedias. vt
tu dicl. ḡ dñā intermedia d̄r bis. semel i se: r̄ semel i vlti-
ma dñā. si z⁹: seq̄t idē. nā ge⁹ p̄xi⁹ icludit dñas suā cōsti-
tutiā. r̄ vltia icludit eā s̄l̄r. vt tu dicl. ḡ bis dicef. puta
dicēdo al rōale. q̄z sēsibile icludit̄ i aīali q̄d cōstituit. r̄ ēt
i rōali. s̄z te. ḡ bis dicef. **C** Dices q̄ diffinitio n̄ sic dat̄. s̄z
p ge⁹ p̄xi⁹ r̄ dñas vltimā. **C**ōtra. tū q̄z ē p̄hs hic i l̄ra. q̄z
oīs diffinitio vel dabit̄ p ge⁹ p̄xi⁹ r̄ vltiaz dñam. vel p
primū ge⁹ cū alijs intermedys. **T**ū q̄z b̄ vult boeti⁹ ex-
p̄resse libro dionū. vbi dicit. q̄ p̄rio i diffinitioe accipiē-
dū ē gen⁹ cū dñā. r̄ vidēdū ē de diffinitioe si sit cōverti-
bilis cū spē diffiniēda. r̄ si min⁹ fuerit: accipiēda ē alia
differētia. r̄ gen⁹ cū dñā p̄iori erit loco gñis. r̄ sic quoz
reddat̄ speciē diffiniēdā. ḡ n̄ solū primū gen⁹ ponēduz
est cū vltia differētia: sed etiā cū oib⁹ inf̄medys. **A**d
formā. dicēdū sicut dictūz est exponēdo litterā. q̄ nō
est itērio p̄hi qn sine nugatione posset dari diffinitio p
gen⁹ et differētiās multas. s̄z q̄ vltia dñā ē cōpletia et
perfectia sube rei. q̄z si nō. seq̄t nugatio vt dictū ē i ex-
ponēdo litterā. **T**ertia rō reduc̄. p̄bado q̄ i suba ē
ordo. nāz oīs suba diffinibilis p̄ponit̄ ex qd r̄ q̄li. ex. s̄:
hui⁹. r̄ forma ē p̄rior mā r̄ maḡlens. vt dictū ē s̄. r̄ act⁹
est p̄rior potētia: tēpore r̄ p̄fectioe. ex. s̄: hui⁹. s̄z i diffi-
ne vnū ē potētia. vt mā. aliud act⁹. vt forma. ḡ ibi ē or-
do. r̄ p̄ dñis i suba diffinibili ē ordo. **A**d formā. iā d̄r
ctū ē i exponēdo l̄ram. s̄z q̄ p̄hs itelligit q̄ ali⁹ r̄ alius
ordo nō facit nec tollit nugationē qn sēp seq̄t nugatō
negādo b̄ q̄ ab vltia dñā sit vnitas r̄ suba rei cōpletie.
Aliē ergo dicēdū ad q̄onē. q̄ dñā inferior n̄ icludit for-
malē sup̄iorē. p̄p̄ rōes tactas. **T**ū. q̄z ēēt p̄cessus i infi-
nitū i d̄rntys. tū q̄z dñā essz vna spēs. tū q̄z sēp nugatio
esset in diffinitione.
Ad argumenta In oppositū. **A**d p̄mū di-
co. q̄ mior ē falsa. **A**d p̄batōnē. dico q̄ auctoritas Ari-
stotelis itelligēda ē. nō p̄dicat̄. s̄z diuisiue. nō ei vult
p̄hs nisi q̄ dñā sup̄ior didat̄ p dñas inferiores p se. q̄z si
s̄to pedis solū vidit̄ hñs pedes. r̄ n̄ pedalitas p̄dicat̄ de
fissioe pedis p se p̄mō. **A**d z⁹ nego cōnāz. ad p̄bonē
dicēdū q̄ h̄re p̄dicatū i qd cōueit dupl̄r. formalr r̄ dire-
cte. v̄l solū d̄noiatie r̄ indirecte. dñā at̄ n̄ hz p̄dicatū i qd
formalr. q̄z d̄r n̄ h̄nt cōmūe p̄dicatū d̄ eis i qd p se p̄.
tellige d̄ differētia q̄ solū ē differētia. nā oīs talis ē se to-
ta diuersa. s̄z tñ differētia hz p̄dicatū i qd n̄ formalr. s̄z
d̄noiatie. s̄. ip̄sū gen⁹. q̄ten⁹ saltē indirecte ē i gñe. et p̄p̄
hoc nulla differētia ē gñalissimū. q̄z ēē i gñe q̄cūq̄ mō
repugnat gñalissimū. **A**d z⁹ nego cōnāz. ad p̄batōnē
dicēdū. q̄ gen⁹ siue inferi⁹ siue superi⁹ se habz vt poten-
tiale. r̄ distiguit̄ p differētiās sic mat̄ia per formā. nec
reputo icōueniēs imo necessariū q̄ potētiale didat̄ p
actuale r̄ q̄d ē ex rōnē ei⁹. **E**t sic sit dictū ad q̄onē.

Septimus

Primum enim substantia que uniuscuiusque propria uniuscuiusque que non inest alii: uniuersale vero commune est. Textu comenti. 45. Amplius substantia dicitur que non de subiecto: et vlt de subiecto aliquo dicitur semper. Textu comenti. 46.

Veritur Utrum uniuersale sit aliquid in rebus. Uideatur quod sic. nam omne quod est tale per participationem reducitur ad aliquid tale per essentiam. Alioquin tale per participationem erit primum tale per essentiam. scilicet singulare est tale per participationem. ut hic habetur: per participationem hominis. Alioquin homo non predicaretur de singularibus. quod homo vltimus est homo per essentiam. et per se in rebus. Item subiecta est primum ens. ut dictum fuit supra. et est ens reale. quia intellectus noster non causat nisi accidens. scilicet scilicet subiecta est subiecta. et ponitur vltimus. ergo vltimus est aliquid quod ens reale. Contra. philosophus hic littera. Tunc quia substantia uniuscuiusque est propria sibi. et non inest alteri. Tunc quia subiecta non dicitur de subiecto. vltimus autem sic. Tunc quia aliquid logica que est de vltimo esset scilicet realis. quod est falsum.

Rndeo In ista questione primo quasdam opiniones pertractabo. et ad questionem aliter respondebo. Quatum ad primum est vna opinio platonis secundum quod aristoteles imponit sibi. que ponit ideas propter triplicem rationem. Tunc propter entitatem formalem rerum. ut videtur probare prima ratio de participatione posita in pede. Tunc propter scientiam que est tantum de necessariis. singularia autem sunt corruptibilia. Tunc propter generationem. nam secundum platonem generans particulari non sufficit. Sed ista opinio si potest ideam esse quandam substantiam separatam a motu et ab accidentibus per accidens nihil habens in se nisi naturam specificam perfectam quantum potest esse perfecta et passiones forte per se spiritus: alioquin de ipsa nihil sciret si inquam sic potest non potest bene improbari. quia non videtur repugnare absolute rationi entitatis tale singulare sic nam habens nec absolute improbat aristoteles. scilicet quatenus ponitur incorruptibile et eiusdem rationis cum corruptibilibus. ut arguit aristoteles. Item si sine huiusmodi. ex hoc corruptibile et incorruptibile differunt plusquam genere. scilicet in 7. ut dictum fuit supra arguatur non impossibilitas. scilicet non necessitas. quia ei nihil non manifestum ponendum est a philosophantibus nisi necessitate. idem aristoteles arguit ideas ostendens quod non sunt necesse propter illa propter que ponuntur. quod ei non ponuntur propter entitatem. nec ponuntur propter scientiam. probatum est. ca. 4. Utrum autem idem est. quod autem non propter generationem probatur. c. sequenti. Deum autem que sunt. et ita simpliciter non sunt ponende ideas. Si autem vltimum potest plato ut sibi ipse dicit: quod dicta idea est formaliter vltima. ita quod per identitatem predicatur de isto corruptibili predicatio dicitur esse beta. statim vltimum includere dictionem. scilicet quod idem numero sit quoditas multorum diuersorum. et sit ex ipsa. quia aliter non esset incorruptibile. scilicet quod primum modum illa opinio non videtur impossibilis. scilicet non sit necesse. scilicet 2. est impossibile. Alia est opinio loquendo de vltimo scilicet intentione aristoteles. que ponit quod vltimus est in re. pro quo tripliciter arguitur. scilicet sic. vltimus est aptum natum dici de pluribus. scilicet res est apta nata dici de pluribus. quod vltimus est res. probatum minoribus: quia si non. tunc talis aptitudo repugnet rei nec posset sibi conferri ab intellectu. quia tunc intellectus posset dare sorti hanc aptitudinem. quod est falsum. Item 2. sic. vltimus predicatur de re. scilicet de singulari predicatio dicitur esse beta. ut sortis est homo. scilicet impossibile est aliquid predicari de re nisi sit in re. quod vltimus est aliquid in re. Item 3. quod quod est absolute sumptum est vltima res. quia est principium et causa. ut habetur infra. ca. sequenti. scilicet ipsum quod quod est absolute sumptum est vltima. quod vltimus est vltima res. probatum minoribus. quod quod est absolute sumptum

Sextadecima

primum exprimitur per definitionem. scilicet definitio non est nisi uniuersalis. ut dictum fuit supra. Item 2. Modus ponendi talis est quod in re est gradus limitationis que singulare est hoc: quod est ipsa proprietate seu propria individualis. est etiam ipsa nam per ipsum gradum limitata. et illa non solum est intelligibilis sine illo gradu individuali: scilicet etiam natura est prior in re tali gradu. et ut sic prior non repugnat sibi esse in alio. quia ut sic non est adhuc limitata ad hoc singulare. et natura ut sic prior est uniuersalis.

Sed contra istam opinionem arguitur tripliciter. primo sic. vltimus est vnum obiectum intellectus numero et vna intellectio numero intelligitur. ut dictum fuit supra. ita quod intellectus attribuendo ipsum diuersis singularibus attribuit idem obiectum numero pluries conceptum ut predicatum diuersis subiectis: dicens hoc est hoc. sed impossibile videtur aliquid in re sit idem intelligibile numero et sic attribuatur diuersis. quod vltimus nihil est in re. Item 2. cuiusque est subiectum sub ratione que est subiectum: est intellectus et passio. si quod homo est sortis sub ea ratione que homo est vltimus. ut tu dicitur. quod sortis erit vltimus. quod est falsum. Item 3. si sic. sequitur quod sensus habet per se obiectum vltimum. quod est falsum. probatum minore. quia nam non mouet sensum in quantum hoc. scilicet non nisi hoc ut dictum fuit de intellectione singulari. videtur et quod intellectus agens omnino supponatur: si omne vltimum iam est in actu in re ex se. Contra modum ponendi arguitur dicitur Tunc quod sequitur quod tot sunt vltima quot singularia. quia quodcumque natura in quocumque individuo habet illam rationem vltimum que assignatur. scilicet illa idifferencia ad plura. Tunc quia in predicatio vltimum de singulari: idem predicaretur de seipso.

Alia est opinio in extremo. quod vltimum tantum est in intellectu. pro qua arguitur prima. quod intellectus est qui facit vltimitatem in rebus. scilicet intellectus agens non est potentia factiva scilicet activa. quod nihil caret ex intellectu. Item 2. vltimus est vnum in multis et de multis. ex pro parte. quod includit essentialiter comparationem ad supposita. ut predicabile: ad subiectibile. scilicet talis comparatio non est in re scilicet tantum in intellectu comparate. Item 3. contra istam opinionem arguitur. nam obiectum naturaliter precedit actum. scilicet vltimus est obiectum intellectus. quod uniuersale naturaliter precedit intellectione quam intelligitur. scilicet non est actu in intellectu nisi per intellectione. quod vltimus non est in intellectu tantum. Item 4. preterea. subiectum scilicet in quantum subiectum precedit intellectum. scilicet subiectum scilicet ut subiectum est vltimus. Item 5. probatum minoribus. quia subiectum scilicet ut sic est prior tale comparatio ad passionem. et si prior tale. quod de omni. et sic potest esse scientia de eo.

Quantum ad 2. primo premissa aliquid distinctiones 2. inferat aliquid conclusiones. De primo sit ista prima distinctio. duplex est intentio. scilicet prima et secunda. De prima intentione ipsa res posita in esse intellectu. et cognitio dicitur prima quia res dicitur intentio non quocumque modo res sed ut intellecta et cognita. De intentione secunda quadam relatione seu comparatione intellectus. quam intellectus comparat vnam primam intentionem ad alteram. seu vnum intellectum alteri. Exemplum. intellectus intelligens homines et intelligens animalia: comparat vnum ad aliud scilicet rationem predicabilem et subiectibilem. que comparatur ex parte animalis dicitur generatur. et ex parte hominis dicitur species. et sic scilicet diuersas comparationes format diuersas intentiones scilicet. puta generatur et species et ididui. et hoc. ita quod omnis 2. intentio est formalis relatio rationis. Item 2. distinctio sit ista. quod cum vltimus sit quoddam secretum: potest accipi dupliciter. vno modo pro se significato: quod est vltimitas. et secunda intentio que est quedam relatio rationis in predicabili ad illud quod est predicabile. et hunc respectum rationis significat hoc nomen uniuersale in concreto. et uniuersalitas in abstracto. Alio modo sumitur uniuersale pro illo quod denominatur ab illa intentione uniuersalitas: que est aliqua

res pte itētōis. nā secūde itētōes applicātur primis. et hoc secūdo mō pōt adhuc accipi dupliciter. vno: pro illo qd ē quasi subiectū rēotū denotātū ab illa 2^a intentione. et sic nā absolute sūpta dicit vlt. q̄tenus nō de se hoc. et ideo nō repugnat sibi ex se dici de multis. et natura sic accepta ē indefiniata p̄uatiue siue negatiue. Alio: pōt sumi p̄ ipso subo p̄p̄inquo qd est ipsa natura indefiniata p̄trarie. vt scz cōiūcta indefiniatiōi actu ali q̄si habitui cōtrario. et hoc mō nō est vlt nisi natura sit actu indefiniata. ita q̄ sit vñū intelligibile nūero dici bile de oī supposito. et illud ē cōplete vlt. ¶ Tertia distinctio sit ista. esse i intellectu cōtigit dupl̄. vno: subiectiue. vt spēs et hit⁹ sūt in aīa. alio: obiectiue. sic nūc loquimur. et hoc mō pōt esse dupl̄. vno: hitualiter siue i actu p̄rio. qñ scz ē ibi per speciē manētē i intellectu vt i mediate motiuū ad itellectionē. alio: actualit̄ siue in actu scdo. qñ scz actu mouet et itelligit. scds mod⁹ ifert primū. et nō ecōuerso. sic p̄z. ¶ De 2ª sit ista p̄ia cōclu⁹ q̄ vlt sūptuz p̄rio mō. scz p̄itētōe nihil ē in reb⁹. s̄z in intellectu tātū. Dāc p̄bo sic. purū ens rōnis nihil ē eī in reb⁹. s̄z vlt sic acceptū ē huiusmodi. vt p̄z ex dict̄. ergo rē. ¶ Pro ista p̄loe pōt itelligi opio p̄i⁹ recitata. nā ista p̄p̄atio q̄ ē itētō secūda nō est nisi subiectiue i intellectu cōparāte. et sic cōcludūt rōnes ibi posite p̄ opione. tamē sic p̄z hec opio icōplete loq̄tur de vlt. sic p̄cedūt ratiōes cōtra eā. ¶ Scda 2^a sit ista. vlt sūptū scdo mō. scz p̄ subo rēoto itētōis ē aliqd vlt in reb⁹. Dāc p̄bo sic. illud qd circūscripto oī actu intellect⁹ est vlt ē aliqd i reb⁹. s̄z vlt sic acceptū ē h̄. nā circūscripto oī actu intellect⁹ natura lapidis q̄ ex se nō est hec s̄z indefiniata negatiue. ergo tale vlt ē aliqd in reb⁹. Et pro ista cōclusionē pōt itelligi secūda opio recitata p̄i⁹. et sic cōcludūt ratiōes ibi posite. tñ hec opio icōplete loq̄t d̄ vlt qz natura sic sūpta sit indefiniata p̄uatiue vel negatiue et d̄ dictōrie. nō tñ p̄trarie. qd regrit ad cōplēmetuz vlt. sic p̄cedūt rōnes cōtra opionē. ¶ Sed iux̄ istā p̄clonē ori tur dubiū. vtrū natura sic sūpta indefiniata et idifferēs que nō ē de se hec: habeat aliquā vnitatē realē miorē vnitatē nūerali. ex q̄ ponit̄ n̄ esse hoc. ¶ R̄ideo q̄ sic. p̄pter qd etiā cōclu⁹ sit ista. vlt sūptū 2^a mō ē vñū vnitatē aliq̄ reali miori tñ vnitatē nūerali. Dāc oīdo sic. vñū potētīe ē vñū obiectū. s̄z potētīa sēsitiua. puta visus ē vna potētīa. q̄ habz vñū obiectū. nō vñū numero. qz tunc nō posset videre nisi vñū colorē nūero. nec vñū p̄intellectū. qz p̄cedit actū intellect⁹ sic et sensus. q̄ ē vñū aliq̄ alia vnitatē reali. qz sic obiectū sēsus iquātuz obiectū p̄cedit intellectū: ita etiā secūdū suā vnitatē realē p̄cedit oīm actū intellect⁹. ¶ Dices q̄ obiectū p̄mū et adeq̄tū sēsus ē aliqd cōe abstractū p̄ intellectū ab omnib⁹ alijs p̄ticularib⁹ obiectis. et ita nō habēt vnitatem nisi cōtinētis illa plura obiecta p̄ticularia. ita q̄ obiectū sēsus respectu vñū act⁹ vtiq̄ p̄cedit intellectū. et tūc est aliqd singulare. tñ obiectū p̄mū sēsus adeq̄tū est aliqd vlt abstractū ab oib⁹ p̄ticularib⁹ per intellectum. ¶ Sed cōtra. qz vñū actōnis sēsus: est vñū obiectū secūdū aliquā aliā vnitatē realē. vt etiā tu scedis. s̄z nō scdm vnitatē nūeralē. q̄ secūdū aliā vnitatē realē q̄ nō est nūeralis. p̄batō mioris. qz potētīa cognoscēs obiectū secūdū aliquā vnitatē: distinguit ipsū ab oī alio qd nō est hac vnitatē vñū. p̄dicatū icludīt in subo. sed sensus nō cognoscit obiectum in quātum est distinctum a

quolibet qd nō ē vñū illa vnitatē nūerali. q̄ sēsus n̄ cognoscit obiectū scdz vnitatē nūeralē. ergo scdz aliquā. p̄batio assūpti. qz null⁹ sensus discernit hūc radiū solis differre numeraliter ab alio radio. s̄z continue variatur i medio. quaten⁹ accidētia nō migrāt. s̄z si p̄ potētīā dinā ponātur duo corpora eqlia et oīno similia i albedine. tunc visus nō distingueret illa duo alba: sed iudicaret esse vñū albū tātū. sēsus q̄ nō cognoscit obiectū secūdū vnitatē nūeralē. q̄ scdz aliā vnitatē realē ita q̄ etiā vñū act⁹ sensus nō ē vñū obiectū secūdū vnitatē nūeralē. ¶ P̄terea. ad p̄cipale. in oī gñe ē vñū p̄mū qd ē mēsura oīm q̄ sūt illi⁹ generi. ex decio hui⁹. et illa vnitatē ē realis. aliogn nō esset mēsura nisi secūdū cōsiderationē rōnis. q̄ ē non esset aliq̄ entia posteriora q̄ depēderēt a mēsura nisi esset ratio. et tūc etiā intellectus possz attribuerē alteri rōnē mēsure. s̄z illud tale nō ē vñū nūcro. Tū qz nullū singulare alicui⁹ generi ē mēsura oīz illoz q̄ sūt i illo gñe. qz i ididuis eiusdē spēi nō ē h̄ p̄i⁹. et hoc posteri⁹. ex 3ª hui⁹. Tū qz sub spē albedis p̄nt dari duo ididua eqlia alba. et tūc vñū nō esset mēsura alteri⁹. q̄ illud p̄mū qd est mēsura est vñū aliq̄ vnitatē reali q̄ nō ē vlt. ¶ P̄terea. idē s̄z et eqlē sūda tur sup vñū. ex gnto hui⁹ ca⁹: de ad aliqd. tūc sic. nullo intellectu ex̄te ē s̄z similitudo realis hui⁹ albi ad illud albu secūdū albedinē. q̄ aliq̄ realis vnitatē ē p̄ximū sūdam tū hui⁹ ratiōis. qz talis ratiō nō sūdat sup ens ratiōis formalē. nō est aut vnitatē nūeralis. p̄z. qz h̄ albū et illud albū nō sūt idē nūcro. qz nihil vñū et idē est s̄z sibi p̄p̄si. ergo ē aliq̄ alia. ¶ P̄terea. circūscripto oī intellectu hic ignis gñat hūc ignē s̄z similit̄ sibi in forma. qz gñans generat sibi s̄z p̄pter formā. vt dictū est i hoc septio. et illa gñatio ē vniuoca. sed gñatio vniuoca regrit vnitatē forme in gñante et gñato. illa vnitatē nō est nūeralis. q̄ aliq̄ alia. et ē realis. qz circūscripto oī intellectu vt dictū ē. ¶ P̄terea. si oīs vnitatē realis est numeralis. q̄ omnis diuersitas realis ē nūeralis. p̄ns ē falsū. ergo et ancedēs. p̄batio p̄ne. qz vñū et multa. idē et diuersū sūt opposita. ex decio hui⁹. et totiens dicit̄ vñū oppositoz: quotiēs et reliquū. ex p̄rio thopicoz. et sic si tantū est vnitatē nūeralis: tātū est diuersitas nūeralis. ¶ Itē oīhe diuersū est in se vñū. quia vñū dicitur qd ē ab alio diuersū. sicut ergo ē vñū: sic et diuersū. q̄ si vñū nūeraliter. et diuersū nūeraliter. et nō plus. falsitas cōsequētis p̄bat. Tū qz oīs diuersitas nūeralis inquantū numeralis est eqlis. et tunc tantū differret sortes a platone quātū a brunello. Tū quia sequitur ex hoc qz tunc intellect⁹ nō posset abstrahere a sorte et a platone aliqd cōmūe magi q̄ a sorte et a brunello. et tūc qdlibz vlt esset pure ficticiū. Pro ista cōclusionē sūt etiā alie ratiōes. sed iste nūc sufficiāt. ¶ Quarta cōclusio sit ista. vniuersale tertio mō sūptū quod est indefiniatū cōtrarie nō est in intellectu actualiter de necessitate. Pro illa cōclusionē faciūt ratiōes cōtra tertiā opionē. Tū scilicet. qz obiectū naturaliter p̄cedit actū. Tūz qz subz scie iquātū subiectū p̄cedit intellectū et hitum. ¶ Quinta 2ª sit ista. vlt tertio sūptū est in intellectu habitualiter de necessitate. Pro illa cōclusionē faciunt ratiōes cōtra secūdā opionē. specialiter p̄ia. scz qz vniuersale est vñū intelligibile numero. ¶ Sexta cōclusio sit ista. vlt tertio mō sūptū scdm illud qd ē: est i rebus. p̄batio hui⁹. tū qz ratiōe addita nature qd ē esse i tel

lectu habitualiter habz sudari in re. qz illud qd est i re
habet ista relatone. g illud qd e yle est in re. tu quia ali
ter cu scia sit de vlib sciendo aliqua de vlib nihil scire
mus de reb: sed ratu de coceptib nostris. et tuc opio
nostra no imutaret a vero in falsu. ppter imutaciones
in existetia rei. vnde dici pot q yle est in re sic accipie
do q eade natura q est in existetia determinata p gra
du singularitatis e indeterminata negatiue z in intelle
ctu obiectiue et vt habet hanc relatione ad intellectu
vt ad cognoscete est in determinata contrarie in determina
tione sibi addita p intellectu. z tuc est copletu vniuer
sale. Sic ad qstione.

Ad primus In oppositu. patet q equocat de
vniuersali. vnde concedo totu argumetu. cludit ei de
ipsa natura que secudu id qd est vtiq est in reb. Ad
z per ide. na suba secuda est substantia. z est in re extra
secudu id qd est in re. Ad alia in oppositu patet q ar
gumeta phi procedut contra opinionone Platonis. z con
cedo q vniuersale no est in rebus eo mo q ponebat pla
to. Ad illud de logica dicendu. q logic non considerat
res per se: nisi quaten fundant secudas intetiones qs
logicus per se considerat. et ratione huius no dici ar
titer realis sed intetionis.

Manifestu est aute q substantiaz esse existimata
ru plurime potestate sut vt ipse pres aialiu: nihil eteni
separatu ipsoz est: qn autem separata fuerint: tuc en
ta sunt vt materia omnia. zc.

Meritur Utru distinctio forma
lis partiu organizaru
aialis sit propter plures formas suba
les realit aut specific distinctas. U
detur q no. nam si sic. ergo man mor
tua no esset man equiuoce. conseqns
est falsu. vt pater supra hic in septio. et
in quarto methozoz. get anis. pbario cosequente. qz
quecuq differut realiter vno corrupto no est necessa
riu reliquu corrupti. sz hoc posito forma totu et forma
partis realiter sut distincte. g corrupta forma si. puta
anima vel quecuq alia potest remanere ppria forma
man. et sic eade que pri. Contra. actio quelibet noti
ficat forma. qz forma dat esse z agere. g diuerse actoes
et specifice disticte arguit formas specific distinctas
sed partes aialis organice habet operationes specific
distictas. ergo et formas specific distinctas.

Rudeo Licet ista questio possit habere magnu
tractatu qten querit de multitudie z plu
ralitate formaz. de qua materia recolo me prolixu di
xisse i quadam questioe ordiaria: tamen quatū ad preses
sufficit sic proceda. prio premittā vnā opiniononez. z oi
ca aliter ad qstione. Quatu ad primu est vna opinio
tenes parte negatiua. modus ponedi est iste. q i bruto
aut in quocūq alio viuo esto q est aliq forma mixti p
cedes aiam illa est vna realiter sed plures vtnaliter co
tinēs multas perfectiones secudu quas constituit diuer
sa organa q sut principia imperfecta diuersaz operatio
nu. vltari etia si detur q aia cotinet tale forma mixti
no oportet ponere preter vnā forma. scilz aiam que sit
diuersaz operationu et perfectionu virtualiter coten
tina. Arguitur aute pro ista opinione multipliciter.
prio. quia pluralitas no est poneda sine necessitate. sz
iproposito nulla e necessitas poneditales formas plu

res. cu vna pfecta forma possit quicqd ille plures: qru
est virtualiter cotetiua. Preterea. maior apparet disti
ctio in corporib organicis inquatu aiata sut: q inquan
tu mixta sut. p3 de videre. audire. z h3. sed ppter illaz
diuersitate no ponuntur tales partiales forme integra
tes vnam aiam sensitiua. g no oz ponere hac diuersi
tate in forma mixti. Preterea. diuersa specie no cotin
antur. sed aial est vnu cotinuu. ergo no costat ex parti
bus specific distinctis. maior pbat. qz qlibet illaz for
maz pferet materia. q ergo esset ratio pt: nuadi. non
videf posse dici. Cofirmaf. qz ex duob disticti nu
ero no sit vnu nuero vt patz g mlto min ex duob speci
fice distictis q magl differut. C. p. dilo vme vtraq ps
viuit. sic p3. vel g est aia vni spet in vtraq parte. vel al
teri speciei. si primu. g in toto erat pri vna forma spe.
et habet ppositu. Si 2 mo. g vn vms difus erit mul
ta aialia scbz specie. qd no videf. C. p. sic aliqd est ens
sic est vnu. z pfecti ens pfecti est vnu. sz aial e pfecti
ens q ignis. g pfecti est vnu. qd no videf: si aial tot for
mas habz. z ignis nisi vna. C. p. qlibet forma subalis
cu sua ma constituit suppositu de gne sube. g aial vnu ef
set pla supposita: si tot bz formas subales specific di
stictas. sic ei arguit phs extra ponetes elemta manere i
mixto scdm suas formas pfectas vel ipfectas. qz tunc
mixtu e pla supposita. C. p. ex duob entib in actu no
sit vnu. vt dictu e supra. sz ples forme sut pla i actu. na
forma essetialiter e act. aial aut e aliqd vnu. g no pot
distare ex plurib partib habetib plures formas.

Quantu ad 2m e alia opinio tenes pte affirmatiuz
qua reputo veraz. Pro q sic argi. ps
aliq aialis pot separi ab aiali sn gnatiōe sz no manet i
actu post separationē p forma totu. B e euides. g p for
ma ppria qua habet pri. maior p3 p sensu. vt si os ab
strahat a corpe aialis si pot dici q noua forma gnetur
qz ita subito sic pot ee illa abscissio si sit i instanti no pot
ab agete nali noua forma introduci sn alteratōe pcedē
te. Dices q forma didit sic i aialib annulosis. Contra.
qz os no viuit sepatū. g no bz forma aiati nec prez
ei. Dices q bz pte forme mixti q no e aia. Contra.
qz diuerse mixtiōes sut i diuersis pnb q no videf esse
ab eade forma mixti: sz ab alia z alia saltē ptiali. C. p.
vna forma mixti no videf posse iformare māz disposi
ta drys z repugnātib mixtiōib. sz i corpe aialis sut ta
les mixtiōes. ex prio d aia. z p3. qz cerebrū e frigidū et
cor e calidū. C. p. scbz vā arist. libro de aialib. cor aia
lis pri et tpe gnat qz alie partes aialis. z sic e assignare
mltas mutatiōes opletas vnā ate aliā i gnatiōe aialis
fmias ad ples formas. g zc. Si dicas q n gnat ni
si vna forma mixti. seqt q gnatio aialis e vn mor. p
lixissim. z q mlte mutatiōes coter se hntes ad vna
forma tminē. qz vtrūq e falsū. z specialit 2m. qz plu
riu mutatiōnu nuero ples sut forme terminātes.

Est aute vnu dubiu. a q forma aial bz vnitatē. e ne
sic aceru? Rudeo. q bz vnitatē a forma mixti
vel a forma aiati q e vltia z specifica. sz magis videf a
forma mixti pp vnitatē cadauer] seruādā corrupta
aia v] sepata. C. p. qz vni pfectōis e vnu pfectibile
psuppositū. ita q vnitaz pfectibilis psuppoit vnitatē
pfectōis nec e ab ea sz talē vnitatē no pot dare ipfecti
bili pcedete forma mixti. qz illa videf aceru vel cumu
las gdā. Cofirmaf. qz seqndo viā istā n pot iprobati

quare totius vniversi nō est vna materia p̄is et forma. vel quozūcūq; disparatoꝝ. ¶ Respondeo ad primū. q̄ partes iste māles precedētes formā mixti nō habent tātā vnitate q̄tā hñt postea a forma. dico igit̄ q̄ sufficit vnitas ordinis i illis partib⁹. s. q̄ mā cū illis formis plurib⁹ ordinē ad formā illā cōez aliq̄liter illimitatā vt ad actū adeq̄tū respectu cui⁹ nā eaz seorsū ē potentia adeq̄ta. ¶ Ad p̄firmationē dicēdū q̄ nō ē s̄le op̄atio. n. arguit formā. vbi igit̄ videm⁹ vltra p̄prias operationes corrdētes p̄tib⁹ s̄ p̄prias formas: aliq̄ cōez sicut i aiali sensatio ibi necessario arguit aliqua forma cois actuas coite: r oēs formas. i toto aut̄ vniverso hoc nō apparet. q̄. n. ē op̄atio ignis p̄ter ignire: aut q̄ op̄atio cois ignis et aque et sic de alijs nō videm⁹.

Dico ergo ad q̄oēz q̄ i quolibet viuo p̄ter formā aiali ē alia forma cois corporis et mixti et p̄ter has q̄ sūt cōes toti aiali vel viuo sunt alie partiales specificē disticte tot̄ q̄t organa disticta. nec rōes alteri⁹ opinionis cogunt.

Ad primum dico q̄ ponere istas plures formas ē necessitas vitade contra dictionis. que est maxima necessitas. nā aliter pars separata sine generatōe vt prima rō p̄cedit s̄lis eēt et nō eēt. cū eē nō possit sine forma p̄pria. ¶ Ad sc̄dm cū d̄r de maiore distictōe apparetē i organo inq̄tum aiala sūt r̄. dicēdū q̄ nō ē s̄le hic et ibi. nā ibi nō apparet necessitas vitade p̄dictōis sicut hic. q̄ est necessitas ponēdi plures formas tales. ¶ Ad tertiu cum d̄r q̄ diuersa spē nō p̄tinuāt. hoc aut̄ manifeste falsū ē. nā manus arida p̄tinuāt corpori viuo aialis. et ram⁹ siccus ramo viuo i arbore cū tñ mortuū et viuū spē distiguāt. et cū d̄r q̄ aial ē viuū p̄tinuū. dico q̄ nō ē vere p̄tinuū nisi solū sc̄dm lineā reflexā. q̄ ei⁹ nō est necessario vn⁹ motus p̄t. n. moueri man⁹ pede gescere. sed est mediū iter vere p̄tinuū et p̄tinuū. Et cū q̄ris q̄ forma eēt rō p̄tinuadi. dico. q̄ forma cois q̄ ē alia ab illis. ¶ Ad cōfirmationē cū d̄r q̄ ex duobus numero r̄. nego p̄nas q̄ q̄to aliq̄ sūt magis vnū vnitate idētittatis tāto min⁹ nata sunt vniri ad p̄tinuēdū vnū per se. exēplū albū et nigrū magis sūt idē q̄ mā et forma q̄ sūt oīo alterius rōis et tñ ex mā et forma fit vnum per se. non aut̄ ex albo et nigro. s̄ sint idē genere primo. ¶ Ad q̄rtū q̄ p̄cedit de verme diuiso. dicēdū q̄ partes ille diuise hñt aiaz eiusdē spēi s̄ si forā hñt organa disticta hñt formas distictas p̄ter illā cōez: q̄ q̄dē nō sūt forme aiali nec p̄nas vermis ē plura aialia. ¶ Ad q̄ntū dico q̄ cōpositū ē verius vnū sed nō idinisius. duplex ē. n. vnitas. s. p̄fectōis et idinibilitatis. Et cū dicis q̄ aial nō ē p̄fecti⁹ vnū q̄ ignis si tot h̄ret formas. dico q̄ falsū ē q̄ maior vnitas non semper ē magis simplex. ¶ Ad sextū q̄ p̄cedit de suppositis. dico q̄ i eodē eē supposita plura et i potentia vt sūt partes i cōposito et sc̄dm aliā et aliā partem materie nō ē icōueniēs. sic ē i p̄posito. sed bene argumētū p̄cedit cōtra illā opinionē de mixtione. q̄ cuz q̄libet pars mixti sit mixta i q̄libet parte mixti eēt q̄ttuoz supposita et q̄ttuoz forme quaz vna ad aliā nō ordinaret vt p̄fectibilis per eā. ¶ Ad vltimū cū d̄r q̄ ex duob⁹ entib⁹ i actu nō fit vere vnū dico q̄ vep̄ e q̄n sūt i actib⁹ vltimatis et nō carēt p̄fectiori actualitate. s̄ nō ē sic i p̄posito. nā oīa p̄cedētia sūt i potētia respectu forme communis et p̄fectioris:

Ad argumentū p̄cipale. cū iferit q̄ man⁹ mortua nō eēt man⁹ equo ce cū viua. dicēdū q̄ man⁹ p̄t dupl̄r cōsiderari. s. vel man⁹ vt man⁹ vel man⁹ vt organū officiosū ad exercēdū opus vite. sicut ē de oculo et alijs s̄l̄r. Si primo mō dico q̄ ē man⁹ vnioce q̄ diu manet sub forma man⁹ Si sc̄do mō sic ē man⁹ equoce. q̄ sine aia nō p̄t exercere op⁹ vite. sicut nec oculus videre. sic itelligit̄ illud quarto methaurozum et septimo metha. sed hoc nihil contra nos. quare r̄.

¶ Quā vero cōpositū ex aliquo vt vnū sit oē: sed non vt cumulus sed vt sillaba: et sillaba aut nō est elemēta: nec idē. b. et a. nec caro: ignis et terra. dissolutis q̄dez. n. his bec nō ad huc sūt vt caro: et sillaba. elementa vero sūt: et ignis et terra: ē igit̄ aliqd sillaba nō solū elemēta r̄. vocalis vel consonans. r̄.

Veritur Utrū cōpositū p̄ se vnū dicat formaliter aliquā entitatē distictā realr ab entitate partiu. videt̄ q̄ nō: primo per cōmē. primo p̄bi. vbi videt̄ dicere q̄ totū ē aliud a q̄libet parte nō tñ ab oib⁹ s̄l̄ s̄p̄tis. ¶ P̄ ad idē arguit̄ sic. q̄ si sic ergo diffinitio nō dicit totā q̄ditatē diffiniti. p̄is est falsū. ergo et aiaz. p̄batio p̄ne q̄ tūc i cōposito eēt tres res. s. mā et forma vel genus et d̄ria et illa tertia entitas quā ponis. Diffinitio aut̄ nō ē nisi due res. s. mā et forma vel genus et d̄ria. ¶ P̄. si sic. ergo forma vnif materie mediāte tertia entitate. p̄is ē falsū. q̄ tūc vita vniret̄ viuo mediate. et per p̄is circularitas erit magis itrifeca circulo q̄ vita viuo. q̄ illa circularitas nō vnif circulo per mediū. sed vita vnif viuo per mediū. q̄ est icōueniēs. sequitur etiā processus i ifinitū. q̄ iter illā materiā et entitatē est alia mediante qua materia vnitur sibi. et sic vltorius in ifinitum. ¶ Unus aut̄ alius arguit sic. q̄ si sic ergo ternari⁹ erit quaternari⁹. q̄ est euidenter falsū. cōsequentia p̄bat q̄ tūc ternari⁹ vltra tres vnitates que sūt partes ei⁹ hēbit aliā quartā quā tu ponis aliā a partibus que est entitas totius. sed quarta vnitas addita trib⁹ facit quaternariū. ergo ternari⁹ erit q̄ternari⁹. et s̄l̄r p̄t argui q̄ q̄ternari⁹ erit gnari⁹ et sic de alijs. ¶ Contra p̄bi hic i l̄ra: q̄ exp̄sse vult q̄ caro ē aliqd aliud p̄ter ignē et terrā. et q̄ bec sillaba ab. ē aliud ab elemētis q̄ sūt. a. b.

R̄ndeō ad vidēdū mētem p̄bi in hoc declarabo tres p̄clusiones. quaz prima ē bec. Cōpositū per se. puta cōpositū ex materia et forma dicit formaliter aliq̄ entitatē distictā realiter a suaz partiu entitate. hāc oīdo sic. cōpositū est terminus generatōis p̄ se primo. ergo dicit aliq̄ entitatē realiter a partibus distictā. aiaz p̄ ex hoc septimo supra. p̄batio p̄ne. q̄ terminus generatōis h̄z aliq̄ p̄pria entitatē p̄ductā p̄ generationē. alioquin terminaret̄ ad nihil. ¶ Cōfirmat: q̄ si ambe partes existerēt nihil homini esset p̄ductio cōpositi. exēplū i resurrectōe. nā resuscitatio et s̄l̄r generatio est ad esse cōpositi et nō ad esse aie vel corporis ¶ P̄. entitates partiu possunt existere corrupto cōposito. ergo distiguūtur realiter a cōposito. p̄na ē euidēs. q̄aliter idē simul esset et nō esset q̄d est oppositū p̄mi p̄cipy. sed aiaz p̄ per philosophuz hic i littera de ista sillaba ab: corrupta p̄t manere. a. et b. S̄l̄r est de toto cōposito et partibus eius. vel realiter vel saltem apud

intellectu et in sua ratione non repugnat partes manere: non manente toto composito. ¶ **S.** cāe intrinsece compositi aliquid causat. non se nec altera altera. quia principia non sunt ex alter utris. ex principio philosophorum. quod cant aliud. scilicet compositum. scilicet omne compositum cātu realiter distinguit a cāis. quia nihil causat seipsum. quod est. ¶ **S.** ois pro parte et propria operatio habet aliquod subiectum cui prior insit. scilicet illud non est materia nec forma. pro. igitur aliquid aliud. illud est compositum. ¶ **S.** h est expressa intentio philosophi in principio philosophorum. ubi pro mouet dubium de parte et toto. vtrum vnum aut plura sunt partes et totum. sequitur et soluit et si totum vnum vtrumque id est si vtrumque pars est vnum et idem cum toto: est sic indissolubile. scilicet ipsum totum. quoniam eadem eisdem. in tunc partes erunt idem iter se sicut sunt idem toti. quare sequitur totum esse indissolubile. cum non habeat distinctas partes. At vero si totum est sic vnum indissolubile: nullum erit quantum. neque quale. quod est absurdum. ¶ **2°** sit ista. entitas compositi alia ab entitate partium est entitas absoluta. h apparet per rationes precedentes. Tunc quia generatio non est per se ad respectum. nec corruptio est per se ad respectum. Tunc 3° quia absolute et maxime intrinsecum non cant aliquid formaliter respectuum. quia absolute non est pars essentialis respectuum. materia autem et forma sunt intrinsece et absolute partes compositi. ¶ **P**reterea. si non. ergo oia entia composita sunt vnum generis. cāis est falsum. quod est aūis. cāis probatur. quia respectus a respectu intrinsecum adueniente quibus est iste. non distinguitur generis. ¶ **C**ōfirmatur. quia tunc oia entia essent formaliter respectua. quod tunc inconueniens infert philosophus quod toto huius. ¶ **S**tra opinionem de veritate apparentium. ¶ **S.** si non. ergo nullum compositum erit per se vnum. cāis est falsum. quod est aūis. cāis probatur. quia ille respectus est si sit essentialis dependente non sufficit ad vnitatem per se. quia etiam inest vni per accidens. accidens ei de peder essentialiter ad subiectum. cum quod facit vnum per accidens. ¶ **C**ōtra istam opinionem arguit Aureolus. quia omne absolute potest de facere existere sine quantum alio a quo realiter distinguitur. scilicet compositum est absolute per se. et distinguitur realiter a materia et forma. quod compositum potest existere sine materia et forma. quod est euidenter falsum quia tunc aliquid esset ignis vel igneus si forma ignis. ¶ **R**ūdeo. quod maior est via. si illud absolute est prior non dependens essentialiter ad aliud. et sic in proposito deus potest facere materiam et formam sine composito. scilicet tunc minor est falsa. quia compositum est posterius essentialiter dependens. ¶ **C**ōtra. tunc de non posset accidens facere si subiecto. quia est posterius et essentialiter dependens ad subiectum. ¶ **R**ūdeo quod non est sic. quia accidens non habet subiectum per cā intrinsecum. sic compositum habet materiam et formam. nullus autem effectus simpliciter dependet ad cā extrinsecam propter quod ad primam. quatenus omnes cālitatem extrinsecam potest de supplere si causa scda. non sic de intrinsecum. cum cāe intrinsece includit inspectionem. scilicet esse partem cāti. ideo ad expōnem maioris illi. dico quod non est verum si sit posterius essentialiter et intrinsece constitutum ab absolute priori. ¶ **T**ertia 2° sit ista. entitas compositi distincta a partibus est forma totius quod est quod dicitur. ¶ **A**d cuius euidentiam declarabo quod per ordinem primū dictū est. quod forma totius non est alia a forma partis. puta. in homine ab anima quod sit supueniens illi et aliquid ipsius totius et dicatur esse forma totius eo quod perfectius constituit compositum quod forma partis. probatio huius. quia tunc in homine esset aliquid forma constituens hominem quod esset perfectior quod anima intellectiva. quod est absurdum dicere. ¶ **2°** dictū est. quod forma totius non est aliquid quod mediū vniens materiam forme ad constituendum per se vnum cum materia. probatio. quia quod illo quomodo facit per se vnum cum materia et forma parte. quia non est dare mediū. scilicet est ipsa ex se vniens. et statim fuit in parte. vel est processus in infinitum. ¶ **3°** dictū est. quod forma totius non est aliquid forma ultra formam partem.

tis. quasi perficiens materiam et formam. probatio huius. quia cā quod perficit ab aliquid vna forma habet rationem vni perfectibilis. scilicet materia et forma non sunt habet. quod est. Tunc pro. quia sunt alterius rationis Tunc 2° quia vnum est proprie perfectibile. et aliud est actus perficiens. et hec est ratio quare faciunt vnum per se. ex. 8° huius. quod materia et forma non perficiuntur ab aliquid vna forma col. ¶ **4°** dictū est. quod forma totius est ipsa tota natura siue quod dicitur constitutus ens tota entitate. ita quod non est forma in formam. scilicet forma quod suppositum est ens quod dicitur. non sic intelligendo quod forma totius sit cā ipsius totius quod si causas totius cum materia et forma parte. scilicet est ipsum totum precise et absolute consideratum. eo modo quod loquitur Avicenna. quanto metha. quod equitas est tunc egnitas. ¶ **5°** dictū est. quod forma totius est alia realiter a forma parte. h apparet ex dicto. et ex propria ratione. quia totum dicitur alia entitate. scilicet illa entitas est forma totius. quod est. ¶ **S**tra ista arguit Aureolus. quod igitur quomodo imaginari ista entitate. aut ei sic. quod ipsa fundetur super materiam et formam parte. aut sic quod solū super materiam. ita quod materia sit ei principium subiectum. et forma principium formale. non prior: quia tunc forma in composito entificaret et quod daretur. non aut entificaret. quod videtur falsum. nec 2° modo. quia effectus formalis non differt a forma partem cuius est effectus. ¶ **S**tra ista ratio peccat multipliciter. Tunc prior. quia quod sit fundatum illi cuius non est fundatum proprie. Tunc 2° quia ego dico quod fundatum ei non est materia et forma. nec alterum illorum. scilicet est fundatum proprie et primū est ipsum suppositum vel compositum. quod probatur esse aliud a partibus. oia ei entitati formali corrūdet ad eam quod aliquid quod sic corrūdet humanitati hoc quod dico homo. non corpus vel anima. et h dato totus processus rationis erit nullus. Tunc 3° quia dato quod ei fundatum esset materia. et forma principium formale. adhuc nihil probatur. assumit enim falsum quod dicit effectum formale non differre a forma. ois enim effectus realiter distinguitur a sua cā nihil ei causat se. vnde volo quod effectus formalis non separatur a forma. quia impossibile est aliquid esse formaliter albus sine albedine. scilicet non sequitur. quod non distinguitur. Et sic ad questionem.

Ad primū In oppositum. dico quod commentator ibidem non distinguit in illud quod est per se. et quod necessario occurrit. sic autem se habet vni parti um. et esse totius. quod necio concurrunt. non tunc oportet quod sint idem. ¶ **A**d 2° de diffinitione dicit vno: quod diffinitio dicit tota quidditatem diffinitum. non proprie siue. scilicet explanatiue et indicatiue. quatenus explicat principia intrinseca essentialia diffinitum. ¶ **A**lter dicit. quod diffinitio est quoddam totum habens partes. sic et diffinitum. Sicut ergo partes diffinitionis se habent ad partes diffinitum. sic totum ad totum. sic supra dictum est in hoc septimo. et sic tota diffinitio est aliud a suis partibus. tota ergo diffinitio indicat totam essentialiam diffinitum. non obstante quod diffinitum sit aliud a suis partibus. ¶ **A**d tertium dicendum. quod procedit ex falsa imaginatione. non enim forma vni materie mediate entitate totius. vt dictum est in 2° dicto tertie conclusionis. nā illa entitas sequitur vniōem causam. si cur effectus causa. nec illud quod addit est proprie dictum quia tunc vita vniens viuō mediate. nam vita non est forma que vniens. scilicet magis est sequens vniōem anime cum corpore. quia viuere viuētibus est esse. scdm philosophum. in tertio de anima. ¶ **A**d quartum. nego consequentiam. ad probationem dicendum. quod non ois vnitatis addita facit aliud numerum. sed tantum vnitatis partialis et materialis. qualis non est vnitatis totius. et id non ponit in numerum cum alijs. ¶ **E**t hec de septimo metha philosophice.

Quo vero substantia est materia palaz: na in oibus oppositis mutationib⁹ est aliqd qd subycitur mutatio nibus: vtputa scdm locu qd nuc hic: itez et alibi: et se cudu augmeru quod nuc qde est tantu: itez min⁹: aut maius: et secudu alteratione quod nuc quide est sanu itez laborat. zc.

Inca libru

octauu methaphice Querit pzo. Utruz in motu alterationis oportet manere ide subiectuz simplr sub vtroq; terminozum: Uidef q sic. p phi losophu hic i littera. z habe idē p de ge neratiōe. vbi distin guit gnatio simplici ter ab alteratiōe per

hoc q i alteratiōe manet ide subiectu simplr sub vtro q; termino. nō sic in gnatiōe. s; rotu trāsmutat in totuz Cōtra. nā si ex aq gnet ignis pcedit alteratio i maia tanq; dispō ad formā ignis. sic calefactio. illa alteratō durat vsq; ad instās quo itroduciē gradus vltim⁹ for me ignis. illa aut calefactio cū sit mutatio finita oportet q terminet. vel g terminabit in istati quo itroduciē forma ignis. vel in alio istati citra. si det primū: habeo ppositū. qz tūc ē ignis z nō aqua q fuit subiectu altera tiōis in termino a quo. Si det z^m. cū inter qlibet duo i stātia sit tēp⁹ mediū seqt q in isto tēpoze itermidio cū cesset illa dispositio siue alteratio nō magl ē disposita maia aq ad formā ignis q; i pncipio. qd ē incōueniēs. qz tūc frustra fuisset alteratio. Uel si dicat q maet dispō inducta p alterationē. s; alteratio cesset. B nihil valet. qre eni nō statii sine alterationis itroduciē for ma ignis cū facta sit i maia pfecta dispositio. frustra eni expectaret p illud tēp⁹ mediū. Dices q ista alte ratio tminat in vltio instati quo icipit esse ignis: z i eo dē desinit esse aq. qz nō est incōueniēs i eodez instanti vnū icipere esse. et aliud desinere esse. sine aliq tēpoze medio. imo hoc ē necessariū in oi gnatiōe. qz i eodē in stati i quo desinit forma corrupti incipit forma gnati. aliter esset qnq; dare materiā sine forma. s; r ē i pposit so. nā ista altera⁹ habebit ide subiectu. s; aquā sub vtro q; termino. S; nō euadis. qz nō loquor de incipere et desinere. s; d esse. qz certū ē q alterabile i termino alte rationis nō desinit esse: sed desinit esse tale. alias mo bile in termino mot⁹ ad quē: nō quiesceret. qd est cōtra p⁹hm. 6: p⁹hiscoz. q aut i eodē instati ide sit aq z ignis est ipossibile. P. ad pncipale arguo sic z: tota aq ca lefit sit. a. a. alterat qdē. z tamē nō sit cōtinua depditio z resolutio substātie aq. ita q deuenit ad vltimā partē ipsius. a. sit. b. certū ē q. a. z. b. nō ē ide subiectu simplr z tñ. a. est termin⁹ a quo. z. b. termin⁹ ad quē. ergo i ista alfatōne nō manet ide subm simplr sub vtroq; termino.

Rūdeo Ad questionē sic. Duplex ē alteratio. q dā pura. cui nō ē anexa gnatio simplr. pu ta cū hō mutat de albedie in nigredinē sine aliq corru ptōne sue sube. qdā ē nō pura. cui ē anexa simplr gna tio. eo mō quo dicim⁹ q alteratio disponit materiā ad

formā substātiālē. z q gnatio est termin⁹ alterationis. in pzia alteratiōe manet ide subiectu simplr sub vtro q; termino. z sic loq⁹ p⁹hs pzo de gnatiōe. z in isto loco. in scōa vero nō. sed hoc accidit alterationi vt alteratio est. qz hoc ē ratione gnatiōis anexe. z ideo p⁹hs vbi cū loquēs de alteratiōe simplr z de bis q sibi p se cōuei unt: nō curās de bis q accidūt. cōcedit simplr q i alfa tione manet ide subiectu sub vtroq; termino. licet nō ma neat aliquādo ide ratiōe gnatiōis anexe. z sic alteratō que ē calefactio in exēplis supra posit⁹ nō terminatur ad calorē aq. sed ad calorē ignis. ita q termin⁹ a quo ē in aqua. sed termin⁹ ad quē est in igne generato. Cō tra. si sic. vel accidēs migraret a subiecto in subiectum vel gradus forme acq⁹ sit in pncipio alterationis nō erit ide nūero cū forma termināte alterationē. eo q accūs corūpit ad corruptionē subiecti. et si sit qlitas simbo la. corrupta ergo aqua corūpit gradus calor⁹ pcedēs. quoz vtrūq; videt ipossibile. Rūdeo. scōa pars dis iūctionis est vera. nec reputo icōueniēs in tali casu q gradus pcedēs nō sit ide nūero cū forma termināte.

Quā plurib⁹ modis dicūtur cause oēs oportz dice re causas cōtingētes vt hoīs: que cā nisi materia equi dē mēstrua: eius autem nihil manens equidē sperma. Textu cōmenti duodecimi.

Ueritur Utrū ad formationē corpor⁹ plis maē actie aliqd coopef. Uidef q non. nā mā nihil agit ad gnatiōē vel trāsmutatio nē. nā vt dī pzo z 12: hui⁹. maia nō se ipsā trāsmutat ad formā. s; h bz face re agēs. s; maē nō opaf ad formatōne corporis plis nisi mediāte mēstruo qd se habz vt mā. vt hic dī. g zc. Cōtra. qz si nō. gnō magl esset maē p⁹ lis q; alicui⁹ aialis. puta v̄mis gnati ex putrefactiōe in matrice. cū ē euidēter falsū. g z aīs. cūa p3. qz tūc eq liter se haberēt hic z ide in potētia pure passiua.

Rūdeo In ista qstiōe sūt due opiones. scōz q re citat Auicēna. p can. sen. pzia. ca: de mē brio. Una ē Aristo. 12: de aialib⁹. q seina in tali plis gnatiōe nō coopaf actie: s; solū se h3 passiue. Modus ponēdi ē iste. q solus p⁹ h3 rōnē actiui. z maē rōnē pas siui. ita q ipsa mistrat totā materiā plis. z i solo semie p⁹ris ē vis actia formatia plis. Un ibidē. 15: de aialib⁹. oparat vtutē in semie patris arti. z materiā mistratā a matre opat ligno d quo artifex facit statuā. scdm B er go tota formatō actia ē a parte viri cui⁹ semē nō cedit i subaz plis. s; cōuertit i spiritū z calorē qb⁹ mediātib⁹ agit i semē mulieris ad formatōne plis. semē aut mu lieris ē tota substātia plis. Cōtra hāc opionē argi nā formā eiusdē speciei cōseqt potētia nālis eiusdē spe ciei. s; mascul⁹ z seina sūt eiusdē speciei. ex. io. hui⁹. g si formā vni⁹ cōseqt gnatiua. s; r alteri⁹. Cōfirmat. qz aliter potētia gnatiua hui⁹ z illi⁹ differēt sic actia z pas siua. z ita essēt potētie alteri⁹ ratiōis Cōtra. paf nālī dili git filiū suū. sic vnusq; diligit opus suū. ex q⁹rto etbi coz. s; maē plus diligit filiū suū. ex s⁹: etbicoz. g videt q fili⁹ sit aliquo mō opus ei⁹. Cōtra. fili⁹ qnq; pl⁹ assimi lat matri q; patri. g i matre ē aliq vt⁹ actia. aīs p3. sed cūa pbaē. qz agēs intēdit assimilare sibi effectū. ita q effect⁹ nulli assimilat nisi ppter aliquā eius actōnem. Cōtra ē opio Galieni quā puto verā. q maē ē cā acti

Tertia

Octauus

Quarta

na cū patre respectu formatiōis corporis plis. tñ mi-
nus principalis et secundaria. q̄ cū p̄re integrat vnā cām to-
talē. ¶ Sed ad hoc intelligēdū distiguo de plurib⁹ causis
occurrētib⁹ ad eisdē effectū. q̄dā ei ex eā occurrit. sicut
duo hoies trabētes aliq̄d idē corp⁹. puta nauē. q̄dā cō-
currūt nō ex equo sed habētes ordinē essētiālē. q̄d po-
test esse duplī. vno: q̄ cā superior moueat inferiorē. ita q̄
inferior n̄ agat nisi q̄z mota a superiori. exēplū. de potētia
motiua q̄ ē in manu et baculo mouentib⁹ aliq̄d idē cor-
pus. Alio: sic q̄ cā superior nō moueat inferiorē nec dat
ei virtutē qua mouet: s̄ superior habet de se virtutē perfe-
ctiorē agēdi et inferior ip̄fectiorē quā non recipit a cā su-
periori q̄ ē virtutē perfectioris. exēplū hui⁹ est i pposito.
q̄z virt⁹ actia matris et potētia actia patris occurrit i ge-
neratiōe prolis vt due cāe partiales. ordiate q̄dē. q̄z al-
tera ē perfectior reliq̄. nō tamē ip̄fectior recipit cālita-
tē a perfectiori. nec ēt tota cālitas ē i causa perfectiori
s̄ aliqd addit cā ip̄fectior i tātū q̄ effect⁹ pōt esse p̄-
fectior a cā perfectiori cū ip̄fecta. et n̄ pōt esse a sola
perfectiori. Hāc opionē teneo p̄ rōnes p̄mā factas.

Ad argumentū In oppositū factū. dicen-
dū ad miorē. q̄ mēstrua n̄
solū sūt materia. sic q̄ in eis nulla sit vis actia. Ad phi-
losophū exponit q̄ mater n̄ ē cā agēs principalis. ip̄a ei
mistrat materiā plis. q̄z corp⁹ plis plus format d̄ mā
mistrata a matre. q̄ d̄ mā mistrata a patre. et p̄p̄ h̄ ap-
propate mēstrua d̄n̄r mā plis. alit̄ negat p̄h̄s i p̄posi-
to. q̄z Galien⁹ q̄ fuit magi expt⁹ i talib⁹ dicit oppositū.
ita exptis magis credēdū est.

¶ Dupliciter ei hoc ex hoc: aut q̄z p̄cipiū erit: aut
q̄z ex resolutio in p̄cipiū. r̄c. Textu omēti vndecimi.

Veritur Utrū i oī gnatiōe et cor-
ruptiōe simplī fiat re-
solutio vsq̄ ad mām primā. ¶ Uidef
q̄ nō. q̄z vel i eodē istāti esset i mā for-
ma corrupti et forma gnati. vel i alio
et i alio. si i eodē. q̄ siml̄ erūt d̄rie for-
me i mā. q̄d ē absurdū. si i alio et i alio. cū iter q̄libz duo
istātia sit tēp⁹ mediū. eēt aliq̄d tēp⁹ i quo mā p̄ia esset
sine oī forma. et cū ipsa d̄ se sit idifferēs ad oēs formas.
non magi gnaref ex vna forma q̄ alia. et p̄ n̄s natura
frustra egisset ad disponēdū materiā in toto tēpore p̄-
cedēti. ¶ Sed cōtrariū videf velle p̄h̄s hic i s̄ra.

Respondeo q̄ i oī gnatiōe et corruptiōe sim-
pliciter oportet fieri resolutionē
vsq̄ ad primā māz. et h̄ statū. vel n̄ statū. statū q̄dē i h̄n-
tib⁹ rātū vnā formā. s̄z nō statū i habētib⁹ p̄les formas.
In hoie enī in q̄ nō dubito esse p̄les formas sepata vl-
tia forma specifica et corrupto hoie. puta i morte: rema-
net materia sub forma icōpleta corpori q̄ n̄ ē i aliq̄ spē
spēalissima. s̄z ē nālī i cōtinuo. fluxusq̄ ad materiā pri-
mā anq̄z de illa mā aliqd specificē distinctū gnēf. q̄ cor-
ruptiōe cōpleta prius ordie nāe itroduciē ab agēte nālī
forma aliq̄ specifica. puta forma v̄mis v̄l plāte. ¶ Sed
p̄tra. gnatiō vni⁹ ē corruptiō alteri⁹. s̄z h̄o i morte corrū-
piē. q̄ statū aliqd gnāf. q̄re scōz te n̄ oī fieri resolutionē
vsq̄ ad māz p̄mā. ¶ R̄ndeo. q̄ h̄o i morte n̄ corrūpiē
corruptiōe vltiata. s̄. quātū ad oī illud q̄d ē aliqd ei⁹.
q̄z adhuc remanet forma aliq̄ q̄ fuit de essētia hois. p̄-
fecta autē vltiata corruptiōe necio aliud gnāf. q̄z mā
nālī nō existit sine forma. et sic corruptiō vni⁹ ē gnatiō

alteri⁹. et ecōuerso. s̄z i h̄n̄tib⁹ vnā solā formā nō oī tan-
tū expectare. s̄z corrupto aere statū gnāf ignis. si ignis
debeat ex aere gnari. ¶ Ad aliud q̄d obycif. dicēdū q̄
p̄cedit ex falsa imaginatiōe. nō enī ē intelligēdū q̄ i co-
dē istāti vel alio et alio fuit i mā forma corrupti et for-
ma gnati. s̄z i eodē istāti vna desinit esse. et alia icipit p̄ri-
mo esse. nec ex h̄ segf q̄ i eodē istāti sint i mā forme
p̄trarie. s̄z q̄z i vno istāti vna icipit et alia desinit. et iō nō
est dare istās vel tēp⁹ in quo sit maia sine forma. nec p̄
cōsequēs nā frustra agit. q̄z i illo istāti mā ē ita disposi-
ta ad vnā formā q̄ nō ad aliā. nec ē dare māz nudā.

¶ Nec oīs mā ē: s̄z q̄z gnatiō ē et trāsmutatio adiui-
cē: q̄cūq̄ aut sine trāsmutatiōe sūt: hoīz at nō ē mā. r̄c.

Veritur Utrū suba corpis sepi-
terni. puta celi sit vere
composita ex mā et forma. ¶ Uidef q̄ sic
nā i eo q̄d mouet oīz imagiari māz. ex
z: hui⁹. mot⁹ ei docuit materiā. s̄z celūz
vt patz. mouet. q̄ celūz habet materiā.
¶ P̄. corp⁹ celeste ē aiatū. q̄ cōpositūz
ex mā et forma. an̄s p̄z. per p̄h̄z z: de celo et mūdo. et cō-
mē. ibidē. et z: methaphice. ex itētōe silr Auicē. q̄z me-
thaphice sue. exp̄sse dicit q̄ celūz ē aiatū. p̄ia p̄z z: d̄ ai-
ma. q̄z aia ē act⁹ corpis p̄fici. r̄c. ¶ Cōtra. hic d̄ in tex-
tu. q̄ nec oīs rei ē mā. s̄z quoz ē gnatiō et trāsmutatio
adiuicē. q̄cūq̄ ei s̄n̄ trāsmutari sūt: et nō ē hoīz mā. tūc
sic. illa q̄ n̄ sūt trāsmutabilia adiuicē n̄ h̄nt materiāz. s̄z
corpora celestia sūt huiusmodi. p̄z. q̄z r̄c.

In ista q̄stioe p̄pter argumēta facta sunt duo vi-
dēda. p̄rio. vtrū corp⁹ celeste sit v̄e cōpositū ex mā et
forma. z: vtrū sit aiatū. ¶ Ad vtrūq̄z istoz pōt duplici-
ter r̄nderi. s̄z secundū viā Aristo. et scōz viā theologoz
¶ Si scōz viā Aristo. sic dico duas r̄clones. p̄ia p̄ sit
ista. In celo n̄ ē cōpō ex mā et forma. Hāc oīdo sic. oīs
potētia passiuā materie ē i potētia d̄dictōis. ex q̄z hui⁹.
s̄z nec celūz nec aliqd i celo ē i potētia d̄dictōis. q̄ i ce-
lo nō ē mā. p̄batio mioris. nullū sēpiternū ē i potētia
d̄dictōis. q̄z q̄d cūq̄ sēpiternū ē neciū. ex. q̄z hui⁹. s̄z ce-
lūz ē sēpiternū. scōz p̄hm i plurib⁹ loci. q̄ celūz nō ē i potē-
tia p̄tradictōis. nec aliqd q̄d sit i ip̄so. ¶ Cōfirmat rō.
q̄z si maia sit i celo. q̄ celūz ē naturalit̄ corruptibile. cō-
sequēs ē falsū. et p̄tra p̄hm p̄rio celi et mūdi. p̄ia p̄bat.
q̄z maie est an̄ exa p̄uatio q̄ sēper machinat̄ ad malefi-
ciū. p̄rio p̄h̄icoz. materia ēt ē qua res pōt esse et nō esse
ex septio hui⁹. ca: 7: ¶ R̄ndet vno: q̄ i celo ē maia. n̄
tñ ē corruptibile. q̄z nō h̄z cōtrariū agēs q̄d possit ipsūz
corrūpe. et iō reanet icorruptibile. q̄z oīe q̄d corrūpiē
a suo cōtrario corrūpiē. ¶ Cōtra duplī. Tū. q̄z illa solu-
tio nō euacuat qn celūz sit corruptibile quātū ē de se. q̄z
habet i se p̄cipiū corruptiōis. s̄. materiā. q̄ res pōt eē
et nō esse. sic ignis. esto q̄ nō corrūpat. q̄d p̄h̄s negaret.
Tū. q̄z scōm p̄hm oī potētie passiuē r̄ndet i natura ali-
q̄ potētia actia. si ignis celūz ē corruptibile d̄ se. vt habes
cōcedere ponēdo ibi materiā. oīz in nā dare aliqd agēs
q̄d possit ipsūz corrūpere. ¶ Aliē r̄ndet. q̄ i celo ē mate-
ria. nō tñ eiusdē ratiōis cū maia istoz inferioroz. et iō il-
la maia nō ē i potētia p̄tradictionis. nec pōt quātū est
de se trāsmutari ab vna forma i aliā. ¶ Cōtra. q̄z si sic.
ergo erūt due maie p̄rie alteri⁹ et alteri⁹ rōnis. p̄is est
falsū. q̄z an̄s. p̄batio falsitat̄ p̄ntis. Tū. q̄z nō sūt duo
fines primi. nec duo efficiētes primi alterius ratiōis.

ergo similis nec due materie alteri rationis. Tu qz du
biu est. unde sit illa alteritas i hac ma z illa. cu sola for
ma distinguit z sepet. ex septio hui. Tu. qz excessa hac
alteritate saltē illa ma i celo ē i potētia ad hanc formā
quā habet. z ad priuationē hui forme. z ita de se erit i
potētia cōtradictionis. s; mā nō ē de se rō corruptibi
litate i quātū ē i potētia ad aliā formā ab ea quā habz
sed i quātū ē i potētia ad priuationē forme quā habet.
ergo celū ē corruptibile. **¶** Alii respōdef. qz i celo ē mā
z eiusdē rōnis. nō tñ est i potētia dictionis. qz forma ei
cōplet z satiat totū suū appetitum. z iō ista sibi sufficit.
¶ Cōtra. qz nulla forma cōplet appetitū sue matie re
spectu alteri forme: nisi qz dat actū oppositū priuatiōi
isti forme. s; forma celi nō dat actū oppositū priuatiōi
forme ignis. p; alii celū est formalis ignis. g forma ce
li nō cōplet appetitū sue materie respēu forme ignis.
maior p; qz si mā in celo ē eiusdē rōnis ē capax forme
ignis z cuiuslibet. **¶** S. nulla forma cōplet appetitū sue
materie. nisi formalis vel saltē vtuāli cōtineat i se oēs
formas qz sua mā ē priuata. s; forma celi nō est h; er
go. zc. pbatio minoris. qz nō formalis. p; et qz nō vtuāli.
p; de aia intellectia. nullū ei ipfecti cōtinet vtuāli pfe
ctius se. aia aut intellectia ē forma pfectissima oim. **¶** z
celo sit ista. corp celeste scōz viā p; nō est aiatū. Hoc
apparet ex p;ia dclone. qz si sic. necio habet materias.
cū aia sit act corpus. zc. **¶** S. vel esset aiatū formalis
aia intellectia tātū. vel cū β alia aia. puta sēsitua. qz qd
des. seqt qz h; materiā. cū aia sit act corpus. vt dictū
est. z p; nō corruptibile. vt deducit p;ia d. **¶** S. vel ce
lū esset tātū aia. sc; intellectia. qz p; nō poneret ibi ani
mā nisi intellectiā. vel p;ter aiaz qz esset de essentia celi
erit aliqd aliud p se pfectibile p aiaz. nō pōt dari p; mū.
qz cū celū sic p; sit formalis quātū: seqt qz solus itelle
ctus erit quātus. qd nō ē intelligibile. nec pōt dari z. qz
tūc celū esset i potētia passiva z i potētia cōtradictionis.
ergo nō erit sēpiternū z necessariū. **¶** S; cōtra. p; h; z

Rñdeo de celo z mūdo. dicit celū esse aiatū.
si aristo. siue cōmētator ponat celū aiatū
formalē. aia qz sit p se de essentia celi: statū recedit a p;ia
dclone z tradidit sibi p;si. expōitur tñ. **¶** Ubi sciēdus.
qz aia h; duplex officiū respēu corporis. sc; i formādi z
mouēdi. nā ē forma corporis. z ē motrix corporis. vbi cūq;
ergo p; h; vocat aiaz celi expōndū ē secūdu cōdōnem
qz aia ē motrix. z nō forma. z illa aia ē intelligentia p;ia
iuncta huic orbi i rōne mouēt. z nō in rōne informāt
Et qz hec sit itētio p; h; videt posse p;bari ex. s; p; h; cōz
vbi dicit p; h; qz primū mobile didit i duo. quoz vnū
p se mouet. z aliud ē p se mouēs imobile oino z p se et
per accēs. illud qd mouet ē celū. s; mouēs imobile ē i
telligētia. s; si intelligētia esset forma celi: tūc moueret
saltē per accēs. s. ad motū celi. **¶** Secūdu aut viā the
ologoz. dico duas dclūsiōes. **¶** P;ia d sit ista. corpus
celeste ē v; cōpositū ex matia z forma. nā scōz eos illō
chaos qd ab eis ponit attigisse vsq; ad celū ēpireū erat
mā oiz corruptibiliū cōtētoz sub celo ēpireo. z ista mā
quātū ē de se ē eiusdē rōnis i oib;. vñ illud Sen. p. In
p;icipio creauit de celū z terrā. zc. celū illud fuit celū
ēpireū plenū angelis. z terrā. i. materiā i formē oim de
terra vsq; ad celū ēpireū. ita qz de ista terra de fecit p
lucē. z sic de alijs secūdu opa sex diez. **¶** Sed nūc ē du
biū. quomō celū sit corruptibile. si habeat māz eiusdē

rōnis. **¶** Rñdeo. qz celū simplr loquēdo ē corruptibi
le. cū habeat materiā qz pōt esse z nō esse. Vñ theologi
hnt discordare a p; h; i p; pōne illa. qz celū ē necessariū
z i corruptibile. qz quātū ē ex natura sua est simplr cor
ruptibile. qz sibi iest potētia ad actū cōtrariū. tñ ē i cor
ruptibile secūdu qd. qz corp celeste nō h; cōtrariū agēs
z ita nō pōt corrūpi a cōtrario agēte. tñ qz forma celi est
alteri rōnis a formis elemētoz. z iō celū nō ē capax qli
tātū cōtrariū. z iō nō ē alterabile nec corruptibile per
naturā. **¶** Tu. qz forma qz nō pōt p;duci a natura: nō pōt
corrūpi a natura. s; forma celi ē h; g zc. est enī pfectif
sima iter oēs formas corpales. excludēdo corpus hūa
nū. cui aia nō pōt cāri a natura. sic g forma celi a solo
deo creat. sic a solo deo pōt corrūpi. vñ Dam. 4. de tri
nita. ca. decio. dicit. qz celū de se ē corruptibile. tñ volun
tate dei ē i corruptibile. qz de disposuit illud nō corrūpi
s; ppetuo cōseruari. z iō tātūz subest volūtati dīne. vñ
sili mō elemēta quātū ad se tota pnt dici incorruptibi
lia. tñ qz nō hnt cōtrariū agēs corrūpēs totā formā elem
ti. tñ. qz de disposuit elemēta ppetuo cōseruari. s; sint
corruptibilia scōz ptes suas. z et totalit quantū ē de se.
¶ z celo ē ista. corp celeste nō ē cōpositū ex corpe et aia:
qz ita sit aiatū. Hoc p; p Dam. ca. xij. vbi dicit expse.
qz corpa celestia sūt iaiata. Silr Jero. sup illud Iſaye.
Audite celi. z aurib; p;cipe fra. dicit ibi i glo. qz p; pbe
ta nō allogt iaiata. s. celū z trā. s; hitatores celi z trē.

Ad primū in oppositū. dicēdu qz p; h; sic nū
qz posuit formā nisi quā arguit o
peratio. ita nō posuit materiā nisi quā pōt arguere mo
tus. in celo aut secūdu ipsū nō ē mot ad formā. s; tātū
ad vbi. g i celo nō ē materia nisi qz ē i potētia ad vbi z vñ
quo. vt d; xij. hui. z cōmē. de suba orbis. s; talis potē
tia nō ē matia qz ē altera pars cōpositi. talis ei matia ē idē
qd esse subiectū susceptibile mot. z iō talis matia est i
pura forma. si pura forma. puta āgelus sit per se mobi
lis. s; nō loqmur hic d tali mā. **¶** Ad z nego aiaz. ad p
batōne. dicēdu qz p; h; cōmē. z Quicē. vel sunt negādi
dicitēs sibi. vñ sūt expōndi mō p;dicto i cor qonis.

¶ Qm vō qdā sñ gnatiōe z corruptiōe sūt et nō sūt:
vt pūcta siquidē sūt: z totalr spēs z forme: nō enī albū
fit: s; lignū albū. aut ex aliq; z oē aliud qd fit: fit. zc.

Veritur Utrū accēs sit cōpositū
ex p; h; essentialr distinct
¶ Uidef qz sic. nā oē gnabile z corrupti
bile ē cōpositū ex matia z forma. s; acci
dētia sunt corruptibilia. g zc. maior p;.
ex septio hui. vbi d; qz mā ē qz res pōt
esse z nō esse. **¶** S. si accēs ē forma simplex. g ē pfectius
qz suba. p; nō ē falsū. g zc. pbatio cōne. qz simplicitas
ē simplr pfectiōis i entib;. vñ deo sūme attribuit. g qd
ē simplici est pfecti. si g accēs ē oino simplex erit pfe
ctius simplr qz suba cōposita ex mā z forma. **¶** Confir
mat. qz cā z cātū didit ens sic pfectū z ipfectūz. ita qz
cātū tenet ibi rōne ipfecti. qten est depēdēs. qd g ma
gis cātū: ē ipfecti. Sed posito qz accēs sit pura for
ma suba cōposita erit magl cāta. qz. sc; i trisece z extri
sece. accēs aut tantū extrisece. g suba cōposita erit ipse
ctioz. **¶** Cōtra. p; h; hic i lra vult qz accēs nō hnt māz ex
q. s; i q. **¶** Itē auctor sex p;icipioz dicit qz forma ē sim
plici essētia p;stēs.

Rñdeo In ista qstioe sic plici essētia p;stēs.
pcedā. p;io vna; opi. ptractabo. scōo ad

questionē aliter rñdebo. ¶ Quantū ad primū est vna opio q̄ dicit q̄ accñs ē realī cōpositū ex duob⁹. ¶ Pro ista opione argī. nā simplr simplex a quocūq̄ distigui tur videē esse p̄io diuersū r nō dñs. vt pz de mā īspe ctu forme. s; accidētia n̄ sūt h̄s. ḡ rē. maior patet. ex si gnificato vocabuli. qz alias esset differēs n̄ p̄io diuer sū. mior patet de duab⁹ specieb⁹ accñtī. nā albedo r nī gredo realī dñt per differētiā. pp̄ias. r realī pueni unt ī genere. scz in colore. ḡ sūt differētes r nō p̄ diuer se. ¶ S. oē diffinibile ē v̄e p̄positū. s; accñs ē v̄e diffini bile. ḡ rē. maior pz ī B octauo superi⁹. vbi p̄cludit p̄h̄s tra platonē. q̄ idee si sint forme simplices n̄ sūt diffi nibiles. qz oportet diffinitionē esse oñē lōgā. r h̄ esse vt materiā. illud v̄o vt formā. mior patet ex septio hu ius. vbi oñdit q̄ accidētia sūt diffinibilia. nec obstat q̄ diffiniāē ex additione. qz B nō ē p̄pter simplicitatez. sed p̄pter depēdētiā ad subam. ¶ S. septio hui⁹ dicit: q̄ p̄positū p̄ se gñat. r h̄ ē v̄e de oī gñatiōe. ḡ r ignē q̄ litat. sed illud p̄positū n̄ ē tātū ex accidēte et subiecto. cū illud sit ens p̄ accñs. r p̄ p̄ns nō erit per se t̄mīn⁹ ali cui⁹ mot⁹. qz oīs mot⁹ per se t̄mīnāē ad rē alicui⁹ gñis per quā ē ī eodē gñe. ens aut per accñs n̄ ē per se ī gñe ḡ oportet q̄ accñs sit aliqd p̄positū ī r̄sece. qd p̄ se ge nereē. ¶ S. decio hui⁹. ca: decio. vult p̄h̄s q̄ forme q̄ h̄nt adiucē trāsmutatōnē. cuiusmodi sūt d̄ria r media sūt eiusdē gñis p̄fici. r q̄ n̄ ē trāsmutatō īter formas alteri⁹ gñis p̄fici. r dñt forme eiusdē gñis p̄fici q̄ h̄nt susceptiūū primū. ex. 7: hui⁹. tale ḡ susceptiūū h̄nt me dia r d̄ria īter se idē. r nō idē cū alijs alteri⁹ d̄rietat. pu ta colores h̄nt idē susceptiūū īter se. sed n̄ idē cū sapor ib⁹. Sed qd cūq̄ subm sine potētiāle alteri⁹ gñis a ge nere q̄litat. sumā illud sic ē idē color. ita ē idē co loz r sapor. vt pz de suba r quātitate. qz vtrāq̄ subest eidē colorī r saporī. ḡ eidē susceptiūū penes qd distigū tur gñā p̄fica ē aliqd ī r̄sece ipsīs essētys ipsoz accñ tū. r habet p̄positū. ¶ Sed cōtra istā opionē argī tri plicif. p̄io sic. si accñs ē cōpositū essētialit. accipio grā exēpli albedinē cui⁹ p̄cipia sūt. a. r. b. ita q̄. a. sit p̄ci piū potētiāle. b. actualē. tūc sic. cū albedo īformet sub iectū. aut tātū. a. īformet illud subiectū. aut t̄mī. b. aut vtrūq̄ p̄io. aut neutrū. si neutrū. ḡ nihil īformet sub iectū. si. b. t̄mī vel. a. ḡ albedo n̄ īformabit se tota. r tūc pp̄ia passio. puta īformare nō ierit p̄io subo suo. s; tā tū p̄ partē sui. nec vtrūq̄ p̄io. p̄batio. p̄io de. a. qd po nit p̄cipiū māle. qz si sic. tunc mā sube. cū sit p̄fectior q̄. a. poterit aliqd īformare. r sic p̄cedit ī infinitū. p̄bo z: de. b. qz act⁹ adeq̄t materie pp̄ie nō p̄t dū ipsū ī format aliud īformare. alif nō esset adeq̄t. sed. b. īfor mat. a. cui⁹ capacitas adeq̄tur actualitati. b. alif nō fie ret vnū ex eis. ḡ actualitas. b. nō extēdit se ad subam. ¶ S. z: sic. īter illa p̄t esse mot⁹ q̄ h̄nt idē pp̄iū susce ptiūū circūscripto q̄cūq̄ alio susceptiūo accñtali. sed due forme duaz. speciez. r rariāz. scdm te: habēt idē susceptiūū r p̄ se. qz eiusdē gener. vt tu dic. ḡ circūscri pto subo qd ē susceptiūū aliud r accidētale: eis poterit esse mot⁹ īnt r rariāz spēs. r per p̄ns ex albedine fit nī gredo. sic ex aere fit aq̄. qd ē tra p̄hm ī multī loc. q̄ vult subiectū ita esse necessariū ī trāsmutatōe accñ tali: sic māz ī trāsmutatōe subali. r q̄ ex albedie non fit nīgredo. sed ex albo fit nigrū. ex p̄io p̄h̄corū. ¶ S. tertio. oñē illud qd ē īmediatū p̄cipiū agēdi. scilic

quo p̄io agēs agit ē tātū act⁹. ita q̄ nō icludit duo. scz potētiā r actū. qz tūc n̄ esset q̄ p̄io agit. sed agere p̄ par tē q̄ ē act⁹. aliqd aut accñs. puta calor. ponit īmediatū p̄cipiū q̄ p̄io agēs agit ī aliq̄ actiōe. vt ī calefactōne.

Quantū ergo tale accñs est tātū actus. Ad z^m p̄mittā vnā distictionē. scdo oñdā duas cōclones. ¶ De p̄ sit ista p̄ia distictio. q̄ cō pō que ē ex natura rei circūscripta illa q̄ ē rōnis est du plex. qdā ē rei r rei. r hec cōpō p̄t dici realis. alia ē rea litatis r realitat. r hec cōpō d̄r secūdū rōnes reales r scdm formalitates. Uoco autē p̄pōnē rei r rei istā q̄ est ex aliqb⁹ quoz sep̄atio mutua n̄ icludit repugnātiā ex termis. q̄lis ē cōpō ex mā r forma. vel ex subiecto r ac cidēte. Uoco autē p̄pōnē realitat. r realitat. istā q̄ ē ex aliqb⁹ quoz sep̄atio icludit r̄dictōnē. pp̄ eoz rea lē idētitatē. t̄mī vnū n̄ ē aliud formalī. ita q̄ vnū icluda tur ī alio. ī p̄mō dicēdi p̄ se. ita q̄ p̄nt esse disticta obie cta formalia et disticta cōceptibilia distictē t̄mīnātiā actū itellec⁹. q̄lis ē cōpō ex gñe r d̄ra. vbi ē spēs ē rea litas simplex. ¶ De z: sit ista p̄ia cōclusio. accñs ē for ma simplex simplicitate opposita p̄ie p̄pōni. Probat̄ hec. per rōnes factas tra primā opionē. ¶ Cōfirmat̄. qz nō ē ponēda pluralitas sine necitate. qñ scz per pau citatē p̄nt saluari apparētia. iux̄ s̄rētīā p̄h̄i p̄ p̄h̄corū. vbi p̄mēdat Empe. p̄e Anaxa. pp̄ paucitatē p̄cipio r̄. Ratio hui⁹ est. qz natura nihil facit frustra. s; nihil apparet ī accñtib⁹. pp̄ qd necio d̄beat poni p̄posita ex duab⁹ partib⁹ realī distict. vt patebit rñdēdo ad ar gumta. ¶ z: sit ista. accñs nō ē forma simplex simpli citate opposita scdo p̄pōni. s; ē p̄positū ex realitate ge neris r realitate d̄re. Hāc p̄bat due rōnes p̄ p̄ia opio ne. tū. qz scz accñtia n̄ sūt p̄ diuersa. tū qz sūt diffibilia.

Ad primum in oppositū. dicēdū q̄ gñabile r corruptibile dicit̄ duplī. s; per se. r per accñs. Per se gñabile est illud cui⁹ aliqd p̄fuit qd p̄stea ē pars geiti. ex 7: hui⁹. ca: 7: Silt̄ corruptibi le per se ē cui⁹ māet aliqd post corruptionē qd fuit pars p̄positi. r h̄ mō p̄positū gñat tātū r corruptiē ī oī gñatō ne. r h̄ ē p̄positū qd cōstat ex ista forma q̄ per gñatōnē iducit. r per corruptionē expellit. r ex illo qd trāsmu tatur. qd qd ē ī trāsmutatōe subali ē mā. ī accidētali ē subiectū. r ita p̄positū ex ipso subo r forma subali ē per se gñabile r per se corruptibile. p̄positū ex subo r accñ te ē per se corruptibile cō q̄ ē per se. accñs aut n̄ est sic corruptibile sū subo. per accñs at p̄t dici corruptibi le: vocabulo corruptibile q̄cqd per trāsmutationē nā lē plusq̄ fuit. r sic accñs ē corruptibile. r ē forma suba lis mālis. ¶ Ad z^m nego d̄nāz. ad p̄batōnē. dicēdū q̄ nō ē icōueniēs q̄ aliqd qd ē simplr p̄fectiōis absolu te loquēdo nō sēper icludat illud esse simplr p̄fecti⁹ ī q̄ ē excellētī illud d̄ctū ad aliqd. s; tātū scd; qd. ex sapiētia ī se r absolute accepta ē simplr p̄fectōnis. t̄mī si aliq̄ canis esset sapiēs r cū sapiētia nō poss; habere rabiē cōueniētē cani: esset canis ī p̄fectior cane n̄ sa piētē. s; nō esset ens ī p̄fecti⁹. qz canis ē limitatū ens r p̄t repugnare cani illud qd ī ētitate p̄t nobilitatē. Silt̄ ī p̄posito. s; simplicitas sit p̄fectiōis simplr loquē do r absolute. t̄mī ī reb⁹ corruptibilib⁹ d̄ter simplici⁹ est ī p̄fecti⁹. nō pp̄ maiorē simplicitatē. cū illa sit p̄fe ctionis. s; qz talis nā scz corruptibilis nō p̄t h̄re tāta actualitatē cū simplicitate quātā cū p̄pōe. r actualius

vniversaliter ē imperfectius. ¶ Ad confirmatōne per idē. licet enī causatū sit simplr imperfectū. qz depēdēs. tñ illud ens limitatū cui⁹ entitas propria regit necio qz si cātū pōt esse perfecti⁹ ens si est a plurib⁹ causatū qz aliud ens qd ē a pauciorib⁹ causatū. qz scz nō recipit tātas perfectionē. nā in depēdētib⁹ pōt bñ depēdēs esse perfectius qd dependet a plurib⁹ a quoz quodlibet recipit aliquā perfectionē ad quā nullū per se sufficeret. vnde iter causata pfectiora que nō immediate sūt a deo: a plurib⁹ causis depēdēt. qz ppter eoz maiorē pfectionē nō sufficiūt ad causādū ita pauca cause sic ad causādū alia imperfecta. ¶ Ad primū. et ad 2^m pro pria opione. dicēdū qz faciūt pro scōa rōne. vt iā dictū ē. sufficit enī ad saluādū ista ponere cōpōnē ex realitate et realitate. nec oportet ponere cōpōnē ex re et re. ¶ Ad tertiu dīcēdū. qz licet ens per accidēs nō sit vnū sicut substantia. n̄ tamē est nullo mō vnū. nec ita multa. sicut quādo subiectū et accidēs manēt separata. vt habet septio huius caplo de vnitate diffinitōis. sic enī vnitas aliq: ita illud totū ē aliqd ens. et ist⁹ totū est gnatio. et hoc p se. sic in illo gnē ē gnatio p se. et tñ per accidēs respectu gnationis sube q ē simplr per se. sic totū est ens p accidēs respectu substantie. ¶ Ad qrtū. dicēdū qz licet idē sit subiectū in se acceptū respectu color et sapor. puta suba. tamē differt vt ē subiectū hoz et illoz scdm diuersum modū mixtionis. nā cū vnūqdqz elementū multas habeat q̄litates. ideo scdm diuersā mixtionē istaz qualitatum elemētariū cōsequit̄ immediate aliud et aliud gen⁹ qualitatum mixta. puta. si cōmixtionē ignis inquātuz lucēs cū terra inquātū termiata. et aere et aq̄ inquātuz perspicua cōsequat̄ gen⁹ color. sed mixtionē ignis et aeris inquātū calida digerentia humorē aqueū cōmixtū terrestri sicco: cōseqt̄ gen⁹ sapor. et sic de alijs. nō ergo oportet q̄rere aliud et aliud subiectū. puta. intrisecuz color et sapor. sed ad hoc sufficit idē subiectū extrinsecū. puta suba. qd sit primū et propriū hoz et illoz secundū diuersā mixtionē q̄litate diuersaz elementariū. et sic saluatur Aristoteles decimo huius.

¶ Palā autē: et quia si sint aliquanliē numeri subiecti sunt: et nō sūt: vt quidā dicūt vnitatū: nā diffinitio numerus quidā diuisibilis: quia ei et in diuisibilia: nō enī infinire rationes et numer⁹: aut tale. et q̄admoduz nec a numero ablato aliquo aut addito ex quibus numer⁹ est nō adhuc idē numer⁹ est: sed alter quāuis mīmū auferatur aut addat̄: sic nec diffinitio nec qd quid erat esse. nec adhuc erit ablato aliquo aut addito. et. Textu cōmēti decimi.

Veritur Utrū i quiditate for- magz nāliū suscipiētū magl et min⁹ sit dare gradus essētiales intrisecos scdm quos ipsa suscipiat magis et min⁹. ¶ Uidet̄ qz nō. nāz hic i lra dī. qz forme sūt sic nūeri. et sic numer⁹ stat i diuisibili. ita qz nihil pōt sibi addi vel diminui qn mutet spēs. sic ē de forma. et p̄ p̄ns n̄ hz gradus. ¶ P̄ ille gradus addit⁹ vel p̄inct ad q̄ditatez specificā forme. vel nō. si sic. q̄ albedo remissa n̄ ē p̄fecta i spē albedis. qd ē falsū. si n̄. q̄ itēsa albedo erit vnū p̄accēs. qz icluderet gradū q nō p̄tineret ad essētiā ei⁹. Itē spēs n̄ diceret totā essētiāz ididui. cū ille gradus n̄ p̄tineret ad speciē. ¶ Cōtra. ipossibile ē aliquā formas

dicare se alicui scōz magl et min⁹: nisi i sua essētia habeat gradus. aliogn scōz eūdē gradū participare ē a quo cūqz subo. s; forma de q̄ q̄rit cōicat se alicui scōz magl et min⁹. q̄ i sua essētia habet gradus.

Rūdeo ¶ Ista questio magnū hz tractatū. sup̄pōit etiā aliq̄s formas suscipe magl et min⁹. et ē dubiū q̄ forme sint tales. Utrū forma subalis. de q̄ alias. et spēaliē de forma subali dicit̄ forā aliqd in xi^o libro. Tū. qz de ista mā recolo me p̄lix^o dixisse alibi i q̄dā q̄stioe ordinarīa. iō quātū ad p̄ns sufficit sic p̄cedā. p̄rio p̄ ip̄roba tiōe quarūdā opionū rōnes aliq̄s declarabo. et ad q̄ rōne aliq̄lī rūdebo. ¶ Quantū ad primū sit ista pria rō: approxiatio vel rēotio a suo p̄rario nō ē cā suscipiē di magl et min⁹. Dāc oñdo sic. qz si sic. q̄ vbi nullū ē p̄ri um: ibi n̄ ē magl et min⁹. p̄ns ē falsū. q̄ et añs. q̄ia p̄z. falsitas p̄nt p̄bat. tū qz lumē i medio pōt esse scdm magl et min⁹. et cū in medio nullū ē cōtrariū lumis. Tū scōo. qz eādē virtutē p̄nt diuersi participare scdm magis et min⁹. nō p̄cipiādo aliqd de vitio cōtra: puta. tēperatiā vel iustitiā. Tū. qz i statu inocētie scōz magl et min⁹ fuisset grā in diuersis. et ē bodie de facto i beat: vbi tamē nullū est cōtrariū peccatū. Tū. qz hic sepamur ab inuicē in p̄dicamēto habit⁹. vbi scōz auctorē sex p̄cipio rū. nullū ē cōtrariū. et tñ scōz eūdē. habit⁹ suscipit magl et min⁹. qz armatioz ē eq̄s: pedite. ¶ P̄. ad p̄cipiale. accipiat albedo p̄mixta nigredini. fiat itēsiōz et p̄fectioz. et rollat nigredo. tūc sic. aut illa albedo itēdit̄ p̄ aduentū alicui⁹ p̄positiui. vel tātū p̄ rēotionē nigredis. si p̄ri^m. habet̄ p̄positū. si 2^m. Cōtra. qz nullius effect⁹ p̄positiui pōt esse cā p̄riuatia. s; itēdi est effect⁹ p̄positiui. amotio autē nigredinis ē tantū cā p̄riuatia. q̄ illa n̄ pōt esse causa illi⁹ intēsiōis. ¶ Cōfirmat̄. qz mot⁹ denoiat̄ a f̄mīo ad quē. ex gnto p̄hicoz. s; illa itēsiō albedinis ē dealbatio. ex eodē. s; q̄ termin⁹ ei⁹ est aliq̄ albedo. et p̄ p̄ns n̄ ista sepatio nigredinis. ¶ et cōcōlo sit ista. nulla forma suscipit magis et min⁹ secundū dispōnē subiecti. vel scōz esse i subo. remanēte ei⁹ essētia inmutata. Dāc oñdo sic. qz illud esse seu dispō. vel ē idē cū essētia forme. vel n̄. si idē. habet̄ p̄positū. qz cū illa dispō sit maior et mīoz. q̄ et essētia forme cui ponit̄ esse idē suscipit magl et min⁹. si nō ē idē. q̄ro de illo vtrū secundū suā essētiā suscipit magis et min⁹. vel nō. si sic. habet̄ p̄positū. si nō. habere ē p̄cessus in infinitū. ¶ P̄. hito termino sub ratiōe q̄ termin⁹ cessat mot⁹. qz habitib⁹ p̄ntib⁹ in materia cessat ois mot⁹ et gnatio. p̄ de gnatioe. s; per te i p̄cipio calefactiois habet̄ caliditas scōz rōnē q̄ ē termin⁹ calefactiois. q̄ in p̄cipio cessabit motus. qd est absurdū dicere. p̄batio mīozis. qz oē qd mouet̄ habet̄ aliquid de termino a quo. et aliquid de termino ad quē. ex sexto p̄hicoz. ergo in principio calefactiois in ipso calefactibili est aliqd de essētia caloris. si igitur essētia caloris nō suscipit magis et min⁹: in principio erit calor p̄fectissim⁹. secundū quē modum est termin⁹ motus. ¶ Dices. qz calor nō est termin⁹ secundū perfectionē essētie. sed secundū p̄fectius esse in subiecto. ¶ Cōtra. qz si motus est ad p̄fecti⁹ vel ad p̄fectū esse in subiecto. illud quod est esse in subiecto. vel est idē cum essētia caloris aut aliud. si idē. q̄ si illud esse nō est p̄fectū. q̄ nec essētia caloris. et sic habet̄ p̄positū. si est aliud et accidēs: cū illud suscipiat magis et min⁹. habet̄ p̄positū. ¶ Cōfirmatur. qz inter calozē maiorē et minorē est p̄ se mo-

tus. ex quito phicoz. sed calor maior et minor sunt qda forme de gne qlitatis. g aligd de gne qlitatis e per se terminus motus. r tuc ide qd ptius. ¶ Tertia conclusio sit ista. radicata maior vel minor forme in ma no e ca suscipiedi magis r min. hac ofido sic. qz illa radicata vel e qd distinctu a forma vel non. si no betur ppositu qz cu ista radicata sit maior r minor. ergo r forma. si est aliqd distinctu vel e forma absoluta vel respectiua. si absoluta betur ppositu. si respectiua filr betur ppositu. qz magis r min in forma respectiua orit ex magis r min i absoluta. ¶ P. si sic. ergo vbi forma e magis radicata ibi s b m e magis tale. qns e falsu. na s3 medicos febris ethica e magis radicata qz tertiana tn tertiana e intefioz. id tertianari e magis febricitas filr verecu dus e qnqz rubicudior. r tn rubor e in eo min radicat qz i aliquo g no e ta rube. puta sanguineus.

Quantum ad 2^m pmo ad euidentia tituli aliq p mittitur. 2° ex dictis veritas conclusiois cocludet. ¶ De pmo qz ponit i qde vrru i qditate forme r c. ¶ Notadu. q duplex e qditas. qda specifi ca qda indiuidua. Ad cui euidentia notadu q in hac albedine indiuidua e tria considerare. pmo nam specificam. scdo gradu indiuiduale eentiale q e ralitas eentie indiuidui. 3° dnam indiuiduale qua indiuidui albedo e bec ¶ Ponit scdo q sit dare gradus. r qz gradus arguit qz titatem: notandu q triplex e qz titas. i. qz titas mobilis vel dimensiois. r qz titas pfectois q respicit ee rei. r qz titas virtualis. q respicit agere. r forte scda coincidit cu 3° qten agere seqt ce. ¶ Hoc viso de gradibus forme de qb qrit. primo videdu e an isti gradus sint. scdo q sint. tertio qles sint. ¶ Si qrit an sint. pbo q sic. na im possibile e eade forma ee fil in diuersis scdz alia r alia r oez picipata nisi illa forma copatit secu plalitate il laz ronnu. sed aliq forma. puta albedo participat a diuersis scdz alia r alia r oez. ergo r c. illas r oes dico esse gradus. ¶ P. impossibile e aliqz forma fil plurib coicari ni si se sit aliqz illimitata. ex eplu o eentia diuina q vna exns coicat trib. s3 oe illimitatu bz roem qz titat gra dualis. ergo ois forma q fil plurib coicat bz gradus. ¶ P. ois forma q in reali distinctis reali diuidit. e i se reali diuisibilis. Sed aliq forma. puta albedo realiter diuidit in plurib indiuiduis albedinis reali distincti ergo ipsa e in se reali diuisibilis. r partes illas in qs diuidit voco gradus. ¶ Si qrit qd sint isti gradus assigno tale r oez. gradus forme de quo nuc e sermo est portio pfectoalis forme specificice extra ei coceptu qditarium ipsa forma specificica ifra suu ceptu eentiale includes iclusa reali itra ceptu indiuidui. ista descriptio e satis euides intuerti. ¶ Si qras isti gradus qles sint. Notadu q grad qda sut formaz. qda eentiaz qda pfectionu vnitiue pteaz i aliquo vno. r hoc vltimo mo itelligo gradus de qb nuc qrit. ¶ Ex his cocludif q diuersitas hoz graduu no diuersificat spz cu sint portiones eiusde forme specificice. ¶ It e q forma specificica e indiuisibilis qtu ad gradu specificu. diuisibilis vero qtu ad gradu pfectoale. ¶ It e q plalitas hoz graduu n e positioe ifra ceptu positioe specificu forme specificice s3 solu pmissiue. sed infra ceptu indiuiduoz positioe reddedo singula singulis p3 qd indiuiduu copositu ex forma specificica r ppriate indiuiduali cotinet vni tne istos gradus. ¶ Ponit tertio magis r min vbi scie

du q magis r min r maius r min coueniut r differut pueniut dupliciter. ¶ Tu. qz vtrobiq e qda coparatio. ¶ Tu 2° qz vtrobiq e coparatio discoperatie ex diffoz mitate extremoz. s3 differut multiplr. qz mai r min ipotat coparatione vni ad vnu i se pscise. sed magis r min ipotat coparatione vni ad altez no pscise. s3 i coparatoe alicui tertu qd picipat. puta alicui forme. 2° qz magis r min sut aduerbia. id distinguut sicut modi. s3 mai r min sut noia. id sumut no modalr. s3 noialr r significat formas no mos forme. 3° qz magis r min no dnr de forma picipata. s3 de ipsis picipatib. s3 mai r min ecouerso sic p3. 4° qz magis sp psupponit i forma mai. s3 no ecouerso. sic p3 de qz titate. qz aliqd n dr magis qtu quis maiore beat qz titate. ¶ De scdo dico ad qdem ad pte affirmatiua. i. q forma suscipies magis r min bz itrisece dcos grad. dico et q pscisa ro suscipiedi magi r min e latitudo graduu i forma siue q ide e il limitatio forme q picipat. pbo hui. Tu ex iprobatoe oiuz opi. pcedeti. nec vtr aliq via pbabilis nisi ista. Tu qz impossibile e forma picipari scdz magis r min nisi in se sit aliqz illimitata. qz oppositu pdicati ifert oppositu sibi. dato. n. q no sit illimitata quo picipabit scdm aliu gradu r alium. Tu 3° qz fm Simpliciu sup pdica meta capitulo de qlitate. vbi recitat multas opi. o cau sis suscipiedi magis r min r eas iprobas pmedat opi. Archite dicens sic. Mirabilr Architas breui sermone caz ei qd e magis r min isinuat dices. qlitas. n. qz ifini tar e qda picipat. id fm roem ei e q suscipiat magis r min r no ex picipatib. r sic ad qoz.

Ad primum i oppositu dicedu q pbs loquit de forma seu de qditate in qtu expmit p diffinitione. bec e qditas specifica. qv sic ab strabit ab oi gradu vt dictu e pus. vñ parū post subdit Aristo. r queadmodu nec numerus h3 magis r minus nec q fm spz s ba. sed sigde cu ma. ita q li si qde vel e due dictoes vt sit sesus qd si forma specifica h3 magis hoc qde e cu ma. vel e vna dictio. r tuc sesus e. sigde cu materia idest inferioribus idididuis que respectu eius sunt materialia. nulla igitur maioritas est in quiditate vt quiditas. quia vt sic abstrabit ab omni conditione materiali r indiuiduali. ¶ Ad secundum dicendum q iste gradus non pertinet ad quiditatem specificam vt dictum est r cum dicitur. ergo forma intensa erit vnu per accidens non sequitur. quia illi gradus r si no sint de essentia speciei sut tn de essentia indiuidui vt pdictu fuit. vltorius cu ifert. ergo species no dicit tota eentia indiuidui no seqtur q natura specifica r si i suo coceptu abstrabit a quolibet gradu tn e ide cu quolibet gradu realiter r includitur realiter in quolibet gradu.

¶ Palam itaque: quia sic quidem acceptantibus vt consueuerunt diffinire et dicere non contingit redde re r soluere dubitationem. si autez vt dicimus hoc quidem materia: illud vero forma: et hoc quidem potentia: illud vero actu: non adhuc dubitatio vtiqz videbitur esse qd queritur. Textu commenti. 15.

Verit Utrū ex mā r forma pstituaat p se vnu vtr q no. naz ex duob i actu no sit vnu p se ex septi mo hui. s3 mā r forma sut duo in actu g r c. pbo minoris. de forma p3. qz forma e act. de mā etiā p3 ex septimo b

questione de entitate materie. ¶ Preterea que magis distat min⁹ sunt nata facere vnu. s3 ma⁹ z forma maxime distat cu sint alteri⁹ rois. g⁹ ex eis minime est natu fieri vnu. pb^o maio. qz ptes z tinui faciut p se vnu q⁹ sunt eius de ronis. ptes aut i toto etherogeneo min⁹ faciut vnu. qz no sunt eiusde rois. ¶ Contra. phs i lra.

Rñdeo ad q^oez dicedo cu pho. q⁹ sic. cui⁹ no est alia ca nisi qz hoc e act⁹ illud vero pote⁹ tia. vt dicit phs. ¶ Ad cui⁹ euidetiã sciendu q⁹ sic vnu i coi imediate psegf ens i colira q⁹ illa pp^o ens e vnu e imediata. qz nullu e mediu nobis noti⁹ ad hoc demo⁹ stradu nec forte aliqd mediu aliud i re a q⁹ ditate extre mox. vt dictu fuit primo huius. q^oez prima. ita singula entia scdm pprios gradus entitat⁹ psegf imediate p⁹ pria vnitas. nec e alia ro diuerse vnitatis nisi alia entitas qua psegf imediate. exēplū. simplicia sunt vnu. z cōposita sunt vnu. tñ alr z alr. qz alia z alia e entitas: sicut ergo oino simplex se toto e ens z vnu. ita cōpositu e ens z vnu ex p⁹ cipijs entialib⁹ cuiusmodi sunt mā z forma q⁹ sola nata sunt aliqd ens p se pstituiere. vñ tale cōpositu e p se vnu ppria vnitate alteri⁹ rois ab vnitate simplicis sic z ei⁹ entitas e alia ab illa entitate. ¶ Si g⁹ q⁹at q⁹ re ex mā z forma fit vnu per se. dicedu sic dicit phs qz b⁹ e potētia illud vero act⁹. ¶ Si aut q⁹ras q⁹re ex mā z forma fit vnu per se z no ex s⁹ bo z accñte cu s⁹bm fit vt potētia: accñs vo vt forma: z act⁹. ¶ Rñs q⁹ sic i gñali no e ro q⁹re ens e sic vnu ita etiã no e ca q⁹re ex istis partib⁹ fit hoc vnu nisi qz sunt tales partes. q⁹re. n. ex q⁹ttuoz elemētis natu e fieri mixtu scdm vnã opi. z ex lapide z carne no e natu fieri. no e ca. s. nisi qz iste sunt partes tales z ille tales. ¶ Sic g⁹ i pposito ex mā z forma fit vnu p se. qz forma s⁹ balis e talis act⁹ z mā tale potētia. ex s⁹bo aut z accñte fit vnu p accñs. qz accñs e talis act⁹: s⁹ba talis potētia. ita q⁹ act⁹ z potētia itelligat⁹ pportōa bilif vnitati si p se per se. si per accñs. per accñs. s3 q⁹re ille act⁹ e p se act⁹. z ille p accñs. n e nisi qz iste e forma s⁹balis. z ille accñtalis z be sunt ppositōes p se pmo no⁹ te. z iō no e q⁹redū ppter qd. i. aliq⁹ ca i⁹trifeca. s3 solū ex trifeca: v3 agens vt dicit phi. i lra.

Ad primū i oppositu dicedu q⁹ ex duob⁹ in actu formali z p⁹scō n fit vnu per se z sic itelligit phs. mā aut l3 sit ens in actu entitatio ex eo qd e aliqd ens ex nihil vt onū e i septimo. e tñ ens i potētia opposita actui formali. z iō ex tali potētia z actu opposito pōt fieri vnu vt pōnū e ¶ Ad z^o dicedu q⁹ vnitas e duplex. qdã vnionis qdã idētitat⁹: cu g⁹ d⁹ q⁹ magis distat min⁹ faciut vnu. dico q⁹ falsū e de vno vnitate vnionis. imo q⁹to aliq⁹ sunt magis diuersa⁹ rōnū tā to magis sunt nata facere tale vnu. Si aut maioz itelligat⁹ de vno vnitate idētitat⁹ sic pōt pcedi totū argumētū. z tūc nihil nos. qz q⁹to sunt magis vni⁹ rōis tāto sunt min⁹ vnibilia vt ex eis fiat vnu. z iō min⁹ fieret vnu ex duab⁹ formis vni⁹ rōis q⁹ ex mā z forma q⁹ sunt alteri⁹ rōis l3 forte fieret magis vnu vnitate idētitat⁹. ¶ Cōtra. qz totū hōgeneū cui⁹ ptes sunt vni⁹ rōis e mag⁹ vnu e vnitate vnionis q⁹ totū etherogeneū cui⁹ partes sunt alteri⁹ rōis. z sic pcedebat pb^o maioz. ¶ Rñdeo in toto hōgeneo l3 p⁹gat qd d⁹ tñ per se partes i q⁹s e diuisio toti⁹ q⁹ p⁹pe dñr eēntiales: sic potētia p⁹ziū z actuale. nūq⁹ pñt eē vni⁹ rōis: s3 necio sūt p⁹. diuerse. q⁹cūq⁹ aut sūt vni⁹ rōis. sūt tñ itegrales z p⁹ntēf oēs sub vna

pte cēntiali. s. sub māli z potētia vi i pposito de p⁹ib⁹ hōgeneis q⁹ oēs se tenēt ex pte māli z potētia z no sub illo qd e aliqd actuale a quo e vnitas cōpositi ppletive

¶ Quapropter inq⁹tū sil natū e nihil patif ipsuz a se ipso: vnu. n. z no aliud est: zc.

Ircalibzuz

nonū methaphisice. Querit p⁹io. Utz aliqd possit moueri a se ipso. vt q⁹ no. Tū qz d⁹ i lra q⁹ nihil aptū e pati ipz a se ipso. vnu. n. z n aliud e. Tū. ex diffinitōib⁹ potētie actiue z passiue. nam potētia actiua e pncipiū trāsmutādi aliū i q⁹tū aliud: et potētia

passiua ab alio i q⁹tū aliud. ¶ P. si sic tūc tale sp ageret i seipz nō e falsū. g⁹ z añs. pb^o dñe. qz actiua nāli z passiuo sufficiēter approximat⁹ z no i pedit⁹ necio segf actio vt dicitur infra capitulo tertio. sed sic esset in pposito secundum te. quia actio illa no vepēderet ab extra ex quo idē est agens z passum. ¶ Contra. phs s⁹ p⁹bi. vult q⁹ oia aialia moueat seipsa.

Rñdeo i ista q^one pmo vnã opi. ptractabo. scdo ad q^oez alr rñdebo. ¶ Quātū ad p⁹mū e vna opi. q⁹ gñalr tenet illā cōclusionē negatinā. q⁹. s. nihil mouet se nisi forte p⁹te. ex eo. s. q⁹ vna p⁹ mouz aliā z b⁹ n e qz aliq⁹ pars eēntialis mouet aliā. s3 qz vna pars q⁹titatua mouet aliā distinctā loco. ¶ Pro ista opi. arguit triplr. primo per rōez sūptā ex 7° p⁹bi. vbi d⁹ q⁹ nihil mouet a seipo. qz tūc no gesceret ad getē alteri⁹. s3 qdlibet mobile gescit ad getē alteri⁹. qz ad getē part⁹. nā oē mobile h3 partē q⁹ gescēte p3 q⁹ totū no mouet. g⁹ nihil mouet a seipo pmo. ¶ P. scdo. ipossibile e idē fm idē eē sil i potētia z i actu. s3 mouēs mouz i q⁹tū e i actu z mobile no mouet nisi inq⁹tū e i potētia vt p3 ex diffinitōe mot⁹. g⁹ ipossibile e q⁹ idē moueat seipz. ¶ Cōfir/ mā⁹ qz agēs z patiēs sūt d⁹ria. ex pmo de gñatōe. s3 idē n d⁹ria⁹ sibi ipi. ¶ P. 3°. ipossibile e relatōes reales oppositas sūdari i sūdamēto vno limitato. s3 actiū z passiuū siue motiū z mobile referūt s3 relatōes reales z oppositas pertinentes ad s3 modū relatiuoz. vt p3 ex gnto hui⁹ capitulo. de ad aliqd. g⁹ ipossibile e idē eē actiū z passiuū siue motiū z mobile. maioz declarā. qz sūdare relatōes reales oppositas attribuit eēntie diuine rōe sue illimitatōis. ¶ Ex hac cōclusionē gñali d⁹ i spāli per ordinē pmo q⁹ nullū s⁹ b3 e effectiū sui accñtis siue sit accñs coeū z per se. siue per accñs. scdo q⁹ nihil mouet seipm ad vbi. 3° nihil mouet se ad q⁹titatem. vñ aiata vegetatiua no mouet se i nutritōe vel augmētatōe. s3 mouet alimētū qd i se puertūt. ¶ 4° q⁹ nihil mouet se ad q⁹litatē vñ nec aq⁹ calida fit frigida a se effectiue. nec semē aiati alterat seipz. s3 semē maris distinctū loco z s⁹bo agit in semē a m⁹re ministratū. ¶ Quinto. q⁹ nulla potētia cognitiua e pncipiū actiū cognitōis. sed tñ passiuū. ob3 aut e actiū. idē d⁹ de potētia appetitiua z ad singula ipoz adducūt diuersa. ¶ Quātū ad z^o

Nonus

Prima

est alia opi. quā teneo. q̄ tenz p̄tē affirmatiuā ad cuius
 euidētiā dēclaro tres cōclusionēs. p̄ma cōclusio sit ista ge
 neralis. possibile ē q̄ aliqd agat i se ipsūz que conclusio
 est d̄dictoria p̄tē cōclusionis alteri^o opi. hanc oñdo sic.
 extrema actiui r̄ passiuī sūt adeq̄ta. sic itelligēdo q̄ qd̄
 cūq̄ actiuū respicit p̄ p̄mo obo tale passiuū. vbi gr̄a tā
 calefactiuū i coi q̄ qd̄cūq̄ calefactiuū p̄ticularē respi
 cit p̄ p̄mo obo calefactibile i coi r̄ nō hoc vel illud Ex
 his hēf ista p̄p̄o. q̄ qd̄libet p̄tētū sub p̄mo obo alicui^o
 ē p̄ se obo eiusdē lz nō p̄mo. vt qd̄cūq̄ calefactiuū respi
 cit qd̄cūq̄ calefactibile p̄ p̄ se obo r̄ econuerso qd̄cūq̄
 calefactibile respicit qd̄cūq̄ calefactiuū. hucusq̄ ma
 ior: s̄ possibile ē q̄ aliqd sit actiuū s̄z a. eo mō q̄ aliud
 ē actiuū s̄z. a. vt p̄. a. itelligat forma p̄ducibilis. idē etiā
 sit passiuū s̄z. a. sic qd̄cūq̄ aliud passiuū scōm. a. ḡ illud
 rōe actiui ita h̄z sc̄p̄z p̄ obo i rōe passiuī. sic qd̄cūq̄ ali
 ud. ḡ ita pōt i sc̄p̄z agere sic i aliud. maior ē manifesta
 ex hoc q̄ relatio actiui r̄ passiuī i coi h̄nt extrema coia
 adeq̄ta. p̄batio minoris multi effect^o sūt nati p̄duci ab
 actiuo equoco r̄ nō vniuoco. vt p̄z de leuitate i igne ge
 nerato. istā formā actiuā equocā o3 ponere formā s̄ba
 lē aut aliq̄ aliā q̄litate. h̄ns ergo istā formā ē p̄ se leuifi
 catiuū. i. effectiuū leuitat. s̄z forma pōt eē i aliquo leui
 ficabili vt p̄z i ex^o p̄dicto de igne. nā q̄cūq̄ forma i igne
 gnante poneref actiuā respectu leuitatis eadē ē i igne
 gēito r̄ ē p̄oz nātr̄ ipa leuitate. p̄z. cū sit primū actiuū. ḡ
 nō ē d̄dictio q̄ ipsa isit igni genito leuitate non ex̄ite. r̄
 n̄ p̄z q̄ pōt iē illi. ḡ sine d̄dictōe idē pōt eē leuificati
 uū r̄ leuificabile. ¶ R̄ndet ad mi. q̄ ipa p̄cessa negat
 vltima p̄tia. ex eo q̄ agēs d̄r eē approximatū passo r̄ ita
 distinctū situ. sic aut nō pōt se h̄re idē ad sc̄p̄z. ¶ Cōtra.
 tū. q̄z hęc approximatō nō v̄r necessaria ad agēdū vt
 sc̄cludit distinctōe sit^o nisi q̄n maior p̄ntia nō ē possibi
 lis iter actiuū r̄ passiuū. si ergo h̄ p̄ntia sufficit. ḡ multo
 magis maior p̄ntia sufficit. ista. s̄. q̄ ē sine distinctōe sit^o.
 tū. q̄z aliogn si poneref ignis i ex̄ns aque sic angelus i
 ex̄ns celo lz nō vt forma tūc nec ignis calefaceret aquā
 nec angelus moueret celū q̄ sūt absurda. ¶ Tuz. q̄z nō o3
 agēs eē p̄ns patiēti nisi q̄z v̄rt^o agētis nō pōt attigere i
 distātiā iproporionatā vt aliqd p̄ficiat. sed si passū eēt
 sc̄clū p̄fecti^o attigeref a v̄tute agēt. sicut ergo idē ē veri^o
 sibi p̄ns si ē actiuū r̄ passiuū scōm idē q̄ aliud posset eē
 sibi p̄ns: sic verissime saluat illa d̄ditio p̄p̄ quā appropi
 quat. realr. n. si pōt eē maior p̄ntia q̄ eiusdē ad se. ergo
 v̄issime erit actio. stat igif rō quā reputo achillē. ex q̄
 rōe si attēdis descēdo i gnali p̄z q̄ rō dicta nō p̄bat idē
 posse i se agere nisi rōe equoca: r̄ hoc q̄n ē capax forme
 q̄ nata ē terminare actionē equocā forme actiue iā h̄i
 te. r̄ sic itelligēdū ē regulariter q̄ solū tūc r̄ v̄r pōt ali
 qd̄ i se agere q̄n p̄currūt illa duo. s̄. q̄n h̄z formā q̄ ē p̄i
 cipiū agēdi equoce r̄ q̄n cū hoc ē capax talis actōis. ¶ 2°
 cōclusio sit ista. nihil pōt se mouere cāndo i se formam
 s̄balē h̄ac oñdo: nullū ip̄fecti^o ē p̄ncipiū actiuū respe
 ctu p̄fectioris. q̄z siue sit actio equoca siue vniuoca sp̄
 p̄ncipiū actiuū ē eque p̄fectū vel p̄fecti^o termino p̄du
 cto. s̄z nulla forma s̄balis pōt nouiter aduenire vt faci
 at cōpositū p̄ se v̄nū gn illa sit p̄fectior q̄cūq̄ entitate p̄
 cedēte ipsā. q̄z i formis s̄balib^o sp̄ v̄terior ē p̄fectior. ḡ
 nihil pōt se mouere cāndo i se formā s̄balē. ¶ 3° cōclusio
 sit ista. nihil pōt i se aliqd agere q̄cūq̄ vniuoca actōe
 h̄ac oñdo. q̄z si sic. ergo duo idiuidua absoluta r̄ eiusdē

sp̄ei p̄nt s̄l eē i eodē. h̄ns ē falsū vt p̄z q̄nto hui^o. p̄batio
 oñe. q̄z tūc rō seu p̄ncipiū quo agēdi r̄ t̄min^o actōis eēt
 eiusdē sp̄ei. ex quo ponit actio vniuoca. r̄ t̄n differēt nu
 mero q̄z nihil ē p̄ncipiū agēdi se. r̄ p̄z q̄ v̄trūq̄ tā rō
 agēdi se q̄z termin^o actōis eēt forma absoluta. ¶ Ex di
 ctis cōcludo correlarie p̄mo q̄ cū augmētatio r̄ inorus
 ad vbi sit ab agēte siue mouēte equoco q̄ten^o nec q̄ti
 ras aliq̄ nec vbi ē forma actiua. cū etiā m̄lte alteratōes
 sint ab agēte equoco. vt v̄r ille q̄ sūt ad q̄litates nō ac
 tiuas strictē loquēdo de actinis. ois etiā q̄litas pōt esse
 ab agēte equoco licet aliq̄ possit eē ab vniuoco. q̄z inq̄
 tū sic ē seq̄t q̄ i gnē nō repugnat alicui s̄be cāre i se q̄ti
 tatē r̄ q̄litate r̄ vbi. p̄currētib^o aut duab^o d̄ditōib^o su
 p̄radictis i p̄ma cōclusionē cābit. r̄ hoc vel acc̄ns coeuū
 sibi r̄ ita sine mutatōe vel non coeuū sibi r̄ ita p̄ motū
 vel mutatōez. ¶ 2° descēdo ad sp̄alia r̄ dico q̄ s̄bz cāt i
 se p̄p̄iā passionē p̄p̄ cāz dictā. r̄ addit̄ alia rō. q̄z ois po
 tētia pure passiuā ē i potētia d̄dictōis. vt d̄r i hoc 9°. in
 fra: s̄z s̄bz nō ē i potētia d̄dictōis ad passionē: alr̄ iēēt ei
 p̄tigēter r̄ p̄ p̄ns nō eēt sc̄bilis p̄ demōstrationē. igif r̄c.
 h̄z ergo s̄bz aliq̄ potētiā actiuā it̄risecā respectu passio
 nis. ¶ 2° dico q̄ grauiā r̄ leuiā mouēt se ad vbi effecti
 ue. aialia etiā mouēt se ad vbi motu p̄gressiuo. sic p̄z ex
 dictis. ¶ Tertio. q̄ aiātū mouēt se effectiue ad q̄titate
 motu augmētatōis. ¶ 4° q̄ aq̄ calefacta seipsā frigefa
 cit. r̄ semē seipsū alterat effectiue. ¶ Quarto potētia ap
 peritiua r̄ coḡscitiua mouēt se ad actū saltē p̄tialr̄ p̄cur
 rēte obo vt alia cā p̄tiali. de q̄b^o oib^o d̄iscurrere p̄ singu
 la eēt p̄lixū nimis r̄ iō sufficiat sic ea breuiter tetigisse.
 p̄z ergo ex oib^o h̄is ip̄robatio p̄tē opi. nec ei^o rōes cogūt
 ¶ Ad p̄mā q̄ sumit̄ de septimo phi. dicēdū q̄ equocat
 de p̄mo. nā p̄mo duplr̄ d̄r vt dictū ē 7° hui^o. vno mō vt
 diuidit̄ p̄tra p̄tē. r̄ iō qd̄ sic iēst p̄mo remouēt ab eo cui
 iēst. si remouēt ab eo qd̄ ē aliqd ei^o. r̄ iō nihil sic p̄mo
 mouēt si aliq̄ ei^o p̄z ḡscat. Alio mō d̄r p̄mo vt dicit p̄
 cisā adeq̄tionē eē eo mō quo triāgulus h̄z tres p̄mo. qd̄
 aut sic iēst p̄mo alicui nō remouēt ab eo si remoueret
 ab eo qd̄ ē aliqd ei^o. nā triāgulus nihil minus h̄z tres lz
 p̄tes triāguli. puta vn^o angulus nō h̄eat tres. Est ergo
 ibi itētio phi. q̄ nihil mouet seipsū p̄mo v̄traq̄ p̄mita
 te. q̄z seq̄ref p̄tradictio. s̄. q̄ ḡsceret ad getē p̄tis r̄ nō
 ḡsceret. nā ḡscēte p̄te nō pōt moueri p̄mo p̄ma p̄mi
 tate. r̄ t̄n nō repugnaret sibi moueri p̄mo sc̄da p̄mi
 tate. vt p̄z ex dictis. sed ex s̄ nihil mali seq̄t p̄tra nos. q̄z
 poterit aliqd moueri a se p̄mo sc̄da p̄mitate vtputa
 q̄z h̄z i se v̄tute q̄ pōt se mouēt effectiue r̄ equoce. qd̄. n.
 sic p̄mo mouēt nō o3 q̄ ḡscat ad getē part] q̄ ē aliqd
 ei^o. ¶ Ad sc̄d̄z dicēdū q̄ duplex ē act^o. s̄. formalis r̄ v̄tu
 alis. exēplū p̄mi. ignis ē actu calidus formalr̄. exēplū
 sc̄di. sol ē actu calidus nō formalr̄. s̄z v̄tualr̄. p̄z q̄z sol in
 v̄tute ē calidus. isti aut duplici actui r̄ndet duplex potē
 tia passiuā. s̄. formalis r̄ v̄tualis. ¶ Ad formā cū dicit̄
 ip̄ossible ē idē scōm idē s̄l eē i potētia r̄ in actu. p̄cedo
 istā accipiēdo actū r̄ potētiā v̄niformiter si formaliter
 formaliter si v̄tualiter v̄tualiter. tūc minor ē falsa i p̄po
 sito. nā q̄n aliqd mouet se cū sit actio equoca nō vniu
 ca nō pōt dici q̄ sit i actu formalis. s̄z ē i actu v̄tualis. r̄ in
 potētia formalis. r̄ illa nō repugnat. h̄n aut reputo ip̄os
 sibile idē eē i actu r̄ i potētia v̄niformiter accipiēdo.
 ¶ Ad cōfirmationē dicēdū per idē. nā cū agens r̄ pa
 tiens dicantur esse contraria intelligēdū est de agēte

vnivoco. sic. n. agēs & patiens hñt formas 3rias forma-
liter: & tñc nihil 3 nos. ¶ Ad tertium dicēdū & nō est in-
cōueniēs relatōes reales oppositas fūdari in eodē fun-
damēto nō simpliciter. sed aliq̄liter illimitato. vbi no-
rādū q̄ q̄dā sūt relatōes reales oppositē q̄ sūt incōpossi-
biles ī eadē nā & supposito vt sūt relatōes cause & cātī.
huius ratio ē qz cātū depēdet realiter a cā. idē aut non
pōt eēntialiter depēdere a seipso. ¶ Quedā sūt relatio-
nes reales oppositē q̄ sūt incōpossibiles in eodē suppo-
sito nō tñ in eadē nā illimitata vt sūt relatōes pducē-
tis & pducti. patet in diuinis. ratio huius incōpossibi-
litas est. qz pducēs est prius origine q̄ pductū. idem
aut suppositū nō pōt eē p̄s origine seipso. Quedā sūt
relatōes oppositē reales q̄ neutro mō sūt incōpossibi-
les. vt sūt relatōes mouētis & mobilis cui? rō est. qz ois
incōpossibilitas relationū realiū reducēda ē ad aliq̄
priorē. & vbi ista prior nō inuenit. ibi nec illa posterior
cludit. nūc incōpossibilitas illis duob? mēbris redu-
cit ad ordinē seu depēdētā eēntialē vel originis. sed ī
illo 3° mō reducīt depēdētā taliū relatiuoz ad depē-
dētā accītalē. nō ē at incōueniēs idē suppositū de-
pēdere a se accītalr. ¶ Ad formā dicēdū q̄ fūdamētū
relationū mouētis & mobil qñ aliqd mouet se lz nō sit
simplr illimitatuz ē tñ aliq̄lr illimitatū q̄tenus idē hz
rōem mouētis & mobilis alr & alr.

Ad primum in oppositū dicēdū q̄ ille aucto-
ritates soluit seipsas. nā ī p̄ria
addit inq̄tū sil natū ē. & ī sc̄da inq̄tū aliud. lz. n. idem
moueat se m̄ fm aliā & aliā rōez mouet se & mouet vt
p̄z ex dictis. ¶ Ad rōez q̄ addit nego 3rias. ad pbationē
dicēdū q̄ actiuo & passiuo approximatōis nō sp sequit
actio. qd pōt 3rigere ex qnqz causis. p̄mo q̄ hito termi-
no agēs nō agit. exēplū. graue qñ ē ī termino nō pōt se
mouere. sc̄do qñqz etiā nō hito termino pōt ipediri ne
agat p̄pter vtutē 3riā fortiorē. exēplū. aq̄ buliēs p̄ite
igne calefaciēte nō frige facit seipsā. 3°. si nō est totalis
cā actiua lz aliud cū ipso si illud aliud nō adsit nō agit.
exēplū. tenēdo q̄ ī potētys cognitiuis obiectū agat cū
potētia nō poterit potētia agere sine obiecto. 4° si aliq̄
actio nālī p̄supponat sue actōi. qz illa nō posita n̄ agat.
exēplū. nihil itelligēs nihil vult: ex eo q̄ act^o volūtatis
p̄supponit nālī actū itellec^o. 5° si sit agens libez cū ex
se pōt nō agere. exēplū. itellec^o onidēte aliqd: volūtas
pōt illud nō velle p̄pter sui libertatē. dato ergo q̄ idē
agat vel moueat seipsuz: non sequit q̄ semper agat. qz
pōt ipediri aliquo dictoz modoz.

¶ Palā qz & potētiaz alie erūt irrōabiles: alie cum
rōne: q̄ p̄ oēs artes & scie factiue potentie sūt. p̄ncipia
nāq̄ p̄mutatiua ī alio: aut inq̄tū aliud: & q̄ qdē cū rōne
oēs 3rioz sūt eedē: & q̄ irrōabiles vna vnus: vt calidū
calefaciēdi solū. Textu cōmenti. 3. 3re textu cōmenti
io. Tales qdē potentias necesse qñ vt possunt actiuū &
passiuū appropinquat: hoc qdē facere: illud vero pati:
illas vero non necesse: he qdē. n. oēs vna vnus factiua:
ille autem contrariorum: &.

Veritur Utrū differētia quā assi-
gnat p̄hs iter potentias
rōales & irrōales sit conueniēs. s. q̄ ille
sint oppositoz. ille vero vnus oppositi
tñ. videt q̄ nō & p̄mo de rōnalib^o. qz si
sic. ergo aliqs potest sil agere opposita:

3ris ē falsum vt dicitur hic in littera. q̄ & añs. pbatio 3rie
qz hñs potentiam potest illud cuius ē illa potētia. q̄ ba-
bēs potētia ad opposita potest sil ad opposita. ¶ 3°.
sc̄do: nulla ē potētia que nō potest in aliquid. sed po-
tētia rationalis cū non possit simul ī opposita non vt
posse in aliquid nisi determinet vt dicitur hic ī littera.
determinata aut non videtur esse nisi vnus oppositi.
¶ Secūdo contra aliud membrū arguit. s. de potētys
irrationalibus. p̄mo sic. potētia. solis est potētia ir-
rationalis. p̄z. sed potētia solis ē oppositorū. q̄ potē-
tia irrationalis ē oppositorum non vnus tñ. pbatio
minoris. qz sol potest in oppositos effect^o. dissoluit eis
glaciem & indurat lutum. ¶ Confirmat: qz ī ferius ī b
nono. dicit q̄ ois potētia 3dictionis est. & declarat hoc
p̄hs etiā ī actis. ¶ 3°. fm Aristo. potētia irrōalis ponit
eē oppositoz. frigus. n. nō tñ in frigidat. sed etiā ē cā p
accīs calorīs. vt dicit q̄rto p̄hi. simpliciter p̄ciēs p̄-
lā ad parietē ē cā resilitōis: videt ergo q̄ dicta 3ria nō
sit conueniēs. ¶ Cōtra. p̄hs hic in littera.

Rūdeo tenēdo cū p̄ho 3rias esse bene assignatā
In ista qōe sic p̄cedit. qz p̄mo quō sit itel-
ligēda hec 3ria exponet. sc̄do de tā hui^o 3rie ingretur
¶ Quātū ad p̄mū dico tria. p̄mū dictū ē q̄ ista differē-
tia intelligēda ē de potētys actiuis tñ. vt sit sensus q̄
potētia actiua irrōalis cuiusq̄ cōparet sine actōi quā
elicit sine termino que pducit. sic ē illi^o q̄ manēte eadē
nā ipsa nō pōt eē actiua alteri^o q̄ ei^o cui^o ex se pōt: fri-
giditas. n. manēs frigiditas nō pōt eē pductiua calor-
is nec elicit iua calefactōis. si tñ ē de se actiua. nā q̄qd
circa ipsā frigiditatē fieret: lz illud possit aliqd facere
ad eē calorīs: nunq̄ tñ frigiditas faceret ad hoc. Silr
potētia rōalis sic ē actiua oppositoz. siue sint 3ria siue
3dictionia: q̄ manēs nā vna q̄tū ē de se: ē sufficiens p̄du-
ctiuū oppositoz pductoz si est oppositoz pductoz: &
sufficiens elicitiuū oppositaz actionū. si ē oppositaz ac-
tionū. ¶ Sc̄dz dictū ē in qd illa 3ria ē sic intelligēda vt
p̄z ex p̄mo dicto. q̄ potētia rōalis sit oppositaz actio-
nū siue actōis & negatōis ei^o. s. q̄ possit agere & nō age-
re. Si aut actio accipiat etiā p̄ re acta vel pducta: tñc
sicut ē oppositorū actoz sic ē oppositaz actionū. p̄mo
tñ mō itelligēda ē hic: vt. s. ē actōis & negatōis: vt pate-
bit ī sequēti articulo. ¶ Tertiu dictū ē. q̄ potētia acti-
ua accipiēda ē nō p̄ respectu potētie q̄ ē ad oppositos
effect^o lz p̄ fūdamētō respect^o qd ē p̄ncipiū actōis.

Quantum ad 2^m. supposita illa cā q̄ videt p̄hi
posita superi^o ī sc̄da le. huius nomī.
Ad maiorē ad huc euidentā p̄mo vidēdū ē de 3ria ī se.
sc̄do de itētōe p̄hi circa ipsā. ¶ De p̄mo sciēdū ē q̄ p̄ri-
ma distinctio potētie actiue ē sc̄dz diuersū modū eliciē-
di opationē: q̄. n. potētia agat circa hoc obiectū vel cir-
ca illud lz aliquo mō distiguat e ondat distinctiōne potē-
tiā: nō tñ ita imēdiatē. nō. n. potētia cōparat ad obie-
ctū circa qd opat nisi mediātē opatōe quā elicit hoc vt
illo mō. 3ste aut modus eliciēdi p̄p̄riā opationē nō pōt
eē ī gñe nisi duplex. nā potētia actiua aut ē de se deter-
minata ad agendum. ita q̄ quantum est ex se non po-
test non agere quando non impeditur ab extrinseco.
aut non est ex se determinata. sed potest agere hūc ac-
tum vel oppositum. potest etiam agere vel non agere.
p̄ma potētia dicit coiter natura. sc̄da vero dicitur
voluntas. vnde p̄ma diuisio p̄ncipioz actiuoz est

In nām & volūtatē seu ppositū, sicut patet ex scdo pbi. vbi pbs ponit duas cās monētes p accūs. s. casū iuxta nāz. & fortunā iuxta ppositū & volūtatē. ¶ Si ergo q̄ra tur cā huius dīe q̄r. s. nā ē vni^o tm̄ determinate. i. cu iuscūq; vel quozūcūq; ē determinate ē ex se illi^o vel il loz: volūtas ē oppositoz. i. ex se ideterminate ē huius actōis vel opposite aut actōis vel nō actōis. p q̄to pōt agere vel nō agere. ¶ Dicēdū q̄ hui^o nulla ē cā. sicut. n. effect^o imediat^o ad cāz cōparat^o ex se & pmo sine cā me dia. aliogn iret in ifinitū. ita cā actiua videt^o imediate se h̄re q̄tū ad suā actionē inq̄tū ipsū elicit. nec ē dare aliq̄ cāz q̄re sic elicit nisi qz ē talis cā. s. hoc ē illud cui^o cā q̄rebat. Sicut ergo calidū calefacit qz caliduz. nec ista ppositio calidū calefacit ē mediata. s. ē imediata i^o vel 4° mō p se. sic & bec. calidū ex se determinate ca lefacit. Silr ista: volūtas vult & volūtas nō vult inde terminate determinatōe ex se vel itra se. ¶ Sz hic est vni^o dubiū. quō volūtas reducitur ad actū si ē idetermi nata ex se ad agēdū & nō agēdū. ¶ R̄no. duplex ē ide terminatio vna ē q̄ ex ifufficiētia: q̄ ex potētiatitate & defectu actualitatis sicut mā nō h̄ns formā ē ideter minata ad actū forme. Alia ē indeterminatio supabū dātis sufficiētie q̄ ex illimitatōe actualitatis vel sim pliciter vel quodā mō. pmo mō ideterminatū nō redu cit ad actū nisi p̄us determinet^o p formas ab alio. scdo mō ideterminatū pōt se determinare. si. n. hoc posset h̄ndo actū limitatū multo magis se h̄z illimitatū. qz tūc nō caret aliquo qd̄ fuit simplr p̄ncipiū agēdi. alio^o quā d̄s q̄ ē sūme ideterminat^o ad quācūq; actionē in determinatōe illimitatōis: non posset aliqd̄ agere: qd̄ ē falsū. ideterminatō autē q̄ ponit^o i volūtatē nec ē mā lis nec impfectōis inq̄tū ipsa ē actiua. s. ē excellentis pfectōis & potētie aliq̄liter illimitate nō alligate ad de terminatū actū. & ideo pōt seipsaz determinare. ¶ De scdo videt^o dubiū quō ea q̄ dicta sūt faciāt ad intētionē pbi. nā ipse nō ponit dictā dīaz inter nāz & volūtatē. sed inter potētiā rōalē & irrōalē p rōalē intelligēs solū intellectū vel sciaz: p̄z in l̄ra. ¶ R̄ideo. intellect^o & vo lūtas p̄nt cōparari ad act^o p̄prios quos eliciūt. vel ad act^o aliaz potētiāz inferiorz in qb^o h̄nt aliq̄ cālitatē. puta intellectus oñdēdo & dirigēdo. voluntas vero in volēdo & iperādo. et p̄z q̄ p̄ima p̄paratio ē cēntialior. p̄mo mō intellectus cadit sub nā. ē. n. de se determina tus ad itelligēdū. & nō habet in potestate sua intellige re & nō intelligere: affērire & nō assentire p̄posito obie cto. voluntas autē opposito mō se habet ad p̄priū actū eliciēdū & nō eliciēdū. & p̄pter hoc in diuinis ponūtur due p̄ductōes. vna p̄ modū nature cuius p̄ncipiū ē in tellectus. ita q̄ intellect^o ē idē p̄ncipiū cū nā. alia poni tur p̄ modū volūtatē. loquēdo ergo sic intellect^o cadit sub potētia irrōali. nihil. n. formaliter ē liberū nisi vo lūtas. scdm̄ hāc p̄mā cōparationē non loq̄tur p̄hs hic de intellectu. ¶ Scda vero cōparatio videt^o q̄ si accūta lis: qz ille potētie nō cōparatur ad act^o aliaz potētiāz nisi mediātib^o actib^o p̄p̄yis vt videt^o qz p̄p̄yillis alijs sūt poros. & hoc mō nunq̄ intellect^o ē p̄ncipiū alicuius operatōis exterioris sine volūtatē deurrente & deter minate intellectu: & hoc mō loq̄tur hic p̄hs de intelle ctu & alibi frequēter. vñ de volūtatē nunq̄ vel p̄az lo q̄tur p̄hs vt distinguit^o ab intellectu p̄actico q̄ ē p̄ncipiū opatōis exterioris dirigēdo potētiāz exequentes vbi sp

occurrit volūtas iperās executionē operis. vñ p̄hs ali^o qñ distinguit nāz p̄tra artē & p̄tra intellectū. aliqñ p̄tra p̄positū seu volūtatē. p̄ qd̄ p̄z q̄ p̄oia illa intelligit vñ p̄ncipiū in artificialib^o. nā ad opus artis concurrūt illa tria integrātia vñ p̄ncipiū p̄fectū artificialiū. Ex quo p̄z q̄ potētia rōalis duplr pōt sumi. s. icōplete & p̄plete. incōpleta qd̄ potētia rōalis ē intellect^o vel ars vt p̄ce dūt volūtatē. & de tali videt^o hic loq̄ p̄hs cū dicit. qz illā determinari p̄volūtatē vel p̄heresim. volūtas autē determinatiua intellect^o ē potētia rōalis cōpleta vel saltē occurrit ad cōpletā. & sic v̄z ē potētiā rōalē eē op positoz mō p̄exposito. qñ ergo p̄hs hic allegat^o i textu. p̄z q̄ loq̄tur de potētia rōali icōpleta. ¶ Ad p̄mū i op/ p̄positū nego cōnāz. potētia. n. rōalis put d̄r eē volūtas ē p̄rioꝝ nō sil faciēdoz: s. pōt. se determinare ad alteri utrū. ¶ Ad p̄bationē dicēdū sicut Aristo. r̄idet in l̄ra qz h̄ns potētiā rōalem nō h̄z potētiā faciēdi opposita sil. ¶ Cōtra in illo nūc in quo ē vñū oppositoz. q̄ro aut ē potētia ad alterz oppositoz. aut nō. si sic. h̄etur p̄posi tū vt videt^o qz pōt opposita sil. si nō. ergo potētia illa in hoc nūc nō ē nisi vni^o oppositi. ¶ R̄ideo qz i eodē nūc pōt agere ad oppositū nō in sēsu cōpositōis s. in sēsu di uisionis. qz sicut cōtīgēter se h̄z ad vñū. ita ad reliquū: si cut i eodē nūc quo sortes sedet. pōt nō sedere in sēsu di uisionis. nā cōtīgēter sedet: & iō nō seq̄t^o qz possit i oppo sita sil. ¶ Ad scd̄z dicēdū qz si arguit^o de volūtatē illa pōt i actū nulla determinatōe i illa p̄cedēte actū ita qz p̄ma determinatio & tpe & nā ē in positōe actus. Lū di cit^o qz nihil pōt nisi p̄us determinet^o. falsū est de volū tate. si aut arguit^o de intellectu cognoscente opposita qz ē potētia rōalis incōpleta: tūc ē v̄z qz respectu extrin feci nō pōt aliqd̄ nisi determinet^o aliūde. qz illoz ex se ē p̄ modū nature nō potēs s. ad alterz determinare. vñ ergo ambo aget vel nihil. s. si de intellectu cōcludat^o qz nō est sufficiēs potētia rōalis cōcedit^o scdm̄ p̄dicta. imo si per impossibile solus intellectus esset cū virtutibus inferioribus sine volūtatē nihil posset fieri nisi deter minato modo nature. qz nulla esset potētia sufficiēs ad faciēdū alterz oppositoz. ¶ Ad aliud argumētū de sole. iam superius dictū est qz forma solis & quecunq; forma naturalis si est illimitata & p̄ncipiū oppositoz in diuersis materijs: sic est illoz determinate: sicut il la forma que est vñius est illius determinate. nā nō est in potestate sua alterutrū illoz agere p̄sēte passo re ceptiuo forme huius & illius sicut. nec si esset vñius tā tū. vñde sol p̄sente passiuo liquefactibili. sic liquefa cit qz nō pōt nō liquefacere. silr est p̄sente passiuo con stringibili. potētia autē rōalis. puta volūtas agens siue circa hoc oppositū in qd̄ pōt siue circa illud. nō est prin cipiū determinatū ad vñū. sed idifferēter est determi natū sui ad alterutrū itaēt qz circa qd̄libet pōt agere & nō agere. ¶ Ad cōfirmationē sicut dicit^o inferius oēs potētie passiue sūt ex se p̄radictōis. actiue vero sicut ibidē dicit p̄hs nō ex se. sed quasi per accidēs & aliūde quatenus passiuū pōt ad esse vel nō ad esse. sed hoc ac cidit potētie actiue. nā si sit irrōalis necessario agit p̄e sente passo & remoto oi impedimēto nō sit potētia rōalis ¶ Ad vltimū p̄z ex p̄mo articulo qz frigus nunq̄ facit ad eē calozis p̄ se. facit tñ aliqd̄ quo facto aliquid aliud pōt magis calefacere. puta qz cōstringit poros ne caloz interior diffundatur & exalet. & ita caloz vñius magis

calefacit; frigus at nūq̄ calefacit directe. De p̄iectiōe pile dicēdū q̄ mouēs violēter aliqd ad vbi. mouet ad oē vbi possibile acgr̄ pillū motū r̄ si indirectū p̄t. sic mouet si nō redit. r̄ hoc donec scūs fuerit mot⁹ p̄por̄tōabilis potētie mouētis. hoc aut nullā talē idifferētiā ponit vel r̄igētā: q̄lis ē i potētia rōali. p̄z ex dictis.

¶ **Q**uoniam tali p̄or̄ ē act⁹ rōe r̄ s̄ba: Textu comētī. 13.

Veritur Utrū vey sit q̄ actus sit p̄or̄ potētia s̄z rōez

videf q̄ nō reducēdo rōem p̄hi. nam illud videf p̄us aliquo diffinitōe p̄ qd aliud h̄z diffiniri. s̄z nō solū potētia diffinif p̄ actū s̄z act⁹ p̄potentiā. ergo r̄. p̄batio minoris. nā act⁹ r̄ potētia referūtur. ōz aut i relatiuis in vtrozūq̄ rōib⁹ vt r̄isq̄ vt i. s̄z p̄or̄phiriū. ¶ **C**ōtra. p̄hs hic in l̄ra. ¶ Dicēdū q̄ sicut p̄z ex ḡnto hui⁹. relatiue opposita p̄nt dupl̄r itelligi. s̄. vel mutuo. vel nō mutuo. illa qdē mutuo referūtur quoz vt r̄isq̄ h̄z bitudinē p̄ se ad altez. nō mutuo referūtur illa quoz vnū p̄ se h̄z bitudinē ad altez r̄ nō ecōuerso. ¶ **A**d p̄positū dico q̄ act⁹ r̄ potētia nō opponūtur relatiue p̄mo mō. nā cū talia sint sil nā r̄ diffinitōe seq̄ret q̄ act⁹ nō eēt p̄ior rōe q̄z potētia. nec rō potētie sumeret ab actu magis q̄z ecōuerso. qd ē p̄tra p̄hm in l̄ra. opponūtur aut scōo mō. Nā potētia dicit ordinē ad actū: r̄ ille ordo eēntialf ē respect⁹ ad actū. r̄ nō econuerso qz rō act⁹ ē absoluta. q̄liter aut posset esse p̄ se relatio ad aliqd absolutū. p̄z quito hui⁹. capitulo de ad aliqd. de scia q̄ eēntialf referf ad scibile r̄ nō ecōuerso. nā nō idē ē referri r̄ relationē terminare: imo vbi p̄currūt i eodē vidētur p̄ accūs diūcta sicut forsan ē in. relatiōib⁹ mutuis. hoc scōo mō p̄or̄ dici creaturā referri ad deū sine oī correatōe i deo. vñ potētia r̄ act⁹ d̄s r̄ creatura r̄ oīa filia vidētur p̄tinere ad tertiū modū relatiuoz. qz igf potētia eēntialf ad actū depēdet r̄ nō econuerso. ideo h̄z diffiniri p̄ actū r̄ nō ecōuerso r̄ p̄ns vt dicit p̄hs actus ē p̄ior potētia rōe r̄ nō ecōuerso. ¶ **A**d argumētū in oppositū dicēdū q̄ minor ē negāda. ad p̄bationē dico q̄ p̄or̄phiriū loq̄tur de relatiuis q̄ mutuo referunt cuiusmodi non sunt actus r̄ potentia.

¶ **Q**uoniam q̄z igif aliqd altez ē qd sit p̄ter vsū. boz act⁹ i scōo ē: vt edificatio in edificato r̄ p̄textio i p̄texto: similiter autem r̄ in alyz: r̄ totaliter motus in eo quod mouetur. r̄. Textu comētī. 16.

Veritur Utrū actio sit in passo. si cut in subiecto. videf q̄

sic p̄hs i l̄ra q̄ dicit q̄ edificatio ē in edificato. r̄ p̄textio i p̄texto. hoc idē dicit ex p̄sse in 3⁹ p̄hi. ¶ **C**ontra. passio ē in passo. ergo actio ē in agēte. r̄ p̄ns nō in passo. ¶ **A**nt̄a p̄z a fili. qz forma vidēf eē i eo qd denoiat. actio aut nō denoiat passū: s̄z agēs.

R̄ndeo in ista qdē p̄mo p̄mittā duplicē distinctiōnē. 2⁹: oīdā triplicē p̄clusionē. ¶ **Q**uātū ad p̄mū supponēdo distinctiōnē de actōe quam ponit p̄hs de trāseūte r̄ imanēte. Sit ista p̄ima distinctiō. q̄ actio q̄tū ad p̄ns spectat tripl̄r d̄r. vno mō p̄ respectu trāsmutātis ad trāsmutatū. iuxta illā descriptionem libi sex p̄ncipioz. actio ē s̄m quā in id qd subycif age re dicimur. r̄ hcc ē actio p̄ductiua de genere actōis q̄ ē p̄dicamētū p̄ se. q̄ formaliter ē forma respectiua s̄da

ta sup p̄ncipiū qd ē potētia actiua. vñ p̄hs ḡnto metha. r̄ etiā. 9. describit potētia actiua: q̄ ē p̄ncipiū trāsmutacionis in alio in q̄tū aliud. p̄ qd dat intelligere q̄ actio p̄ quā potētia actiua agit ē respect⁹ trāsmutātis ad trāsmutatū. alio mō d̄r actio de operatōe imanente. p̄ ut visio r̄ intellectio r̄ volitio d̄r actio. vt fuit iā dictū. r̄ actio isto mō s̄pta ē forma absoluta r̄ acta seu p̄ducta per actionē p̄mo mō dictā. vñ in intellectu r̄ silr̄ voluntate distinguit duplex actio. vna p̄ductiua r̄ de genere actōis. q̄ in intellectu vocat̄ dicere: r̄ in volūtate vocat̄ spirare. alia acta seu p̄ducta q̄ ē forma absoluta q̄ in intellectu vocat̄ intellectio: in volūtate vero vocat̄ volitio seu amor. ¶ **A**lio mō. sumit̄ actio p̄ operatōe trāseūte. q̄ q̄q̄ etiā ē forma absoluta r̄ acta r̄ p̄ducta per motū r̄ actū de genere actōis. puta q̄titas aut q̄litas aut vbi. s̄z vbi sit forma respectiua. ¶ **S**cōda distinctiō sit ista. q̄ respect⁹ ē duplex in genere. vñ i n̄tri secus adueniēs. ali⁹ extrisec⁹ adueniēs. voco respectū intrisecū adueniētē illū q̄ necessario seq̄t suū s̄damētū posito termino: r̄ talis respect⁹ ē de genere relationis: voco aut respectū extrisecū adueniētē. q̄ nō p̄sequitur necessario extrema ambo sil posita i actu r̄ sub hoc mēbro cadūt illa sex p̄ncipia de q̄b⁹ agit ille auctor. p̄z. n. de actōe r̄ passione. qz possibile ē actiū r̄ passiuū eē: r̄ etiā approximata: r̄ tñ nō h̄re istū respectū. s̄. q̄ agēs sit illud a quo trāsmutat̄: nec passū sit illud qd ab ip̄o trāsmutat̄. puta si sit aliqd ipediēs: r̄ p̄ tāto illa sex p̄ncipia nō s̄nt spēs relatiōis. qz relatio dicit respectū intrisecus aduenientem. illa vero dicunt respectus extrisecus aduenientes.

Quantum ad 2⁹ sit ista p̄ma p̄clusio. actio accepta p̄mo mō q̄ ē respect⁹ de genere actōis ē i agēte s̄biue nō i passo. h̄c oīdo sic. i eodē ē respect⁹ i quo ē s̄damētū. hoc apparet ex rōe s̄damētū. nec oppositū ē itelligibile. s̄z potētia actiua q̄ ē s̄damētū hui⁹ respect⁹ r̄ actōis ē i agēte. sicut euidens est. ergo talis actio r̄ respectus ē i agēte nō alf q̄z s̄biue. p̄z. ¶ **P**. i quocūq̄ ē forma aliq̄ formalf. illud ē simpl̄r tale p̄ istā formā. ipossibile. n. ē effectus formalē separari a forma. r̄ q̄ forma sit i aliquo formalf: r̄ q̄ nō p̄stituat ipsū iformatū s̄m ipsā. ergo si actio ē formalf i passo se q̄tur q̄ passū erit formaliter agēs: qd oīo ē extra rōez. ergo erit i agēte. ¶ **P**. ipossibile ē respectus oppositos eē sil necessario in eodē s̄z passio vel respect⁹ passionis vlr ē i passo. ergo nō necessario erit i eodē respect⁹ opposit⁹ q̄ actio. ¶ **S**ic ergo itelligo p̄clusionē. q̄ actio ē respect⁹ extrisec⁹ adueniēs i agēte vt i supposito vel subiecto. i forma aut q̄ d̄r potētia actiua vt i s̄damētō p̄mo. silr̄ passio dicit respectū oppositū corrdētē istī. q̄ ē i passo vt i supposito r̄ s̄bo: i potētia passiuua vt in s̄damētō. ¶ **2⁹** p̄clusio sit ista. actio accepta scōo mō q̄ ē operatio r̄ forma imanēs absoluta: ē i agēte vt i subiecto. hoc apparet p̄hs hic q̄ dicit q̄ visio ē i vidēte r̄ speculatio i speculāte. ¶ **P**. p̄ rōez. oīs p̄fectio p̄ducta p̄ actionē de ḡne actōis ē i p̄fectibili qd est i potētia ad ipsā. nō. n. ē itelligibile q̄ aliqd sit in potētia ad aliq̄ formā que nō sit in ip̄o q̄ ē p̄ducta. sed actio seu operatio scōo mō dicta ē huiusmodi. r̄ ipsū agēs siue operas ē p̄fectibile: qd ē in potētia ad ipsā. ergo q̄ ē p̄ducta ē i agēte. mi. p̄z. qz talis actio ē p̄fectio agētis. puta visio vidētis r̄ speculatio speculātis. ¶ **A**d uertēdū tñ

Prima

Decimus

Secunda et tertia

quod respectu talis operationis ipsa operans habet rationem agentis et passivi, tamen secundum aliam et aliam rationem, omnium enim, fuit supra in quibusdam quod est quod in agente est aliquid forma que est principium actionis eque uoce et cum habet capaciter termini illius actionis potest se ipsam mouere ad ipsam formam que est nata terminare actionem talem, et propter hoc in intellectu distinguuntur intellectus agens et possibilis ut per unum ipsa anima sit productiva intellectus et per aliud sit receptiva eiusdem. Sic in uoluntate et in sensu potest distinguere agens et patiens de quo alias est. Tertia conclusio sit ista actio accepta tertio modo que est operatio et forma transiens absoluta seu respectiva est in passivo: ut in subiecto, hoc apparet per rationes factas ad secundam conclusionem, nam talis actio seu operatio est ipsa forma acta seu producta per motum et ideo necessario est in ipso passivo et mobili quod mouetur et dum est fluens est idem ut patet cum ipso motu, nam motus est forma fluens, motus autem in mobili ex tertio philosophi. Ad argumentum in oppositum dicendum quod philosophus nono methaphisice, et in tertio philosophi, loquitur de actione secundum tertiam acceptionem que est ipsa forma acta seu producta, et hoc facit per tertiam conclusionem, non autem loquitur de actione primo modo que est predicamentum et formaliter respectus, talis autem actio est in agente subiectiue. Et hec de nono methaphisice:

Quare siquidem in passionibus et quantitatibus: et in quantitatibus: et in motu numeris existit et uno aliquo in omnibus numeris: quia quarundam: et ipsi unum aliquid unum: sed non hoc ipsius substantia: et substantiis necesse est similiter se habere: etc. Textu comenti, 7.

Intra librum

Decimum methaphisice, occurrit dubium que sit substantia illa una que est prima et mensura omnium substantiarum. De qua quodam expositore et est sententia comente, x. comento, ubi philosophus dicit esse unam primam substantiam que sit mensura aliarum et uult comente, quod illa est deus uel primus motor, sed hec expositio nulla est. Tum quia non uidetur habere intentionem. Aristoteles, qui sicut patet ex littera querit an in substantiis sit aliquod unum quod est mensura aliorum, et an hoc sit ipsum unum probat ex intentione Platone quod non sit ipsum unum, sed aliquid cui uenit ipsum unum, sicut est in omnibus aliis generibus, et concludit in fine que siquidem in passionibus et quantitatibus et quantitatibus et ipsi unum aliquid unum, sed non hoc ipsius substantia et substantiis necesse est sicut se habere, supra quam litteras ponit comentator uerba pallegata: sed si primus motor ponat mensuram ipsius generis substantie: hoc ipsum unum poneret mensuram, quia primus motor per suam simplicitatem multo uerius esset hoc ipsum unum que idea platonis. Tum quia si sic, ergo sicut in aliis generibus primus est aliquid illius generis: ita primus motor esset aliquid de genere substantie quod est erroneum, quia deus non cadit in genere propter sui infinitatem, quod ergo est mensura prima illius generis. Rursus aliqua substantia illius generis prima cui uenit unitas sit, a. non autem primus motor est mensura intrinseca illius generis sicut nec aliorum.

Opponuntur autem unum et multa secundum plures modos quorum uno unum et multitudo: et indiuisibile et diuisibile:

quod quidem est indiuisibile aut diuisibile multitudo que dicitur: indiuisibile uero aut non diuisibile unum. Quoniam ergo quattuor modis oppositiones dicuntur, et horum secundum priuationem dicitur aliter: contraria utique erunt: et neque dicitur: et neque ut ad aliquid dicta, etc. Textu comenti, 9.

Utrum unum et multa opponatur ut tria. Uideatur quod non, nam unum contrarium non constituit aliud contrarium in esse, sed unum constituit multa in esse, quia unitas est pars et principium multitudinis, etc. Unum et multa opponuntur relative, quod non contrarie, anteceditur per, quia habent se sicut mensura et mensuratum, consequentia probatur, quia aliter frustra poneretur quattuor species oppositis distincte, si una coincideret cum alia. Contra philosophus hic in

Utrum unum et multa opponatur ut tria. Uideatur quod non, nam unum contrarium non constituit aliud contrarium in esse, sed unum constituit multa in esse, quia unitas est pars et principium multitudinis, etc. Unum et multa opponuntur relative, quod non contrarie, anteceditur per, quia habent se sicut mensura et mensuratum, consequentia probatur, quia aliter frustra poneretur quattuor species oppositis distincte, si una coincideret cum alia. Contra philosophus hic in

Rursus dico duo, primum est, quod contraria littera, etc. differunt secundum formam sub eodem genere, ut dicitur infra, et ideo cum aliquid dicitur esse contraria quolibet eorum sumendum est secundum quod habet formam, et non secundum quod est pars habetis formam, etc. dicitur est, quod non est inconueniens aliquid esse opposita uno: puta, si consideretur secundum se ut habet formas suas proprias, et alio: non esse opposita si consideretur ut alterum includit in altero, et est pars alteri, sic est pars habetis formam, exemplum, corpus secundum se et ut est ab seipso anima consideratur ut habet aliquam formam propriam, et hoc modo opponitur animi sic in animato animato, secundum uero quod consideratur ut pars animi et formatum anima, sic non opponitur animi, sed est ei malis pars. Similiter est de duabus speciebus numeri, puta quaternario uel ternario, nam quaternarius consideratur secundum se et suam formam propriam est diuersa species a gnario, si uero consideretur ut includit in gnario et est pars ipsius, sic non distinguitur specie ab ipso. Ad oppositum dico sicut quod ipsum unum in se acceptum ut habet formam suam propriam: opponitur multitudini, quia nec unum est multa: nec conuerso, opponitur autem non aliter quam contrarie, ut premissum fuit per rationem, si uero unum consideretur ut quoddam incompletum, et ut includit in multitudine et est pars ipsius, sic non opponitur sibi, et hoc modo procedit primum argumentum. Ad secundum, nego etiam, ad probationem dico quod non est inconueniens diuersas species oppositis concurrere in eodem subiecto, quatenus idem diuersimode superius potest diuersis oppositionibus opponi, tamen ille diuersis oppositiones erunt inter se formaliter distincte.

Quare ratio prior multitudo indiuisibili pro se sensu, etc.

Utrum pluralitas seu diuisibile sit prius indiuisibili secundum rationem. Uideatur quod non, quia si sic, generis circulus in rationibus, etc. est falsum, quia tunc idem esset notum et ignotum eodem genere, etc. probatur etc. quia indiuisibile et unum est de ratione multitudinis, nam multitudo diffinitur, quod est aggregatio unitatum,

Utrum pluralitas seu diuisibile sit prius indiuisibili secundum rationem. Uideatur quod non, quia si sic, generis circulus in rationibus, etc. est falsum, quia tunc idem esset notum et ignotum eodem genere, etc. probatur etc. quia indiuisibile et unum est de ratione multitudinis, nam multitudo diffinitur, quod est aggregatio unitatum, etc. Contra philosophus hic in littera, etc. dicitur sicut habet, quod nihil prohibet aliquid secundum rationem esse prius et posterius eodem, aliter tamen et aliter consideratum, multitudo igitur potest considerari uel quantum ad illud quod multitudo est, uel quantum ad ipsam rationem quam consequitur, ratione diuisionis multitudo est prior secundum rationem quam unum, nam unum diffinitur, quod est illud quod non diuiditur, secundum autem illud quod multitudo est: sic est posterius secundum rationem quam ipsum unum, nam multitudo diffinitur, quod est aggregatio unitatum. Aduertendum tamen quod ut dicebatur quanto huius, dicitur quod presupponit rationi seu diffinitioni unum, quod conuertitur cum ente: non est dicitur continui quod prius

Intelligit vni qd e pncipiū numerū. s; e dīssio quā cāt dīctio. s; q; hoc ens 2 illud ens dīr diuisa. eo q; B ens nō ē illud ens. ē gūste ordo ex nā rei q; i pmo signo intelligit ipz ens 2 i 2. ipa diuisio. 2 i 3. ipz vnu qd puat diuisio. nē. 2 i 4. ipa multitudo q; ex vnitatib; aggregat. s; n. ea q; diuisa sūt multa sint. nō tñ hñt rōem multoz nisi postq; isti 2 illi attribuit q; sit vnu. ¶ Ad argumētū i oppositū p; qd dicēdū sit ex pdictis. ¶ Notādum tñ q; s; vnu 2 multa. diuisibile 2 idiuisibile vt sic nō opponantē relatiue: tñ s; q; hñt rōez mēsure 2 mēsurati. 2 vnu mēsurat multa. 2 idiuisibile diuisibile. sic vtique opponuntur relatiue.

¶ Si itaq; gñatōes ipi materie ex drys sunt: aut ex spē 2 ex spē bitu: aut puatōe aliq; spē 2 forme palā. qz drietas puatio 2 qdā vtiq; ois. puatio vero nō ois forā drietas 2c. Textu coment. i. 16.

Verit Utrū sit possibilis trāsmutatio a puatōe i bitū. vt q; nō. nā a puatōe i bitū nē trāst vt dī i pdicamēt. ¶ Cōfirmat: qz in oī trāsmutatōe sit trāst a termino a quo ad fminū ad quē. s; puatio nō pōt eē fminū a quo respectu bitū. nāz terminū a quo pcedit fminū ad quē. s; puatio nō pcedit bitū. sed ecōuerso. g nō poterit eē trāsmutatio a puatōe in bitū. ¶ Cōtra. pbs hic i lra q; dicit q; mutatōes sūt nō solū ex forma seu bitu forme ad puatōe. s; etiā ecōuerso a puatōe spē 2 forme ad bitū. ¶ Cōfirmat. qz qnto pbi. dī q; ē aliq; mutatio a nō s; bō i s; b; i. a puatōe i bitū.

Rūdeo 2 primo dclarabo tres dīstictōes. scō rñ; debo ad qōez. ¶ Quātū ad pmiū sit ista prima dīstictio. q; motū ē duplex. qdā acq; sitū. qdā d; pditū. dī motū acq; sitū ille p quē aliqd positīue acq; rit. 2 ille largo mō dī gñatio: puta siue sit ad s; baz: vt cū gñat ignis: siue ad accñs vt cū gñat albū. 2 sic de alijs. motū aut dēpditū dī ille p quē aliqd dēpdit 2 nihil acq; rit positīue: vt motū q; ē ab albo i nō albū. 2 ille motus largo mō dī corruptio siue sit in s; baz siue i accñte: ē aut dīa iter istos duos motū q; rñ; ad fminos: nā i motu acq; sitū fminū a quo ē puatio 2 fminū ad quē ē bitū. i motu aut dēpditū ē ecōuerso. p; 2 iō qz motus dēnoiat a fmino ad quē ille dī acq; sitū. ille vō dēpditū. ¶ 2° dīstictio sit ista. fmini motū sumūt duplr. nā qdā sūt pmi. qdā d; comitātes pmos. fmini pmi sūt bitū 2 puatio. 2 dī i dī q; gnto pbi. q; sūt icōpossibiles. fmini aut d; comitātes dīr q; anectūt istl vt sūt duo dīa albū 2 nigrū. nā nī gredini ē ānexa puatio albi 2 ecōuerso. qñ g; aliqd s; b; m fit de nigro albū: si illi motū dīderēt penes fminos p; mos. dicerēt eē a nō albo i albū 2 ecōuerso a nō nigro i nigrū. Si vō dīderēt penes terminos d; comitātes: dīcerēt eē a nigro i albū 2 ecōuerso. ¶ 3° dīstictio sit ista. puatio ē duplex. qdā q; b; i mediātū ordinē ad s; b; m nec respicit subm mediāte forma. exēplū. tenebra respicit mediū isto mō. qdā ē puatio q; b; ordinē ad s; b; nō tñ nisi mediāte forma q; tenū ē qdā corruptio illius forme. exēplū. cecitas respicit oculū isto modo mediāte visu 2 mors corpū mediāte vita nī sic ē d; puatōe pmo mō. nā dato q; aer nūq; fuisset lūosus nihilominū eēt tenebrosus.

Quantum ad 2^m dicēdū q; loquēdo de puatōe primo mō sic ē trāst vt mo t; ab bitu i puatōem: sic pōt eē ecōuerso. aer. n. de luci

do sit tenebrosus: 2 lucidus de tenebrosus: sic mā trāst de forma ignis ad puatōe 2 a puatōe ad formam ignis. vñ dato qd nulla aliqñ fuisset forma i mā nihilominus mā eēt susceptīua forme cuiuscūq; 2 puata q; cūq; 2 filr ē de q; cūq; forma q; pōt acq; p; mutationem nālē. loquēdo aut de puatōe. scō mō sic nō est trāstus a puatōe in habitū nisi forte p; resolutionē vsq; ad primā materiā vt dictū ē q; rto huius. ¶ Ad argumētū i oppositū dicēdū q; p; h; loquitur i predicamētis de puatōe 2^m mō. ¶ Ad d; firmatōe dicēdū. q; nī sēper puatōe pcedit habitū. loquēdo de bitu q; per motū acq; rit. vñ qnto p; h; p; bat p; h; q; ges ē puatō mōtus. nō illa q; ē i termino ad quē. s; ē i termino a quo. clārū ē q; puatio q; ē i termino a quo pcedit motū. si g; illa p; pō q; bitū pcedit puatōe hab; veritatē: itelligēda ē de puatōe 2^m mō. ¶ Aliū dī. q; puatio ē posterior bitu scōz cognitōe. nā puatio habet cognosci p; habitū. s; i esse qñq; puatio pcedit habitū. ¶ S; contra rōne p; h; quā hic iducit in littera arg; nā videt arguere in quattuor terminis. qz termini ex q; b; arguit nō eodē mō sumūtur i maiori 2 i mīori. qz in maiori sumūt termini d; comitātes. i mīori vero termini pmi. vt patet. ¶ Rūdeo q; cōtraria nō sūt termini motū. nisi iquātum icludūt habitū 2 puatōez. cū ergo dicī i maiori. q; d; raria sūt ex q; bus. accipiūtur vt icludūt puatōez 2 habitū. 2 sic habēt rōne terminoz. ergo vniformis. nec arguit ex quattuor terminis.

¶ Quoniā autē d; rarioz cōtingit mediū esse aliqd: 2 quozūdā ē necesse ex cōtrarijs esse: oia nāq; media i eodē sūt gñe: 2 quoz sūt media: media enī hec dicim; i q; cūq; permutari prius ē necesse q; pmutātur. Textu cōmē. 22. ¶ Itē. oia vtiq; ex d; rarijs media erūt. Textu d; mē. 23. ¶ Itē. qd qdē ergo media in eodēz gñe oia et intermedia cōtrarioz: et cōponūtur ex cōtrarijs omnia palam. Textu cōmēti. 24.

Veritur Utrū media d; rariozū sint d; d; posita ex fminis. ¶ Videt q; sic. p; h; m; hic i littera. 2 idē dicit i de sēsu 2 sensato. ca; de colore. q; medij colores sūt cōpositi ex extremis idē ēt dicī i bidē de saporib; 2 odorib; medijs. ¶ Itē p; rōne. illud qd p; ticipat aliq; scōz magis 2 min; est cōpositū ex illis. s; media d; rarioz sūt h; respectu exteoz. g; media d; rarioz sūt d; posita ex extremis. ¶ Cōtra. qz auctor sex p; cipiozū dicit. q; forma ē d; pōni d; riges simplici 2 iuariabilibili essētia cōsistēs. sed media d; rarioz sūt qdā forme g; sūt i essētia simplici 2 pmittā p; o aliq; dīstictōes. 2 ostēdā aliq; d; clōnes. ¶ Quātū ad primū sit ista p; a dīstictio. q; d; pō ē duplex. qdāz totalis 2 essētiālis. qdāz partialis. Uoco d; pōne totalēz 2 essētiāle illā q; aliqd cōponit ex aliqb; essētiālit 2 totaliter. S; voco d; pōne partialē illā q; aliqd d; ponitur quātū ad sui ptē. 2 nī quātū ad sui totū. Exēplū pmi. hō d; ponit ex aia 2 corpe. exēplū scōi: hō d; ponit ex car; nib; et ossib;. manib; et pede. 2c. q; nō cōponit nisi partē hois. s; 3 corpū. ¶ 2° dīstictio sit ista. cōpō essētiālis totalis ē duplex. s; qdā ex partib; realit dīstictis vt essētiālit dīstictis. qdā ex partib; formalit tñ dīstictis. Exēplū pmi. d; pō sube ex mā 2 forma. puta hois ex aia 2 forma 2 corpore. exēplū scōi. d; pō spēi accñt; ex gñe 2

d
c
d
n
c
m
ta
m
nu
di
fir
pl
da
Ex
tis
ce
pl
ne
ne
sim
ple
ctio
2p
pri
ele
cor
fos
sim
tū e
Q
tia
rio
cor
qua
pra
nec
me
sūt
pos
cōtra
ni.
2p
liter
sitū
ex g
med
go e
prio
C
sire a
sic cō
sed fo
riū. v
pos
riū. q
sira u
nō sū
plices

dña. Tertia distinctio sit ista. cōpō ptialis ē duplex. q̄ dā hōgenea. vt caro hoīs q̄ pōnit̄ ex ptib⁹ q̄ etiā sunt carnes. q̄ dā etherogenea. ⁊ hec ē duplex. vna ex ptib⁹ distincti formalī ⁊ situ. alia ex ptib⁹ distincti formalī ⁊ n̄ situ. exēplū primi. pō man⁹ hoīs ex ossib⁹ neruis et carnib⁹. Sitr̄ pō parietl q̄ ē pars dom⁹: ex cernēto et lapidib⁹. exēplū scđi. cōpō elemētoꝝ i mixto. scđz opio nē q̄ ponit̄ miscibilia manere i mixto. tūc enī ipsa elemēta distigūt formalī. vt p3. nō tñ situ. eo q̄ q̄libet pars mixti ē mixta. p̄ de gn̄atiōe. ¶ Dis dicti. qz cōpō oppo- nū simplicitati. ⁊ q̄t modis dñ vnū oppositoꝝ tot mo- dis ⁊ reliquū. ex p̄ thopicoꝝ. iō p̄nt dari distinctiōes d̄ simplicitate corrdētes istis. ¶ Et sit ista p̄tia. q̄ sim- plicitas ē duplex. q̄ dā priuās p̄pōnē totalē essētiālē. q̄ dā priuās p̄pōnē partialē. q̄ pōt dici simplicitas ptialis Exēplū primi. aia scđz se sūpta. exēplū scđi. spēs accñ- tis. puta albedo. cui⁹ p̄tes. scz gen⁹ ⁊ dña sūt sitr̄ simpli- ces. saltē dña. q̄cqd sit de gn̄e. ¶ 2⁹ distinctio sit ista. sim- plicitas essētiālis vel totalis ē duplex. q̄ dā priuās p̄pō- nē ex partib⁹ realī et essētiālī distincti. q̄ dā priuās p̄pō- nē ex ptib⁹ formalī distincti. primo: spēs accñtī ē forma simplex. 2⁹: dña vltia specifica q̄cūqz sit: est forma sim- plex isto mō. cū habeat p̄ceptū sitr̄ simplicē. ¶ 3⁹ distin- ctio sit ista. simplicitas ptialis ē duplex. q̄ dāz q̄ priuat p̄pōnē ex ptib⁹ hōgeneis. vt ē vnitas vel plūc⁹. q̄ dāz q̄ priuat p̄pōnē ex ptib⁹ etherogeneis tñ. vt ignis ⁊ alia elemēta. ⁊ gn̄alī q̄libet totū hōgeneū. Ex p̄dicti i fero correlariū. q̄ idē pōt dici simplex ⁊ p̄positū scđz diuer- sos mōs. exēplū. ignis ⁊ q̄libet aliud elemētū ē corp⁹ simplex simplicitate opposita mixtioni. ⁊ tñ ē v̄e p̄posi- tū ex mā ⁊ forma. vñ p̄ba sepe vocat elemēta corpa sim- plicita.

Quantū ad 2^m sit p̄tia p̄ ista. forme medie d̄rioz n̄ sūt p̄posite p̄pōne essen- tiali totali q̄ ē ex ptib⁹ realiter ⁊ essētiālī distincti. p̄ba- tio hui⁹. nā oē cōpositū isto: est de gn̄e sube gn̄abile et corruptibile p̄ se. nā om̄e tale habet materiā partē sui: qua pōt esse ⁊ nō esse. ex septio metha. s3 forme medie p̄trarioꝝ n̄ sūt huiusmodi. p3 ei q̄ nō sūt de gn̄e sube. nec sūt per se gn̄abiles ⁊ corruptibiles. sic nec ipse for- me extreme. vt patet septio ⁊ octauo metha. s3 sūt et n̄ sūt sine gn̄ari ⁊ corrupti. ḡ tales forme medie nō sūt cō- p̄site isto mō. ¶ Ex hoc i fero vnū correlariū. q̄ media cōtrarioꝝ sūt simplicia simplicitate opposita isti cōpō- ni. ¶ Secūda p̄ sit ista. forme medie p̄trarioꝝ sūt res p̄posite p̄pōne totali essētiālī q̄ ē ex partib⁹ saltē forma- liter distinctis. p̄ba hui⁹. nā q̄cqd ē per se in gn̄e ē cōpo- sitū isto mō. cū om̄e tale sit spēs. ⁊ per p̄sequēs p̄positū ex gn̄e ⁊ differētia q̄ sūt saltē formalī distincta. s3 forme medie p̄trarioꝝ sūt p̄ se in gn̄e. vt p3 decio metha. er- go erūt p̄posite isto. ¶ Ex h̄ i fero correlarie. q̄ media p̄rioz n̄ sūt simplicia simplicitate opposita isti p̄pōni. ¶ Tertia p̄ sit ista. forme medie cōtrarioꝝ nō sūt p̄po- site aliq̄ mō. q̄cūqz cōpōne partiali. p̄batio hui⁹. qz oē sic cōpositū. vel ē quātitas cōtinua. vel h̄ns quātitatē. sed forme p̄trarioꝝ nō sūt h̄. qz quātitati nihil ē p̄tra- riū. vt dñ i p̄dicant̄is. ḡ tales forme medie nō erūt cō- p̄site p̄pōne partiali quacūqz. ¶ Ex hoc i fero correla- riū. q̄ media p̄trarioꝝ sūt simplicia simplicitate oppo- sita isti cōpōni. et per cōsequēs vlti⁹ q̄ forme medie nō sūt v̄e cōposite ex extremis. imo sūt eq̄ forme sim- plices sic extrēa. extrema ei nō se habēt vt genus ⁊ dif-

ferētia respectu medioꝝ vt sic possent dici cōponi ex extremis cōpōne eis possibili ⁊ cōpotēte. ¶ Ad p̄hm i oppositū. dicēdū q̄ decio metha. ⁊ libro de sensu ⁊ se- lato accipit cōpositionē p̄quadā cōueniētia ⁊ quasi cō- tinētia v̄tuali. eo q̄ media magis cōueniūt cū extrēis q̄ extrema iter se. eo mō quo secūdū aliā opionē mix- tū dicit̄ p̄poni ex elemētis nō q̄ maneāt in mixtū secū- dū esse itē sū nec remissū. s3 quodlibz mixtū habet ma- iorē cōueniētiā cū elemētis q̄ elemēta habeāt iter se. vñ ⁊ forme elemētoꝝ dicūtur v̄tualiter manere i for- ma mixti vt i perfectioꝝ. ¶ Ad rationē p̄cedo maiorē. si sit v̄a participa: et tūc mior est falsa. qz medie forme nō vere p̄cipāt extrēa secūdū magis ⁊ min⁹. nisi tātū p̄pter cōueniētiā predictā. quare ⁊c.

¶ Dico enī generis differētiā diuersitatē que diui- sū facit hoc ipsū: cōtrarietas igit̄ erit hec: palā autē et ex inductione: oia enī diuidūtur oppositū. ⁊ q̄ cōtraria in eodē genere sūt ostēsū est: nā cōtrarietas erat diffe- rentia perfecta. ⁊c.

Queritur Utrū formalis repugnā- tia q̄ ē iter formas suba- les sit repugnātia p̄trarietas. ¶ Uideē q̄ nō. nā a cōtrario in cōtrariū deueniē per mediū ⁊ motū. sed i substātia nō est mot⁹. ex q̄nto p̄hicoꝝ. ḡ nec p̄trariū. ma- ior p3 supra. in p̄cedēti ca: hui⁹ decimi. ¶ Cōfirmatur. qz quito p̄hicoꝝ. p̄bat p̄ba q̄ in suba nō ē mot⁹: p̄pter nō esse sube cōtrariū. ¶ Cōtra. om̄e q̄d corrupt̄ a suo p̄trario corrupt̄. ex p̄ celi ⁊ mūdi. et ex p̄ de gn̄atiōe. s3 i substātia ē vera corruptō. ḡ cōtrarietas. ¶ Cōfirmat̄. qz cū forma corruptēda a maſia expellit̄. q̄ro a quo: nō a se. nec ab aliq̄ simili. p3. relinq̄t̄ ḡ q̄ a p̄trario.

Rūdeo In ista q̄stioe ē vna opio cōis tenēs par- tē negatiuā. ¶ Pro q̄ sic arḡ. p̄trarietas est q̄dā maxima discōueniētia habēs quādā cōtinuita- tē vt ab extrēo nō perueniāt in extremū nisi trāseun- do per oia media. tūc sic. a p̄trario in cōtrariū nō pueni- tur nisi p̄ mediū. s3 nulle due forme subales sūt huius- modi. ergo nō sūt cōtrarie. p̄batō mioris. qz mā exuta vna forma substāiali imediate pōt idui q̄cūqz alia. vñ de 2° de gn̄atiōe dñ. q̄ si ex igne fiat aq̄ vel terra nō oz trāfire p̄ media elemēta. ¶ P̄. a cōtrario in cōtrariū deueniē per mediū et motū. s3 in suba nō est mot⁹. er- go nec cōtrariū. p̄batio mioris. quia si sic. i medio mo- tu. puta si ex igne fiat aer. materia subiecta tātū habe- ret de forma ignis quātū de forma aeris. ⁊ sequiūt duo incōueniētia. Primo. q̄ erit aliquod corp⁹ quod nō ē in aliqua specie determinata. 2° q̄ ipsū erit ipsū. nā i illo medio p̄ctali aer nō est aer. nec ignis erit ignis. ¶ P̄. cōtraria sūt circa idē. sed forme substāiales nō sūt cir- ca idē. ergo nō sunt cōtrarie. p̄batio minoris. quia ma- teria sub diuersis formis nō ē eadē simplī sed diuersa. cū habeāt diuersa esse. ¶ Cōfirmat̄. quia p̄pter hoc q̄ substātie nihil est cōtrariū. mutatio substātie dicit̄ esse a nō subiecto in subiectū. vel ecōuerso. vt habēt ex q̄nto p̄hicoꝝ. ¶ Sed ista opinio nō placet: si absolute et vniuersaliter itelligat̄. nec rōnes p̄cludūt. vt inferius ostendēt. ¶ Ad quēstionē igitur aliter dicēdū. Ad cui⁹ euidentā declarabo p̄rio vna distinctiōe. 2° p̄babo du-

Quantū ad primū sciēdū p̄plicē cōclūsiōe. q̄ cōtrarietas dupliciē pōt sumi. scilicet

stricte & large. si contrarietas accipiat stricte. sic videtur habere sex conditiones. ut potest colligi ex predicamentis. et ex hoc decio metaphisice. ¶ Prima. quod contrarietas est oppositio distinctorum specie. eorumdem autem genere. contraria autem dicuntur que sunt sub eodem genere: et maxime distant. ¶ Secunda conditio est. quod contrarietas est differentia extremorum dicentium naturam positivam. et per hoc distinguitur ab oppositione privativa. ubi alterum extremum scilicet privatio nihil ponit. sed est formaliter pura negatio. ¶ Tertia est. quod contrarietas est maxima distantia. ut dicebatur in littera. ibi. quoniam autem differre. etc. et ex hoc infertur ibi philosophus. quod est differentia perfecta. quia si maxima. ergo perfecta. ¶ Quarta est. que sequitur ex tertia. quod unum unum contrarietur solum. ut superius dictum est. ibi. multipliciter dicitur contrarius. etc. ¶ Quinta est. quod contrarietas est oppositio eorum que circa idem susceptibile non simul. sed vicissim existunt. et mutuo se expellunt. nisi alterum sit determinate a natura. ut caliditas ignis. licet hoc possit salvari quod vicissim existunt si referantur ad privatum subiectum. quod est materia prima. ¶ Sexta conditio. quod in contrariis habentibus medium non peruenit ab extremo in extremum. nisi transitendo per omnia media. ut superius dictum fuit. et declaratum per exempla tam in sonis quam in coloribus. ibi. quoniam autem contrariorum. ¶ Si autem contrarietas accipiat large. sic dicitur contrarietas cui deficit aliqua istarum conditionum. isto modo est in substantia contrarietas. quod est ibi repugnancia que tamen non est contradictio. nec scilicet privationem nec habitum. nec secundum relationem. et ideo necessario habet reduci ad oppositionem contrarietatis. si divisio specierum oppositionis quam ad 2^m sit ista ponit philosophus sit sufficiens. prima 2^a. ¶ Repugnancia formarum substantialium non est repugnancia contrarietatis stricte accepte. habet ostendit sic. illa oppositio non est contrarietas stricte accepta cui deficit aliqua conditio de predictis. sed oppositio seu repugnancia formarum substantialium est huiusmodi. etc. minor pars discurrendo per singulas conditiones. ¶ Prima quidem vel 2^a non deficit. quod due forme substantiales repugnantes potest accipi sub eodem genere primo. et utraque dicit aliquid positivum. deficit tamen tertia et quarta. non enim accipere duas formas substantiales sub eodem genere que maxime distant. ita quod claudat in medio omnes alias eiusdem generis. quod sic arguit Aristoteles ratum unum unum contrarietas. quod est falsum in proposito. ¶ Prima quod cum omnis generatio sit ex contrariis vel mediis. primo philosophorum. et ex terra generentur ignis et aqua et aer. et etiam e converso. sequitur quod terre contrarietas ista tria. et e converso. et omnia elementa et omnia generabilia et corruptibilia contrariantur sibi invicem isto modo: sic multa unum. quod igitur quarta conditio sequitur ex tertia: cui non inest quarta. nec tertia. a destructione potest. Quia autem conditio potest formis substantialibus. uno modo. alio modo non. nam si identitas susceptivi accipitur pro identitate simpliciter: etiam entis in actu perfecto: sibi non competit. quia materia non habet idem esse perfectum sub diversis formis. si autem accipitur pro identitate substantiali quocumque modo potest sic. quia materia una numero in essentia manet successivum sub utraque forma. Sexta autem conditio. si forme substantiales habent medium: non competit eis. quia ut arguebatur. materia exuta una forma: immediate potest informari quacumque alia. nec oportet forsan transitum per media. si autem diceretur quod forme substantiales sunt contraria immediata: tunc illa conditio nihil est ad pro-

positum. ¶ Secunda conclusio sit ista. repugnancia formarum substantialium est repugnancia contrarietatis largo modo sumptis. Hanc ostendo sic. nam 2^a de generatione. capitulo illo. Omnia autem mixta. ubi probatur omnia elementa concurrere ad generationem mixti: dicitur sic. aer autem et ignis sunt contraria terre et aque. terra autem aeri. aqua autem igni contraria est. ut contingit substantiam substantie esse contrariam. ita quod ly ut videtur additio diminuens. non destrahens omnino. ¶ Preterea primo philosophorum dicitur. quod in genere substantie est una prima contrarietas. ad quam omnes reducuntur. ¶ Preterea hic in littera probatur philosophus ex intentione. quod differentia secundum speciem est differentia contrarietatis. quod probatur inductivum et sillogisticum. ut dictum est in exponendo litteram. ¶ Respondetur ad has auctoritates et similes. quod Aristoteles loquitur de contrarietate ut reducitur ad privationem et habitum. quatenus una forma habet rationem imperfecti et privationis respectu alterius. ¶ Contra. quod privatio nihil est formaliter. sed due forme sunt formaliter aliquid positivum. ergo cum formaliter opponatur oportet quod aliter forme opponatur quam privatio et habitus. licet enim una forma includat privationem alterius. non tamen precise. sed aliquid ultra addit. ¶ Confirmatur. quia hoc etiam modo omnia opposita se habent ut habitus et privatio. et ut contradictoria. quatenus unum extremum includit privationem et negationem alterius. sed hoc dicitur improprie. nam aliter non essent quattuor species oppositum realiter distincte. ¶ Preterea ad principale. due forme substantiales opponuntur. ergo aliqua specie opponitur. sed ut apparet discurrendo: nulla alia opponitur. ergo relinquitur quod contrarie opponuntur. ¶ Dices forte quod iste forme non sunt opposite. sed disparate. ¶ Contra. quod vel sunt disparate ut duo individua eiusdem speciei. vel ut disparate diversarum specierum. vel diversorum generum. non primum. quia nullus philosophus diceret quod plus opponatur forma ignis aque. quam sortes platonis. nec 2^m. quia plus opponitur due forme quam sortes et brunellus. nec tertium. quia plus opponitur quam lapis et albedo. 3^m. ¶ Ad principale. contrariorum motuum seu mutationum sunt contrarii termini. ex quo philosophorum. sed generatio et corruptio sunt contraria. ergo et eorum termini qui sunt forme substantiales generande et corrumpende. ¶ Preterea. contrariorum sunt contrarie cause. 2^a de generatione. sed calor et frigiditas sunt contraria. ergo et earum cause que sunt forme substantiales. nam materia cum forma est causa omnium accidentium. ex alterius opinio. primo philosophorum. nis est dicendum. quod maior est via: ubi forme habent medium. sed forme forsan substantiales sunt contraria immediata. et ideo nihil ad propositum. ¶ Aliter potest dici quod argumentum procedit de contrarietate stricte sumptis. ut patet ex primo articulo. et ideo nihil facit contra secundam conclusionem. ¶ Ad 2^m nego minorem. quod in suba est de motu. ut ostendat. 1^a huius. et cedo quod in medio punctali materia equaliter haberet de utraque forma. et cum infertur primum inconueniens. quod aliquid corporis non est in aliqua specie determinata. dico quod non est inconueniens: imo necium quod diu est in fieri et fluxu. sic etiam conceditur de ebriatione quod perueniat ad formam specificam ultimatam. que est anima. 2^m inconueniens nego. imo eo modo que est: est ipsum. non simpliciter. sed secundum quod. ignis in illo puncto scilicet quod non est ipsum simpliciter. et a quo similiter. sic de scuto cuius medietas est alba: et medietas

nigra est dicendum quod nec est albu nec nigrum simplr. sed
 vtriusq; secundum quod patet per elechoz. ¶ Ad 3^m nego mio-
 re. qz tuc ma circa na sunt forme subales licz no sit ide
 susceptiu in esse formali et specifico vt e sub diuersis
 formis. est tñ ide scd3 esse propriu. ¶ qren? vna materia
 scd3 essetia e susceptia oim formaz. ¶ Ad confirmatone
 dicendum. qz in substatia dr esse mutatio a no subo i subie
 ctu vel eouerso appropate. no qn possit sic esse i qlibz
 mutatioe si consideretur termi pmi mutatiois q sut ha
 bit? et priuatio. vt xi: hui? ampli? osteda. Ad pbatoe
 de quito phisicoz dicendum. qz phs logi d suba appropa
 te q i ea no sit mot?. vt et patebit i vndecio hui?. licet i
 suba ve sit mot?. logitur et de cotrarietate stricte supra
 de q concedo q no e in suba. vt dictu est. quare zc.

¶ Quonia vo cotraria diuersa specie: corruptibile
 aut e icorruptibile cotraria. puatio eni i potetia det
 miata: necesse diuersu esse gne corruptibile et incorru
 ptibile. zc. Textu cometi. z6.

Queritur Utrū corruptibile et incorruptibile d'ant gne. ¶ U
 det q no na sut i eode pdicameto. g in
 eode gne. ¶ seqntia e euides. pbato an
 tecedet. qz suba pdicamntalis diditur p
 corpea et icorpea. aliq aut corpea e cor
 ruptibilis. ois aut icorpea e icorruptibilis. ¶ s. qd pdi
 cat vniuoce d aliq no distiguit gne ab eo. aliogn n pdi
 care vniuoce de eo. s3 suba pdicat vniuoce de corru
 ptibili et icorruptibili. g zc. ¶ Contra. phs hic i littera.

Rndeo pzo premitra vna distinctione. z? osteda
 duplici dclone. ¶ Quatu ad pmu scien
 du. q duplex e gen?. quoddā e phicu. quoddā logicu.
 ¶ Primu ge? dicit subycibile. z^m dr pdicabile. Uoco ge
 nus phicu sine subycibile ipsa māz siue subiectu. vñ il
 la dicit eade gne isto: qcuq; hnt ide subiectu vel ean
 de materia com circa qua pnt bfe trāsmutatione. zq
 no hnt no sut idez gne isto mo. vñ superi? in hoc decio
 dictu e. q gne differut quoz no e cois mā. Uoco autē
 gen? logicu vel pdicabile: aliqd omne qd e pdicabile i
 qd de plurib? specie differētib?. vñ illa dicit idē gene
 re hoc mo q pntē sub aliq tali coi pdicabili i qd d ip
 sis. ¶ Ex h ifero correlarle. q no e icoueniēs aliq esse
 idē gne logico: et differre phico. s3 nūq; pigit eouerso:

Quantum ad 2^m sit ista pza? corruptibile et
 icorruptibile differut gne phico. p
 batio hui?. illa sut idem gne phico que habet idē subie
 ctu vel materia circa qua possut vicissim trāsmutari.
 sed corruptibile et icorruptibile n sut huiusmodi. ergo
 zc. maior patet ex dictis. pbatio miozis. qz icorrupti
 bilia vel no habet materiaz scdm via philosophoz. vt
 dictu est octauo hui?. et habetur ppositu. vel si habent
 n tamē habet talē circa qua possint cu corruptibilib?
 habere trāsmutationē. qz iā no essent incorruptibilia.
 ergo zc. ¶ Secūda cōclusio sit ista. corruptibile et icor
 ruptibile no differunt genere logico. Hoc patet. qz ha
 bent aliqd comūe pdicabile de eis in quid. puta suba.
 ergo sunt idē genere logico. cōsequētia patet ex dicti.
 et intelligitur de corruptibili causato et finito. ad exclu
 dedum primū ens. quod ratione sue illimitationis est

Ad argumenta in opposi. oino ex gen?
 tu. p3 q dcludit d gne logi
 co. et faciūt p scda dclone. ¶ Er h de decio metha^{ca}.

¶ Quonia autē ois motus pmutatio qdā: permuta
 tiones autē tres dicte: hāz autē q secundū gnationē et
 corruptionē nō motū: hē autē sūt q scdm dictionē. ne
 cesse autem eā q ex subiecto in subiectum mutationē
 esse solam. zc

In circa libzuz

undecimum metha
 phisice. ¶ Queritur.
 Utruz generatio et
 corruptio sit mutatio
 successiua. ¶ Uide
 q non. qz si sic. g gna
 tio est mot?. pns e fa l
 su. vt p3 i lra. g zans.
 zña p3. qz mot? et mu
 tatio videtur differre
 penes successiuu et in
 stātanē. nā mot? est

in tēpore. mutatio vero in instāti. ¶ Contra. nullū agēs
 cui? substatia e in tēpore agit in nō tēpore. vt dr penul
 tima ppositione de causis. s3 suba gnantis est i tpe. g z
 agit i tpe. et p pns gnatio mēsurat tpe. g erit successiua.

Rndeo In ista qstione qdā tenet q no. qdaz te
 net q sic. pzo g ptractada e opinio nega
 tiua. z? opio affirmatia. ¶ Quatu ad pmu. dr q forma
 substāialis itroducit in instāti. et per pns gnatio erit i
 instāti. idē intelligēdu e de corruptioe. ¶ Modus ponē
 di e iste. qz si ex aq gnetur ignis: i toto tēpore pcedenti
 pcessit alteratio. puta calefactio dispositiua matie aq
 ad itroductionē forme ignis. et i vltio instāti alcatōnis
 forma ignis itroducit. et forma aq reouet vel corru
 pitur. ita q gnatio ignis e termin? alteratiois pcedētis.
 ¶ Pro ista dclūsiōe arguitur sic. qz si gnatio est succes
 siua. vel esset ex parte materie q subycit. vel ex parte
 forme q acgrit. nō ex parte materie. qz ipsa e indiuisi
 bilis. nec ex pte forme. ¶ Tu. qz ipsa e simplici et iuaria
 bili essetia cōsistēs. scd3 auctozes sex pncipioz. ¶ Tu. qz
 forme sut vt numeri. ex octauo hui?. sic ergo ratio nūe
 ri stat in idifibili. ita q nihil potest addi vel diminuta
 numero qn mutet species. sic de forma. vt ibi dicitur.
 ¶ Tu qz successio in motu secundū comē. qrtio phicoz. ca
 pitulo de vacuo. vel e ex resistētia mobilis ad motorē.
 vel medy ad mobile. s3 in gnatione nō pōt dari pmu.
 qz mobile e ipsa mā q nō habet de se vnde resistat. cū
 forma vniat materie sūme et vltiate disposite. nec 2^m
 potest dari. qz nullū est mediū i gnatione forme. ¶ Tu3.
 qz forma imediate vniat materie. et agēs imediate pas
 so iungit. ¶ Tu. qz termi gnatiois sut ptradictoz. s. esse
 et nō esse. vt dr hic i lra. s3 si e successio. g mediū. iter cō
 tradictoria autē nō e mediū. ex decio hui?. g i gnatioe
 n erit successio. ¶ s ad pncipale. qz si sic. g forma sub
 stāialis suscipit magi et min?. cōseqns e falsū. g z a nce
 dēs. pbatio pñe. qz si gnatio talis forme esset succes
 siua: necessario illa forma haberet gradus. et per pns po
 test participari secundū magi et min?. falsitas pnt patz.
 per phm i predicamētis. ca? de substatia. vbi dicit. q
 suba nō suscipit magi et min?. ¶ s si sic. g forme substan
 tiali est aliqd cotrariū. cōseqns e falsū. vt dicit in lra pa
 rū post. pbatio pñe. qz gnatio esset mot?: ois autē mo
 tus e inter cotraria vel media. vt dictu e supra. ¶ Sed

ista opionē nō teneo. cui⁹ iprobatio quātū ad cluſio-
nē patebit ex affirmatiōe opionis sequēt. ¶ Cōtra mo-
dū ponēdi argū sic. qz si sic. g accūs nālī ē sine subo. p se
quēs ē falsū. g 7 aūs. pbatio p̄nc. qz alteratio v̄l forma
ista secūdū quaz ē alteratio p̄cedēs si fūdat i aliq̄ subo
hoc erit mediāte forma subali. calor ḡ p̄cedēs formā
ignis secūdū te fūdat i mā aque mediāte aliq̄ for-
ma subali. q̄ro mediāte qua. nō mediāte forma aq̄. qz
cū forma aq̄ repugnet calori: maglerit cā corūpēdi ca-
lorē q̄ essendi ipsū i materia aq̄. nec ē ibi mediāte for-
ma generāda ignis. qz illa nōdū est. 7 ē qz accūs est po-
steri⁹ forma subali mediāte q̄ fūdat in subiecto. calor
aut̄ iste p̄cedit formā ignis. scōz te. ḡ erit sū subo. nec
rationes hui⁹ opionis cogūt. ¶ Ad cui⁹ euidentia ē notā
dū. qz nōt⁹ pōt accipi duplī. cōiter scz 7 tracte. eo mō
quo loq̄t p̄s p̄ thopicōz d̄ p̄pō. nā p̄pziū scōm eū ibi
p̄iter acceptū p̄ueit diffinitioi 7 p̄pziē passioni. 7 tñ il-
lud nomē cōe tractū appropat p̄pziē passioni 7 retinet
nomē cōe. 7 d̄ appropate p̄pziū. diffinitio autē noiat
termin⁹. Silr i p̄posito. mot⁹ q̄nqz sumit p̄iter ad oēs
mutationē. sic hic iferi⁹. 7 i 3⁹ phicōz. vbi diffiniē mot⁹
qz est act⁹ entis i potētia. 7 c. vñ 3⁹ phicōz explanās Ari-
sto. diffionē mot⁹ per exēpla: exēplificat de ḡnatiōe et
alteratiōe. 7 oī alia mutatiōe. q̄nqz aut̄ accipiē mot⁹ cō-
tracte. vt distiguit cōtra ḡnatiōē 7 corūptōē. vt hic
7 i ḡnto phicōz. ¶ Et notādū. qz ḡnatio 7 mot⁹ tracte
accept⁹ nō d̄nt penes successiuū 7 istātaneū. s̄ tātū pe-
nes f̄mios. ¶ Ubi sciēdū. qz termi cuiuscūqz mutatiōis
duplī p̄nt sumi. scz vt termi p̄mi. vel f̄mi cōmitātes.
termi p̄mi i q̄cūqz mutatiōe dicūt habit⁹ 7 p̄uatio. exē-
plū. ex n̄ albo fit albū. 7 ecōuerso. 7 ex nō igne fit ignis
7 ecōuerso. s̄ f̄mi cōmitātes dicūt qz abo sūt affirma-
tīui. qz tñ vnū icludit p̄uatiōē alteri⁹ dicūt cōcomitā-
tes p̄uatiōē 7 hitū: qz sūt termi p̄mi. exēplū. ex nigro
fit albū 7 ecōuerso. et ex aq̄ sic ignis. 7 ecōuerso. Ad p̄-
positū. oīs mutatio d̄ ḡnatio accipiēdo f̄mios p̄rios. il-
la ei ē mutatio a nō subo i subm. vel ecōuerso. q̄ ab Ari-
sto. ḡnatio 7 corūptio noiat in q̄cūqz ḡne sit. oīs ē mu-
tatio d̄ mot⁹ accipiēdo f̄mios cōmitātes. 7 illa ē mu-
tatio a subiecto i subiectū. q̄ ab Aristō. d̄ motus. qz at
ḡnatio 7 mot⁹ nō distigūtur penes successiuū 7 istan-
taneū. p̄ per Aristō. ḡnto phicōz. vbi distigūēs ḡnatiō-
nē a motū collocat mutatiōē a nō albo i albū sub ge-
neratiōe. q̄ tñ mutatio ē altera. 7 per p̄ns successiua.
nullo dubitāte. ¶ Cōtra. iḡ oīs mot⁹ est ḡnatiō. si sumā-
tur f̄mi p̄mi. qz sūt habit⁹ 7 p̄uatio. 7 ecōuerso oīs ḡna-
tio ē mot⁹. si sumātur f̄mi cōcomitātes. qz sūt abo affir-
matiui. ¶ R̄ndeo. cōcedo qd̄ iferē. ¶ Cōtra. q̄lit ergo
i suba specialit̄ negat̄ esse mot⁹ bicifra. 7 ḡnto phicōz
plus q̄ i alijs ḡnib⁹. cū i qlibet ḡne possit dici esse ḡnatiō
7 mot⁹ secūdū termios sic vel sic acceptos. ¶ R̄ndeo.
qz subiectū ḡnatiōis subalis. scz mā ē min⁹ ens q̄ i alijs
mutatiōib⁹. vñ hic 7 p̄ de ḡnatiōe: mā d̄ esse n̄ ens sim-
plī. id̄ in suba d̄ magl̄ appropate mutatio a nō subo in
subiectū. vel ecōuerso: q̄ i alijs generib⁹. p̄p̄ hoc non
ita p̄fecte in suba d̄ esse mot⁹ qui ē iter duos f̄mios po-
sitiuos p̄trarios. distigūdo ḡ motū a ḡnatiōe penes
termios dico vt p̄dixi. qz i suba ē mot⁹ 7 ḡnatio. 7 silr in
qlitate 7 quātitate. excepto qz i suba ē ḡnatio simplī. 7
in alijs scōz qd̄. vt d̄ i l̄ra. ¶ Ad p̄maz rōnē dico. qz pōt
esse successio ex parte v̄triusqz. cū dicūt de mā qz ipa ē

indisibilis. dico qz verū ē de se. tamē ē diuisibilis p̄ ac-
cidēs rōne quātitat. cū postea d̄ de forma qz ē indiuisi-
bilis 7 simplex. dico qz ē indisibilis scōz esse specificū.
qz sic abstrahit ab oī gradu. 7 sic itelligit ille auctor. et
Aristo. octauo hui⁹. vt ibidē dictū fuit. s̄ hoc nō obstā-
te ipsa habet gradus ididuales essētiales scōz q̄s pōt i-
trisece participari. ¶ Ad scōz p̄batōnē. dico qz succes-
sio pōt esse i p̄posito tā ex pte materie q̄ forme. cū ar-
guīt de mā qz nō habet vñ resistat. dico qz v̄z ē de se.
s̄ tñ vt ē sub forma 7 dispōne cōtraria forme iducēde
habet vñ agēt resistat. 7 sic ē resistētia mobilis ad mo-
torē. est etiā resistētia medy ad mobile. put dispō con-
traria tenet locū medy. Cū aut̄ addit̄. qz forma imedi-
ate vnī materie. 7 c. dico qz verū est corūpta p̄ria for-
ma. verūtū p̄ri⁹ ex natura rei corūpīt p̄ria q̄ scōa in-
troducāt. 7 illud p̄ri⁹ mediat in̄ formā 7 formā. 7 agēs
7 passū. ¶ Ad q̄rtā p̄batōnē cū d̄. qz termi ḡnatiōis
sūt cōtradiōry. dico qz falsū ē. s̄ sūt p̄uatio 7 hit⁹. vñ p̄-
esse 7 nō esse itelligit Aristō. p̄uatiōē 7 hitū. vt d̄cla-
ratū fuit q̄rto hui⁹. in q̄dā q̄stione. ¶ Ad rōnē scōz p̄n-
cipalē. cū iferē. ḡ forma subalis suscipit magl̄ 7 minus.
cedo p̄ns. ¶ Ad illud de p̄dicam̄. qz suba nō suscipit
magl̄ et min⁹. itelligēdū ē de suba scōz esse specificū. 7
nō scōz esse ididuale. qz si sic. icludit gradus. vt p̄babi-
tur. ¶ Ad terriū. dico qz sube est aliqd̄ cōtrariū. accipiē-
do large contrarietatem. vt fuit ostensū decio hui⁹. ad
p̄robationē dicendū. qz loquitur de contrarietate stri-
cto modo. vt ibidem dictū fuit.

Quantū Ad 2^m vt melius appareat opinio affir-
matīua: declaro tres cluſiōes. ¶ P̄ri-
ma sit ista. qz forma substāialis habet gradus intrinse-
cos essētiales secūdū quos suscipit magis 7 min⁹ et in-
trinsecā diuisionē. Hanc ostēdo sic. primo ex qualita-
te propria cōparata ad subiectū cuius est. et arguo sic.
calidū itēditur 7 remittit̄. ergo ignis. et habetur p̄po-
sitū. antecedēs patet ad sc̄sū. p̄batio cōsequētie. cā na-
turali silr se habēte: et causatū silr se habet. sed calor i
diuersis ididuis ipsius ignis nō similiter se habet. nam
vnus calor ē intēsior alio. patet ergo qz ignis qui ē cau-
sa nālīs caloris nō silr se habet. sed vn⁹ est itēsior q̄ ali-
us. maior probat̄. quia omīs causa naturalis agit quā-
tum pōt et secūdū vltimū potentie. et sic omīs causa
eque perfecta causabit effectū eque p̄fectū. ergo a de-
structione cōitis. effectū naturali nō eā perfecte 7 non
similit̄ se habēte. nec cā naturalis similit̄ se habebit.
¶ Sed dices. qz diuersitas caloris causati accidit p̄-
pter cōtrariū agēs ipediēs. nā ipse ignis quātū est de se
sēper causaret calorē eque intēsū. sed ipediē per cōtra-
ria. ideo quandoqz intensū. quandoqz remissū causat.
¶ Contra. excludat̄ omne cōtrariū. patet qz indiuidua
ignis sibi derelicta n̄ sūt eque calida. quia maior ignis
calidior est paruo igne. ceteris paribus. ¶ Aliter dicūt
negādo miorēz. qz calor nō causatur ab igne effectiue.
sed ignis est i sola potētia passiua respectu caloris. ma-
ior autē rationis habet veritatē d̄ causis naturalibus
effectiuis. ¶ Cōtra. quia omīs potētia materie passi-
ua est cōtradictionis. qz hui⁹. sed ignis nō est potentia
cōtradictionis ad formā caloris. alit̄ enī posset esse cali-
dus 7 nō calidus. ḡ nō ē i potētētia matie passiua ad ca-
lorē. ḡ erit cā ei⁹ effectia. 7 tūc idē qd̄ p̄rius. ¶ 2° p̄nci-
paliter argū ad idē. ex qualitate propria cōparata ad

aliud subiectū sic. i alteratione pcedēte corruptionez aq̄ in ignē i trodūcū calor. ḡ r forma ignis nō perfecta. ergo remissa. r sic habet ppositū. aīō ē t p3 s3 eos. pzi ma pna pbat. Tū. qz nullū pziū accūs ē sī pzia for ma sui subiecti. vñ corpa iaq̄ vel aere nō tāgūt se ime diate. qz humiditas aeris nō ē sine aere. nec aq̄ sine aq̄ ex 2° d^o aīa. s3 calor ē pziū accidēs ignis. r maxie calor gñat^o in alteratōne facta ab igne. Tū. qz eadē rōne to tus calor igne^o possz eē i aq̄ sine forma ignis. qd̄ videt̄ oīno extra rōnē. 2° pna pziū pbat. qz forme speci fice repugnātes ipossibile ē q̄ sint i eadē materia secū dū esse itē sū. ḡ habēt ibi esse scōz esse remissū. puta for ma aq̄ r forma ignis i pposito. ¶ 3° arguit sic. oē qd̄ mutat̄ parti ē i termino a q̄. r parti ē i termino ad quē. ex sexto phicoz. vbi dicit omēta. q̄ bz vitatē i q̄rtuoz ge nerib^o. r p pna i mutatiōe subali. aliū nō essz nisi i trib^o. tūc q̄ro. ly parti et parti. aut accipiū p dissibilitate for me secū dū quā ē mot^o. aut p diuisibilitate subiq̄ mo uef. si pmiū habet ppositū. qz forma subalis ē dissibil. si 2^m. cōtra. Tū qz ppo phierit falsa. nā illa vna ps mo bilis sit. a. puta pedalis. illud. a. pmutat̄. r tamē scōz rē nō ē parti sub vtroq̄ termino. s3 in altero solū. Tū. quia pigit aliqd̄ totū simul alari. ex octauo phicoz. et in d̄ sēsu r sēfaro. igit̄ i tali alteratiōe parti r parti n̄ pnt acci pi ex parte mobilis. Tū. qz Arist. peteret pziū. vult ei ibi pbare q̄ oē mobile ē dissibile. accipet ei qd̄ vult pbare. nā si mobile habet pti r parti est dissibile. ¶ 4° q̄to argi sic. oīs pfectio q̄ pōt nūerari in plurib^o maio rē pfectionē dicit i plurib^o q̄ in vno. scōm August q̄r to de trinitate. ca. p. s3 forma ignis ē nūerabilis i plib^o ididuis. p3. ḡ rē. si igit̄ duo ignes iūganf r fiat vn^o q̄s de beret abigere qn ille vn^o ignis pfectionē r itē siozē for mā habet q̄s duo ex qb^o cōponit̄ seoz sū sūpti. nā duo pfecta pfecti^o aliqd̄ ponūt q̄s vnū tantū. ceteris parib^o. ¶ 2° d̄clo sit ista. forma subalis nālis ē actu extēsa: hñs pte eē partē. Hāc oīdo sic. oīs forma q̄ nō respicit ma teriā idissibilis: extēdit ad extēsiōnē matie r habz par tē extra partē. s3 qdā forma subalis nālis est h̄. ḡ rē. maior p3. qz de aīa bzutoz de qb^o forte min^o videt̄. di xit Arist. pziō r 2° de aīa. q̄ vidit̄ ad dionē corpis. sic i ducit i aialib^o anulosis: q̄ dīsa i ptes sēriūt r mouētur. r p pna aīa didit̄ i eis. Dico aut̄ formā subalē nālē: q̄ ē de mā educibilis p naturā. ad excludēdā aīam rōnalē qz illa nō ē extēsa nec dissibilis i essētia. ¶ Tertia^o est ista. gñatio forme subalis est successiua. Hoc p3 ex pdi ctis. qz cū habeat gradus r sit extēsa hñs partē eē pte: nō pōt iduci in instāti. ¶ 3° pbi. data diffinitōe mo tus exēplificat pbs de gñatiōe r corruptiōe. qz scz ge neratio ē act^o gñabilis iquātū gñabile. r corruptō act^o corruptibilis iquātū corruptibile. tūc sic. oīs mot^o est successiua trāsmutatio. s3 gñatio ē mot^o. vt dicit Arist. tertio phicoz. ḡ rē. ¶ 3° dices q̄ Arist. 3° phisi. logf de motu large p oī mutatiōe. s3 didit̄ eā i spēs 5° pbi r ibi separat gñationē a motu pbās q̄ gñatio q̄ ē a nō subo in subiectū n̄ ē mot^o qui est a subo i subz. ¶ Cōtra. qz si sic. ḡ vsq̄ ad locū illū vbi diuidit mutatiōnē i suas species logf de mutatiōe large r coiter. s3 pzi^o an illud caplm dī iū pncipiū gnti r habet̄ hic in lra. q̄ in omi motu requit̄ rēp^o. ḡ in oī mutatiōe. r per pna oīs muta tio erit successiua. r sic habet̄ ppositū. pzo ista d̄cloe habēt̄ multe auctoritates tā in 6° q̄ in 7° pbi. q̄s cā

breuitat) omitto. Recolo ei me hāc māz plixius pra ctasse in qdā q̄one ordinaria. r intellige de corruptiōe qd̄ dictū ē d̄ gñatiōe in illa q̄one. qz eadē rō ē vtriusq̄. Ad argumtū in oppositū. cū inferf q̄ gñatio ē mo tus. pcedo pna r ipsū pna pmo mō exposito in corpe q̄onis. r ibidē dictū ē ad id qd̄ allegabat̄ de phi losopho hic. r in quinto phisicoz. ¶ Et bec de vndeci mo methaphice.

¶ Postea quia quecūq̄ ex vniuoco sit suba: nā r q̄ natura sūt substātie: et alia. rē.

Arca libzuz

duodecimū metha^o ¶ Querit pziō. Utz oīs pductio v̄ indu ctio cuiuscūq̄ forme sit vniuoca. ¶ Videf q̄ nō. nā oīs pductio vniuoca requit̄ silitu dinē forme iter pdu cēs r pductū. p h̄ enī distiguit̄ ab equoca. s3 nō oīs pductio for me est h̄. ḡ rē. minor

patz in productiōe calozis vel plāte facte a sole. ¶ Lon tra. pbs hic in littera. et idē habet̄ septio huius.

¶ Rñdeo pziō pmutā triplicē distictōnē. 2° conclu dā vnā d̄clonē. ¶ Quātū ad pmiū cū oīs pductō vniuoca necio regrat silitudinē forme aliquo mō iter pducēs r pductū sit ista pziā distictio. q̄ silitu do realis ē duplex. qdā formalis. r qdā vtualis. Pziā est. qn agēs habet formā quā pducit formalit̄ in se. vt hō gñat hoiez. equ^o equū. 2° mō ē. qn agēs habz formā quā pducit in se vtualit̄. nō formalit̄. vt cū sol gñat calo rē i medio. ¶ 2° distictō sit h̄. silitudo formalis ē duplex qdā scōz spēs. qdā scōz aliqd̄ coius. exēplū pmi. hō ge nerat hoiez. ex^m scōi. cū equ^o gñat multū qb^o ē forte ge^o aliqd̄ cōe. puta. iūmētū vel aliqd̄ tale i q̄ pueniūt equ^o r mul^o. vt dicebat̄. 7° hui^o. ¶ 3° distictō sit h̄. silitudo se cū dū spēs spēalissimā ē duplex. qdā i forma r mō essen di forme. qdā i forma solū. r n̄ i mō essēdi forme. Ex^m pmi. hō gñat hoiez. p3. exēplū scōi. artifex pducēs ar chā. nā lz forma arche sit i vtroq̄. tñ i artifice existit s3 modū itētiōnalē. i archa at̄ scōz modū realē. ¶ Ex his pnt haberi q̄ttuoz gradus in silitudine r gñatiōne vni uoca. pmi^o ē pfectissim^o. qn. s. ē silitudo inē gñans r ge nitū in forma. r in mō eēndi forme. 2° aliquātulū defi cit a p. qn scz ē silitudo in forma n̄ at̄ i mō eēndi. terti^o qn ē silitudo i forma n̄ scōz spēs spēalissimā. s3 scōz ali qd̄ cōius. q̄rt^o est. qn ē tñ silitudo vtualis r nullo^o for malis. talis vniuocatio ē ipropziissime dicta. r scōz qd̄. ¶ Ex his d̄cludo correlariū. q̄ aliq̄ pductō ē vniuoca scōz vnū gradū. r tñ equoca scōz aliū gradū in quātuz d̄ficit ab alio. Lūi^o rō ē. qz qn inē duo extrēa ponūt pla media: quātō mediū recedit ab vno extrēo: tāto acce dit ad altez. r 2° nūc aut̄ vniuocatō r equoca^o stricte sūpra sūt qdā extrēa inē q̄ cadūt pdicti gradus vniuoc catōis vt media. r iō q̄to aliq̄ gradus recedit ab vni uocatōe stricte sūpra q̄ ē scōz primū gradū: tāto acce dit ad equocationē q̄ ē scōz vltimū gradū. et iō gñatio muli ex equo pōt dici equoca si ppef ad gñatiōnē hois

ex hoie. pot' et dicitur vniuoca si dicitur ad gnat' ne plate ex
Quantu Ad 2^m sit ista 2° r' sua virtute solis.
 ad q'stionē. q' ois p'ductō cuiuscūq' for
 me ē vniuoca. accipiēdo large vniuocationē scdm ali/
 que gradū predictoz. et sic itelligit p'hs. Ad argumē
 tū in oppositū. Dcedo maiorē accipiēdo vniuocationē
 stricte. Aliter negāda est. vt patet ex dictis.

Mouet aut' vt amatū: moto vero alia mouet. et.
 Textu comēti. 37.

Meritur Utrū p'mū celū mouea
 tur in se a p'p'n? Dicc
 dū scōz rei v'itatē. q' p'm mobile hz duo
 mouētia. vñū sepatū: qd' ē de' mouēs i
 rōe amati et d'fidēati. aliud diūctū. qd' ē
 itelligētia scda imediata p' deū. et q' ime
 diate mouet i rōe amāt. et mediāte illa de' celū mouz.
 et h' ē exp'ssa s'ia Auic. 9. metha. Et qd' d' itētioe Az.
 dicit vñ' exp'ostoz q' s'ia sua ē q' celū mouet imediate
 a p'p'n: qd' ē de'. Et h' n' v' valere. qz sup' dicit q' p'mū
 mouēs mouz p'm motū i rōe amati. o'z q' sit aliqd mo
 uēs qd' moueat i rōe amāt. d' q' dixit s: q' ipz d' seq' ma
 xia d'lecta: ex h' q' itelligit et amat p'm mouēs. et illd' ē a
 lia 2° itelligētia q' vōtur aia celi n' i rōe iformāt. s'z i rōe
 mouēt. vt oñsū ē. s: h'. et h' ē exp'ssa s'ia d'm. s: p'hs. vbi
 expo. p'hs assignās p' celi duplex mouēs. vñū diūctū. et
 aliud sepatū. h' ē v' exp'ssa s'ia Az. i s: p'hs. q' p' ifi
 nita n' pōt mouere corp' i tpe. qz sic alia pō finita possz
 mouere i eq'li tpe. eo q' augm'tata v'ute motia minui
 tur tps i q' mouet. s: h' g' h'ēt: q' de' n' pōt imediate cāre
 motū p'pe dictū q' necio erit i tpe. posuit g' dno mouen
 tia ordiata: quoz p'mū mouet mediate: qz dat v'utē 2°
 et qz p'petuo dat istā v'utē: iō ē cā p'petuat i motu. fini
 tas at v'ut' i r'cepte si finita sit. q' n' ē aliud a nā āgeli q' ē
 2^m mouēs: ē cā successiōis i motu. qz illi v'uti. si potētia
 finita: pōt eē aliq' resistētia i mobili: q' n' posset eē v'ut'
 ifinite. h' v' itētio Az. ipse n' v'itūq' mouēs v' accipe
 p' vno. et illud p'mittere i p'putatiōe subaz māliū: q' rū
 nūer' accipit scdm nūez mobiliū celestiu. vt p'zifra.

Quisū ē aut' et qz n' p'igit habere hāc subaz magni
 tudinē vllā: v'z s' p' te idisibilis: mouz ei p'fitū tps: et
 nō hz potētia ifinitā finitū. et. Textu d'mi. 41.

Merit Utrū Az. posuerit oēs in
 telligētiās v'ut' ifinite. et p'
 d'ns q'dā deos. Uidef q' sic. nā sup'
 ca. 4. r'p'etit oñsū eē s: p'hs. q' n' dicit p'm
 mouēs h're magnitudiez ex eo q' hz po
 tētia ifita. et p' ifinita n' pōt eē i magni
 tudie finita v' ifinita. Et p' post illd' cap'z stati i p'n: 5.
 capli. qrit v'itū ponēdū sit tñ vñā talē subam esse. aut
 p'les. d'termiat q' p'les scōz nūez lationū. g' videf esse
 itētio sua cōparādo d'clonē p'cedētē ad d'clonē sequētē
 q' plures sūt sube sine magnitudie. qz p'les potētie ifi
 nite. Et p' i eodē s: ca: post p'icipiū dicit. q' tot subas ē
 necē eē nā sēp'fnas et immobiles scdm se et sine magnitu
 die. p'p' p'dictā eāz. s. q' dicta fuit i. 4. ca: q' ē h're poten
 tia ifinitā. qz illa n' pōt esse in magnitudie finita v' ifi
 nita. et h' mō fuit l'ra p'ri' exp'osta. p'. i fine hui' capli d'
 cit. q' si q's accipiat h' solū a p'rimis p'his q' p'rias subas
 deos existimauerūt. d'ne itaq' dictū eē putabit et scōz
 v'isilitudinē. i q' b' v'bis v' approbare sētētiāz illoz qui
 subas sepatas posuerūt dos eē. et p' d'ns potētie ifinite.

Præfca 4. qz p'hs i p'logo. et 6. hui'. vocat istā sciam
 theologā et d'ina: q'tenus ē de subys sepat' a motu et a
 mā. nō solū scōz d'clonē: s: et scōz esse. qd' n' valz nec
 videf valere nisi oēs ille sube eēt dy. p'p' istas aucto
 ritates qdā tñ tenēt p'tē affirmatiuā hui' q'ōnis. Et cō
 tra. qz nulli auctori v' eē iponēda falsa s'ia: nisi exp'sse
 habeat ex dict' suis. v' euidēter seq' ex dict' suis. s: i/
 telligētia seu āgelū eē potētie ifinite seu ens ifinitū et a
 se et qdā necē eē siue deū: n' solū ē falsū s: valde absur
 dū. qz ei' oppositūz pōt d'm'rari. vt patebit ifra. nec illd'
 seq' ex l'ra p'hi. g' n' videf h' sibi rōabil' iponēdū.

Rūdeo scqndo doctrinā scoticā d'claro duas cō
 clusioes. Et p'ria 2° sit ista. itelligētiās ali
 as a p'ria n' eē potētie ifinite ē v'z. qd' pōt d'm'rari. p' bō
 hui'. ipossibile ē eē p'les dos. g' p'les nās simpl' ifinitas
 añs sup'pōit p' nūc. qz iferi' i fine hui' opis debz d'm'f'a
 ri p. 6. vias. q'one d' vnitāte p'ncipis vniuersi. cñā ē eui
 dēs. qz q'libz de' si essēt p'les h're potētia ifinitā et essēt
 qdā necē eē. Et 2° sit ista. n' eē p'les dos seu p'les sub
 stātiās potētie ifinite ē v'z ex itētioe p'hi d'cessū. Dāc
 oñdo q'drupl'. p. ex itētioe ei' in B. i. z. metha. nā iferi'
 ca' vltio d'cedit oia entia h're iter se ordinē ad vñū p'ri
 mū. s: ifinitū itētīue n' pōt eē subordiātū essential' ali
 cui alteri. nec sic ad finē. qz bonū ifinitū n' ē. p'p' aliud
 s: bonū toti' vniuersi vtroq' mō se hz. s. et i ordie entiu
 iter se. et i ordie eoz ad opt'm sepatū. nec ifinitū pōt eē
 alteri subordiātū vt p'ncipati. qz ip'sū hz v'utē ifinitas.
 et tñ scōz Aristo. i fine hui'. i. z. entia n' volūt male dispo
 ni. vñ' g' p'iceps. et p' d'ns n' erūt pla ifinita. qz n' essēt oz
 diata dicto'. Et Rūde' q' aristo. d'cedit ordinē i entib'
 sepat'. qz cā 2° depēdet a p'ria: i. z. n' sit cāl' ab ea. sic est in
 sp'eb' figuraz et nūeroz. qz posterior sp'ēs nūeri et figre
 n' ē cāl' a p'ori sp'e. i. z. depēdeat ab ip'a. Et cōtra. qz nihil ē
 depēdēs ab alio i eēdo: a q' n' h'eat eē i aliq' g'ne cāc. op
 positū p'dicati v' iferre oppo' sub'i. et p' h' d' p'manētia
 nec obstat illud d' nūer'. qz nūer' mior māli' et potētia
 li' accept' ē ps nūeri maior. ps at hz rōez māe. vt p'z s:
 hui'. ca' de cā. p'tes iqt toti' v' ex q' cāe sūt. et ibidē. hoz
 at h' q' subz. i. mā v' p'tes. nūer' v' mior actual' et for
 mal' accept' n' ē ps maior. nec ab ip'o sic accepto d'pē
 det maior nūer' in essēdo. Et p'. superi' ca: 4. dicit d' p'rio
 mouēte. q' mouet sic appetibile et itelligibile mouet n'
 motū. sic at mouet itelligētia sibi p'ximā. g' cāt itellige
 re illi'. s: illud itelligere h'z Az. ca' seqnti ē idē cū suba
 itelligētie. g' cāt subaz 2° itelligētie. et p' d'ns itelligētia ē
 cāta ab ip'o. g' n' ē de' nec potētie ifinite. Et Dices q' illd'
 mouere p'mi ē methaphozicū. et non ē p'pe aliqd cāre.
 Et cōtra. ois itellectō q' n' ē eadē obo cāt ab obo. et v' q'
 effectie. p' d'nta. q' vult q' balneū i mēte mouet vt effi
 ciēs. Et 2° p'bat idē. ex itētōe Az. s: p'hs. vbi p'bat.
 q' mouēs p' ifinite n' pōt imediate mouere. celū g' mo
 uet imediate ab aliq' mouēte ifinito. illud ē itelligētia
 p'p'a motrix. vult g' q' itelligētia sit finita. et p' d'ns n' de
 us. Et p'. ibidē s: p'hs. vult q' mouēs p' ifinite mo
 uet celū motu ifinito. et n' imediate. vt dictū ē. g' mediā
 te itelligētia. et hāc asserit d'nta. eē itētione ei' i B. i. z. s:
 q' mouēs finitū mouet imediate. sūt g' illa duo mouē
 tia ordiata. tūc sic. q' sicūq' sūt agētia eēntial' ordinata
 aut 2^m accipit eē a p'. ex' d' celo et agēre p'clari corrupti
 bili. aut accipit aliqūā ifluētia a p'. ex' m. baccul' accipit
 motū a manu vt moueat lapidē. aut 3° abo agētia atti

gūt eūdē effectū immediate. ex^m d pte r mre r spcū gñā
 tōis plis. vt oñsū fuit. s^o hui^o. q̄ro ḡ q̄ istoꝝ triū mōꝝ se
 hñt illa duo agētia i mouēdo celū: n̄ 3° mō. qz stati seq̄t
 r i eq̄li tpe: imo in eodez moueret virt^o finita r infinita.
 quod ē contra suppositū. Si datur 2^m: habet ppositū
 cū 3° Aristo. nihil recipiat i stelligētia aliud ab ei^o nā. si
 det primū p3 euidēter qz B ē ppositū. p3 ḡ qz Aristo. sic
 itellexit illa agētia sic ordinata qz 2^m 3° eē dpedeat a p.
 r tūc primū mouet mediate qz dat eē r vtutē prio mo
 uēt: r qz ppetuo dat eē illud r vtutē. iō ē cā ppetuitatē i
 motu. finitas at vtutē recepte q̄ n̄ ē aliud a nā angeli. ē
 cā successionis i motu: qz illi vtuti pōt eē aliq̄ resistētia
 i mobili q̄ n̄ posset eē respectu vtutē i finite vt iā superi^o
 dcm̄ fuit exponēdo lras. ¶ 3° pbat idē p omē. q̄ d itētōe
 Aristo. loquēs in d s̄ba orbis. ca^o 3°: dicit qz corp^o celeste
 n̄ indiget tm̄ vtute mouēte in loco: s3 etiā vtute largiē
 te in se r i s̄ba pmanētia efnā: r seq̄t. dixerūt aut ip3. s.
 Aristo. n̄ dicere cāz agētē totū. i. celū: s3 tm̄ cāz mouētē
 r tm̄ illud. i. celū dixit eē formalr neccariū vt p3. 9. hui^o.
 ca^o 7°: ē aut nihil i potētia sēpifnū. ḡ ista potētia pōt sta
 re cū intētōe p̄hi qz dōs eēt cā eē r s̄be ip3^o itelligētie sic
 scōz cōmē. fuit intētio eius de celo. ¶ 4° pbat idē per
 Aut. 9. met̄ba. ca^o 4°. q̄ vult ex intētōe qz ois itelligētia
 creata ē a p. s3 scōz quedā ordinē. nā scōz itelligētia eē
 cātā a pma r etiā a scōz. r sic d̄ aly3. r forte i hoc n̄ solū
 n̄ dicit p̄ho. sed explicat illud d̄ mō r ordine pductōis
 qd̄ Aristo. n̄ explicat. vel si dicat Ari. posuisse oēs itelli
 gētia eē immediate. pductā a p. tūc Aut. d̄ d̄ sibi q̄tū ad
 ordinē quē ponit. sed in pposito r cordat. s. qz itelligē
 tia sit pducta. r per p̄ns n̄ ē d̄s nec potētie i finite. d̄ mō
 at illi^o cātōis scōz itētione Ari. r Aut. n̄ ē p̄ntis specula
 tionis iqrere. sufficit. n. h̄e itētione Ari. q̄tū ad rclu
 sionē de q̄ q̄rit qd̄. ¶ Ad primā auctatē q̄ allegat̄ dicē
 dū qz vltima rclusio illi^o. 4. ca. n̄ ē illa qz primū mouēs
 ē sine magnitudine r potētie i finite. sed post istā seq̄t
 alia. qz. s. s̄ba imālis ē i passibilis r inalterabilis. oēs. n.
 aly mor^o sūt posteriores eo qz ē scōz locū. hic aut ē ma
 ior r supplet̄ minor qz illa s̄ba n̄ ē mobilis scōm locū vt
 h̄e ex p̄dictis. r seq̄t rclusio. ḡ n̄ ē mobilis aliquo mo
 tu posteriori r ita inalterabilis. r ita seq̄t principū. s. e.
 Utz an̄vnā talē r̄c. ita qz illa qd̄ referēda ē ad s̄ba3 in
 alterabilē d̄ q̄ immediate p̄cessit sermo r nō ad illā s̄bam
 q̄ ē potētie i finite de q̄ fuit sermo pri^o. tūc rcedo s̄bas i
 alterabiles eē p̄les iuxta numez lationū scōz intentio
 nē p̄hi. ¶ Ad scōz auctatē dicendū qz negatio alicui^o
 pōt rcludi de aliquo ppter qd̄ p tot media. quot p̄nt eē
 cause in ipso repugnātie ad affirmationē oppositā: qz
 si vnū sit cā adeq̄ta repugnātie illud erit mediū adeq̄
 tū ad oñdēdū talē negationē. exēplū ad oñdēdū qz hō
 n̄ ē lapis pōt sumi p medio qz hō ē aial qz est risibilis. qz
 ē rōale. r forte rōale qd̄ ē d̄ria specifica hois ē hui^o ne
 gatōis r repugnātie cā adeq̄ta. ¶ Ad ppositū vico qz i
 finitas intētua ē cā vna repugnātie ad h̄e magnitudi
 nē. sed nō adeq̄ta. puz. n. intellectuale nō pōt h̄e ma
 gnitudinē. qz forma intellectualis n̄ ē extēsbilis. sed si
 aliq̄ intellectuale sit q̄tū. h3 m̄z q̄ pficif a forma itel
 lectuali. r tūc recipit q̄tū rōe intellectualitatē sed
 ratōe materie quam pficif forma intellectualis sicut ē
 in hoie. o3 ḡ illa duo r̄tūgi. s. intellectualitatē r imāli
 tatē ad h̄ndū mediū sufficiēs. qz sic n̄ sufficit sola intel
 lectualitas vt p3 in hoie. sic nec sola immālitās vt p3

in celo qd̄ n̄ h3 m̄z fm̄ mētē Aristo. vt pbatū ē. s. hui^o.
 hec ḡ p̄pō ē vera h̄is infinitā potētia n̄ h3 magnitudi
 nē: r hec ē vera intellectuale nō h̄is m̄m n̄ h3 magni
 tudinē. ibi. iḡ v̄sus finē. 4. c. pbat n̄ h̄e magnitudinē
 p h̄e potētia infinitā. sed illud n̄ ē mediū adeq̄tū respe
 ctu p̄dicati vt dcm̄ ē supi^o. r. c. 3° post principū d̄ sepat
 s̄ h̄y3 h̄e qz o3 eas sine m̄a eē. sēpifnas. n. eē o3: si r aliqd
 aliud sēpifnū actu iḡ r postea in principio. 4. c. h̄etur
 quō ille s̄be mouētes sūt itellectūalis n̄e. qz oēs a p̄ma
 mouēt r appetētes r intelligētes. Ex istis ḡ duob^o h̄e
 vnū mediū ad remouēdū magnitudinē qd̄ ē itellectūali
 tas sine m̄a: r h̄ ē mediū adeq̄tū respcū h̄ p̄dicati qd̄ ē
 n̄ h̄e magnitudinē. qn̄ ḡ d̄. ca^o 5°: qz o3 tot eē s̄bas sine
 magnitudine pp cām p̄dictā. h̄ d̄bet intelligi de illa cā
 adeq̄ta q̄ ē intelligibilitas sine m̄a q̄ dicta ē i p̄ncipio. 3.
 r. 4. c. Et p3 h̄ ista lra alr exponēda ē q̄z exposita sit p̄
 us in sniando lram. s. qz n̄ d̄bet referri ad illā p̄pōem q̄
 tacta ē i fine. 4. c. d̄ i finitate potētie. qz h̄e potētia i fini
 tā vl̄ n̄ ē cā vl̄ saltē n̄ ē adeq̄ta. qz p̄dicatū puenit oit̄tel
 ligētie. h̄e at potētia infinitā soli deo puenit. ¶ Ad etiā
 auctatē dicēdū qz illud nō dicit assertiue. qz sigs ingt
 h̄ accipiat putabit diuine eē dcm̄. loq̄t̄ ḡ n̄ qz ip̄e hoc in
 tēdat: s3 qz aliq̄s ali^o forte hoc putabit diuine eē dcm̄.
 qz multi antiq̄ r maxime vulgares vt ibidē inuif̄ pura
 nerūt q̄sda hoies sepatos dōs eē. ¶ Ad q̄rtā dicēdū qz
 ista scia d̄ diuina seu theologia. qz ē de s̄by3 sepatl. n̄ qz
 oēs sint qdā dy p̄ter primū mouēs nisi forte d̄noiatue
 q̄ten^o ille s̄be sūt p̄p̄igozes dō i ordine entū. s3 d̄ rtheo
 logia r dina p̄p̄e q̄ten^o ē de p̄ mouēte qz solus r vn^o ē d̄s.
 ¶ Deide palā qz aliud aliqd̄ erit digni^o q̄z itellectūs
 . s. itellectiua: eteniz intelligere r itelligētia erūt in
 dignissimū itelligēti. q̄re fugiēdū hec eadē. etenim n̄
 videre qd̄ qdā: dignius q̄z videre: vt si sit optimū itel
 ligētia: r̄c. Textu comenti. si.
Merit Utz itellectūs primi mouē
 tis itelligat aliud a se vt qz
 n̄p: rōez p̄hi i textu: qz si sic. ḡ aliqd̄ aliō
 ē nobili^o eo. n̄s ē falsū. ḡ r̄ns. falsitas
 p̄ntl p3. qz ip̄z ē nobili^o q̄cūqz. n̄ia pbat.
 qz oē mouēs vt sic: ē nobili^o r pri^o moto
 obm̄ at ē mouēs potētia. ¶ 3°. potētia h̄is aliqd̄ p obo
 adeq̄to n̄ pōt i aliqd̄ vltra. qz alr eēt adeq̄tū si potētia
 excederet obm̄: sed itellectūs primi qz ē d̄s h3 eēntiā suā
 p obo adeq̄to ḡ n̄ itelligit aliud ab eēntia sua. ¶ Cōtra
 sic se h3 itellectūs artificis ad artificialia: sic itellectūs di
 uin^o ad oia creabilia. nā d̄s oin3 ē artifex: oēs h̄is vtutē
 r̄c. s3 itellectūs artificis itelligit artificialia oia q̄ ab ip̄o p
 ducūt cū ope p cognitionē. ḡ itellectūs diuin^o itelligit
 oia creabilia ab eo. ¶ 3°. si n̄: n̄ erit itellectūs i finit^o. n̄s ē
 falsū: vt p3 ex dict. n̄ia p3. qz alr posset itelligi excedi
 ab aliq̄ itellectū qz oia itelligit. r p̄ns n̄ eēt itellectūs i finit^o
R̄ndeo circa istā m̄z. 6. r̄clones d̄clarabo. ¶ Pri
 ma rclusio sit ista. primū mouēs ē forāl
 itelligēs. h̄ac oñdo sic oē agēs p se agit ppter finē ex z^o
 p̄hico. vbi p̄h3 h̄ pbat d̄ nā de q̄ min^o vt. s3 primū agēs
 per se agit aliogn n̄ eēt primū. qz oī cā per acciēs ē prioꝝ
 aliq̄ cā per se. ex z^o p̄hi. ḡ agit ppter finē. tūc sic. oē agēs
 ppter finē vl̄ coḡscit finē vl̄ ab alio d̄terminat ad finē.
 sed primū agēs n̄ pōt d̄terminari ad finē ab aliq̄. qz illud
 d̄terminās eēt prius r nobili^o eo. ḡ ip̄m ē forma l̄ itelli
 gēs. ¶ Cōfirmat̄ r̄c. q̄ idē qz p̄mū efficiēs d̄rigit efficiēs

suū ad finē. ergo vel nālīr dirigit nō cognoscēs vt ignis,
 vel cognoscēdo finē. nō p̄mo mō: qz nō cognoscēs n̄ di-
 rigit nisi i virtute cognoscētis: qz sapiētis ē alia ordinare.
 ex p̄mo hui⁹. in p̄logo. s̄z p̄mū efficiēs i nullius virtute
 dirigit sic nec cāt. qz alī nō eēt p̄mū. ergo dirigit cogno-
 scēs ⁊ itelligēs formalī ipsū finē. ¶ 2° cōclusio sit ista. p̄-
 mū mouēs ē formalī volēs. hāc oīdo sic. p̄mū mouēs
 agit p̄pter finē: vt dictū ē. aut ḡ finis mouet ip̄z vt ama-
 tus tm̄ nālī. aut vt amat^o actu volūtatis. nō pōt dari p̄-
 mū. qz p̄mū agēs nō amat nālīter finē aliū a se. sic gra-
 ue dī appetere siue amare centrū nālī. ⁊ mā formaz: qz
 p̄mū agēs eēt isto mō ad finē: qz inclināt^o ad istū finē
 ḡ eēt ali^o a se. qd ē impossibile: qz sic eēt impfcūs carens
 aliq̄ p̄fectione ex se. nec amat tm̄ nālī finē ḡ ē ipse: qz
 hoc nihil aliud ē q̄ ipsū eēt ipsū. nec hoc vī saluare rōez
 cause in ip̄so. ḡoz dare p̄mū. s̄z finis mouet agēs p̄-
 mū vt amat^o actu volūtatis ⁊ hēt p̄positū. ¶ 3°. aliqd
 cātur in reb^o p̄tingēter. ergo prima p̄tingēter cāt. ergo
 volēs formalī cāt. aīis ē euidēs. p̄batio p̄ne prime. q̄li-
 bet cā scōa cāt in q̄tū mouet a prima. ergo si prima cā
 necio mouet: q̄libet alia necio mouet: ⁊ q̄libet necessa-
 rio cāt. si igit̄ aliq̄ cā 2° p̄tingēter mouet: seq̄t qz prima
 cā p̄tingēter cāt. qz 2° cā non cāt nisi in virtute prime qz
 in q̄tū mouet ab ipsa. p̄bō p̄ne 2°: qz nullū ē principiū
 p̄tingēter operādī nisi volūtas vel aliqd p̄comitās vo-
 lūtate: qz qdlibet aliud agit necitate nature. si igit̄ pri-
 ma cā cōtingēter cāt: seq̄t qz volēs. ¶ 3° cōclusio sit ista
 volitio p̄mi volētis respectu sui vt obiecti nō ē aliud
 ab ei^o eēntia: hāc oīdo sic. cālitas finis ē simplr prima.
 ergo cālitas p̄mi finis ē simplr incābilis. aīis p̄z per
 Auī. 6. metha. ḡ dicit qz si de q̄libet cā eēt scīa illa ḡ eēt
 de cā finali eēt prima. p̄na p̄z. qz si eēt cābilis ab aliquo
 nō eēt prima nec p̄mi finis: ē ergo penit^o icābilis p̄m
 q̄cūqz cātione in quolibet ḡne cause. tūc sic. cālitas p̄-
 mi finis ē mouere p̄mū efficiēs sicut p̄mū amatū: s̄z
 idē ē p̄mū finē mouere p̄mū efficiēs vt amatū ab
 ip̄o qd ē p̄mū efficiēs amare p̄mū finē: qz nihil aliū
 ē obz amaria volūtate q̄ volūtate amare obz. ergo p̄-
 mū efficiēs amare p̄mū finē ē penit^o icābile: ⁊ p̄ p̄ns
 ex se necesse eēt ⁊ ita erit idē prime nature. ¶ Cōfirmat̄
 qz si p̄mū amare ē aliud a nā p̄mi: seq̄t qz illud ē cā-
 bile. ⁊ p̄ p̄ns ē effectibile. ergo ab aliquo p̄ se efficiente
 amate finē. ⁊ sic aī p̄mū amare eēt aliud amare. qd ē
 impossibile. ¶ Ex hoc ifero correlariū. qz volūtas p̄mi
 ē idē sue nature ⁊ eēntie. p̄bō hui⁹. Tū qz volitio p̄sup-
 ponit volūtate. qz velle nō ē nisi volūtatis. ḡ si volitio ē
 icābilis: multo magis volūtas cui^o ē ista volitio. ḡ erit
 necesse eēt. ⁊ ita idē nature prime. ergo magis ipsa vo-
 lūtas q̄ p̄intelligit vt p̄p̄gor ipsi nature prime. ¶ 4°
 cōclusio sit ista. intellectio p̄mi mouentis respectu sui
 vt sui obī nō ē aliud ab ei^o eēntia. hāc oīdo sic: volitio
 p̄mi respectu sui ē idē eēntie sue. ergo intellectio. aīis
 p̄z ex 3° cōclusione. p̄na p̄baf: qz nihil amat nisi cogni-
 tū. ḡ intellectio p̄mi itelligit vt p̄pingor illi nature q̄
 volitio. ergo si amare se ē ex se necesse eēt: ⁊ p̄ cōsequēs
 idē nature prime seq̄t qz itelligere se ē necesse eēt ⁊ idē
 illi nature. ¶ 5°. p̄ rōez p̄hi i textu qz si nō. ergo p̄mū
 nō ē optima s̄ba. p̄ns ē falsū. ergo ⁊ aīis. p̄na p̄baf. qz p̄
 itelligere ē venerabile ⁊ honorabile. ⁊ declarat sic. qz
 oīs entis i actu p̄ vltima p̄fectio ē i actu 2° quo p̄iūgit̄
 optimo maxime si sit actiū ⁊ nō tm̄ factiū. s̄z p̄mū

mouēs ē nature intellectualis: ⁊ p̄ p̄ns actiū. ergo vlti-
 ma ei^o p̄fectio ē i actu 2°: si ergo ille act^o nō sit ei^o s̄ba. se-
 q̄tur qz ei^o s̄ba nō erit optima qz aliqd aliud ē suū opti-
 mū. ¶ Alia rō ē p̄hi qz si nō: ergo laboriosa eēt continu-
 atio intellectōis. hoc declarat sic. qz potētia solū recepti-
 ua ē potētia dīctōis. ad potētia at̄ dīctōis seq̄t labor
 s̄z ip̄z. ¶ 6° ista rō nō ē demonstratiua: s̄z tm̄ p̄babilis:
 vt ip̄emet p̄hs dicit. ⁊ dcm̄ ē i exponēdo l̄raz. ¶ Ex hac
 4° cōclusione ifero duplex correlariū. qz intellect^o p̄mi
 ē idē sue eēntie. qd p̄baf sic p̄i^o de volūtate. qz p̄intel-
 ligit vt p̄pingor eēntie q̄ intellectio. qz itelligere nō est
 nisi ip̄i^o intellect^o. si ergo intellectio ē icābilis ⁊ idē eēntie
 p̄mi multo magis intellect^o. ¶ 2° ē qz rō intelligēdi
 se ē idē nature p̄me. qd p̄z. qz si ipsū itelligere ē ex se ne-
 cesse eēt ⁊ idē eēntie p̄mi. multo magis rō intelligēdi se:
 cū p̄intelligat ex nā rei ipsi actui itelligēdi vt intellectui
 p̄pingor. ¶ 5° cōclusio sit ista. nullū itelligere respectu cui
 iuscūqz obī pōt eēt accūs eēntie seu nature prime. hanc
 oīdo sic. p̄mū mouēs ē p̄mū efficiū. ergo ex se h̄z vī
 possit cāre qd cūqz cābile circūscripto oī alio a se. saltez
 vt p̄ma cā illi^o cābilis. s̄z circūscripta intellectōe illi^o nō
 h̄z vī possit illud cābile cāre. ḡ intellectio cuiuscūqz al-
 teri^o nō ē aliud a nā sua. p̄bō minoris. qz nihil pōt cāre
 nisi ex amore finis velit illud aliq̄n nō ageret p̄p̄ finē.
 nec p̄ p̄ns eēt p̄ se agēs: s̄z ip̄s velle alicui^o p̄p̄ finē p̄intel-
 ligit ip̄z itelligere. ergo seq̄t qz aī p̄mū signū i quo in-
 telligit cāns siue volēs p̄intelligit necio itelligēs. ⁊ p̄
 p̄ns circūscripta intellectōe nō possit illud cābile cāre.
 ¶ 7°. oēs intellectōes eiusdē intellect^o hāt s̄fēz bitudinē
 ad intellectū s̄z idēritatē eēntialē vel accūtalē. sic p̄z de
 oī intellectu creato ⁊ de ei^o intellectōib^o. cui^o rō ē: qz vidē-
 tur p̄fectōes eiusdē ḡnis. ḡ si vna ē idē eēntialr: ⁊ oēs: ⁊
 si vnū ē accūs: ⁊ oēs. s̄z aliq̄ intellectio nō pōt eēt accūtal
 i p̄. vt illa q̄ ē sui ipsi^o ex 4° cōclusione. ḡ nulla alia erit
 sibi accūs. ¶ 6° cōclusio ē ista. intellect^o p̄mi mouētis in-
 telligit sp̄ ⁊ necio oīa itelligibilia actu distincto ⁊ p̄ius
 nālī q̄ illa sint i se. hęc cōclusio ē directe ad qdēz. prima
 ps. s̄z itelligit qd cūqz itelligibile. p̄baf sic. qz hoc ē p̄-
 fectōis i intellectu posse distictē ⁊ actu coḡscere qd cūqz
 itelligibile. ḡ igit̄ attribuēdū ē intellectui p̄mo: s̄z itel-
 lect^o p̄mi nullā pōt h̄re intellectōez nisi eadē sibi: ex 5°
 cōclusione. ḡ cuiuscūqz itelligibilis h̄z itelligere actua-
 le ⁊ distictū. ⁊ p̄ p̄ns necio cū illud sit idē sibi. scōa pars
 .s̄z p̄ius nālī q̄ illa sint i se. p̄baf sic. qz qd ē idē si-
 bi ē necē eēt: ⁊ p̄ p̄ns p̄i^o nālī oī itelligibili alio a se. cū
 nullū tale sit necē eēt. s̄z itelligere respectu cuiuscūqz ē
 idē sibi. igit̄ ē p̄i^o nālī q̄ qd cūqz aliud itelligibile sit i
 se. ¶ Cōfirmat̄ tota cōclusio qz artifex distictē cognoscit
 oē agēdū aīq̄ fiat. alī nō p̄fecte oparet qz cognitio est
 mēsurā iuxta quā opat: s̄z d̄s ē p̄fectissim^o artifex oīuz
 alioz a se. ḡ oīuz p̄ducibiliū a se h̄z noticiā distictā ⁊
 actualem ⁊ p̄iorem eis.

Ad primum i oppositū nego p̄na. ad p̄bati-
 onē dicēdū qz nullū aliud a deo
 h̄z rōez motiui nec p̄ficiētis respectu intellect^o diuini. ⁊
 hoc mō itelligit p̄hs qz intellect^o p̄mi nō itelligit aliud
 a se. qz tūc vilesceret. ⁊ tm̄ hoc nō obstāte itelligit oīa
 alia a se itelligēdo eēntiā suā i q̄ vtuālī ⁊ eminētissime
 p̄tinēt ⁊ intellectui diuino clarissime ⁊ distictissime p̄su-
 tāf vt tactū ē i exponēdo l̄raz. ¶ Ad scōz cōcedo maiorē
 sic itelligēdo qz sit aliqd qd sub subo ei^o adequato nec

formaliter nec virtualiter stinet: et tunc minor est falsa: quia in eentia diuina oem aliud a se et virtualiter et eminentissime stinet. Et Notandum quod intellectus primi entis perfecte intelligit seipsum ut obiectum adequatum et intelligendo se intelligit quodcumque aliud nobiliori etiam modo quam habeant eum in se. nam eentia diuina virtualiter stinet perfectionem et entitates cuiuscumque rei. unde etiam res simpliciter loquendo nobilior est habenti eentia diuina quam in seipsis: et ideo perfectissime et distinctissime prestant intellectui diuino in eentia ut in speculo perfectio: et ideo ipse res create licet forte terminet actum intellectus diuini: non tamen mouet ipsum ad intelligendum. quia hoc argueret imperfectionem in ipso intellectu quia oem mouens ut sic est prius et dignius ipso moto.

Et entia vero nolunt male disponi: nec bonum pluralitas principantium: vnus ergo princeps.

Meritur ut princeps et regno vniuersi prestat tamen vnus princeps quod est deus benedictus. ut quod non. et arguitur sic. deus est: quod duo sunt. probatio patet. quia singulare et plale idem significat sed differat in modo significandi includit idem significatum pro portione liter. sed sic singulare includit singularitatem. ita plale pluralitatem. Si ergo euenit deo singulariter: duenit duos plales. Et sic oem ens per participationem reducitur ad aliquod tale perfectionem: sed indiuidua cuiuscumque spei create sunt entia per participationem: quia aliter non eent plale. ergo reducuntur ad aliquod tale per eentiam. erit ergo aliquis homo per eentiam et non per participationem. sed quod est ens per eentiam et non per participationem est deus. ergo sunt plures duo. Et sic. quodcumque sunt meliora sunt ponenda in vniuerso. sed plures deos esse est melius quam paucos: quia plura bona sunt meliora paucioribus bonis: ergo plures duo sunt ponendi in vniuerso. Contra philosophus hinc in libro et superius vbi probat vnitatem prime cause ex vnitatem primi mobilis.

Rideo ista quod conclusio affirmatiua est certa et per fidem et scilicet per hanc: vnde ad probandum istam conclusionem per primum multiplicem supponere. et ex illis suppositionibus deducam vnam conclusionem. Quatum ad primum prima suppositio est quod deus est intellectus infinitus et infinitum intelligibile. ut patere potest ex causa precedenti. Et 2° suppono quod deus est voluntas infinita et infinitum diligibile. et apparet. quia est formalis volens et est infinitum bonum. ut patet ex predicto in libro. Et 3° quod suppono est quod deus est infinitum bonum. quia infinitum ens et perfectissimum. Et 4° quod suppono est quod deus est infinite potentie ut patet ex scriptura. Et 5° quod suppono est quod deus est necesse esse. hoc ostensum fuit et probatum supra. Et 6° quod suppono est quod deus est omnipotens: ut patet ex scriptura sacra. Iste autem sex suppositiones sunt quasi via ad probandum conclusionem quodis ut patebit.

Quantum ad 2° ex prima via arguitur sic. si non est tamen vnus deus. da oppositum. sint duo. sint. a. et b. tunc arguitur sic. duo sunt duo. ergo intellectus infinitus non intelligit oem intelligibile quod intelligibile est. et non est falsum. ergo etiam falsitas etiam patet. quia intellectus infinitus cognoscit quodcumque perfectissime quod in se intelligibile est. alias non est intellectus perfectus et infinitus. probatio patet. ipse a. intelligit. b. ergo per eentiam illi. b. vel non. si non. ergo cum. b. sit intelligibile per eentiam ipsum a. non cognoscit perfectissime ipsum. b. quod est cognoscibile: nihil enim intelligibile per eentiam perfectissime cognoscit nisi cognoscatur per eentiam vel per aliquid perfecti in quo sua eentia includatur perfecti quod ipsa sit in se. eentia autem ipsi. b. in nullo includitur perfecti quod. b. aliogen non erit deus. si autem cognoscit. b. per eentiam ipsi. b. ergo actus intelligendi ipsi. a. erit posterior naturaliter eentia ipsi. b. quia actus cognoscendi quod non est idem obiectum est posterior

obiectum. non enim est posterior nec si non cum tali obiecto quia tunc posset actus intelligi sine obiecto. sic e conuerso. sequitur ergo quod ipsi. a. non est deus. quia cum suus actus intelligendi sit idem simpliciter ipsi. a. si ille actus est posterior. b. et ipsi. a. est posterior: et per consequens non est deus. Dices quod intelligit ipsi. b. per eentiam ipsi. a. quod si ille est ipsi. b. aut quod. a. intelligit ipsi. b. in ratione spei cuius ipsi. a. et b. Contra. quia cognitio alicuius siue in se in se siue in vltimo non est cognitio perfectissima. quia non est intuitiua ipsi rei in se. et ita. a. non cognosceret b. intuitiue nec perfectissime. neutra ergo ratio saluat quod. a. intelligit perfectissime ipsi. b. et habet oppositum. Et sic. ex eadem via arguitur 2° sic. duo sunt duo. ergo vnus actus intelligendi sunt duo obiecta adequata. et non est falsum. ergo etiam falsitas etiam patet. quia tunc actus adequatus alicui obiecto sub aliquo ratione quod substracta non minus adequatus: quia adhuc remaneret aliud obiectum adequatum. probatio patet. quia a. est obiectum adequatum suo intellectu cui sit in infinitum intelligibile. et b. est obiectum adequatum eidem. si. a. posset si intelligere ipsum. b. impossibile est ergo quod intelligat vnica intellectu si. a. et b. perfecte. Et Dices quod a. habet intellectus duas reales distinctas. ita quod alia intellectu intelligit se. et alia intelligit ipsum. b. Contra. quia tunc. a. non est deus. impossibile est enim. dare in deo duas intellectus distinctas reales. quia hoc non stat cum summa simplicitate. Et ex secunda via arguitur sic. duo sunt duo. ergo voluntas infinita non diligit oem diligibile quod diligibile est. et non est falsum. ergo etiam falsitas etiam patet. quia voluntas infinita est recta. ergo diligit quodlibet diligibile quod diligibile est. probatio patet. si a. est vnus et b. est alius deus. ergo b. est diligendum in infinitum cum sit obiectum infinitum a voluntate potest diligeret infinitum quod est voluntas ipsi. a. sed b. est impossibile. quia a. naturaliter plus diligit se quam b. probatio huius. quia vnus quodcumque naturaliter plus diligit esse suum quam esse alteri cui non est pars vel effectus. ratione primi dicitur quod pars naturaliter plus diligit totum quam seipsam. nam per salute ipsius totius. cuius est pars. exponit se periculo. ratione scilicet creatura plus debet etiam naturaliter diligeret deum quam seipsam. sed. a. nihil est ipsius. b. nec pars nec effectus. ergo plus diligit se quam ipsi. b. sed voluntas libera quando est recta conformatur voluntati naturali: alioquin voluntas naturalis non esset se recta. ergo si habet voluntatem liberam rectam plus diligit se actu elicitum quam ipsi. b. ergo non diligit. b. infinite: et per consequens non est diligibile. Et sic. ex eadem via arguitur sic. si duo sint duo. si. a. et b. aut. a. fruatur. b. aut vti. si vti ergo voluntas inordinata quia vti fruendo. si fruatur ergo. a. est beatus tamen in. b. ut in obiecto quod in. a. et ita est beatus in duobus obiectis quorum neutrum ab altero dependet: sed hoc consequens est falsum et impossibile. quia nihil potest esse actu beatus in duobus obiectis beatificis totalibus: quia vtroque eorum destructo nihilominus est beatus. ergo in neutro beatificatur. videtur etiam necessarium quod totaliter quietatum in vno obiecto adequato non possit totaliter in alio obiecto getari. Et ex tertia via arguitur sic. duo sunt duo. ergo bonum infinitum non potest getare perfecte voluntatem nostram. et non est falsum. quia hoc est contra rationem boni infiniti quod non sit getatum cuiuscumque voluntatis. probatio consequentie. quia voluntas ordinata potest appetere maius bonum. sed plura bona infinita si sint possibilis plus includunt bonitatem quam vnus infinitum. ergo voluntas posset ordinate plus amare plura bona infinita quam vnus bonum infinitum et per consequens vnus bonum infinitum non posset ea quietare. Et ex quarta via arguitur sic. duo sunt duo. ergo eiusdem effectus sunt due cause totales in eodem ordine cause. consequens est falsum. ergo etiam falsitas consequentie probatur. quia tunc aliquid posset esse

sp. cā alicuius a quo nō sp. depēderet. nihil. n. essentialr
 depēdet ab aliquo quo nō exīte nihilomin⁹ erit. si g. c.
 hz duas totales cās. f. a. z. b. i. eodē gñe z ordine. tūc de-
 structo. a. nihilomin⁹ erit ipz. c. ab ipso. b. z silr destru-
 cto. b. ipsū. c. erit ab ipso. a. ex quo vtrūq; ponit cā tota-
 lis eius. pbatio pñe. qz potētia ifinita ē totalis cā respe-
 ctu cuiuscūq; effcūs. si g. a. z. b. sūt dy glibet est potētie
 ifinite. z p pñs cā totalis cuiuscūq; effcūs. z p pñs erūt
 due pme cause z totales i eodē ordine cē. ¶ Ex 5ª via ar-
 guit sic. duo sūt dy. g. p necitatē sūt ifiniti numero. pñs
 ē euidenter falsū. g. z añs. pñs pbat. qz spēs multiplica-
 biles siue plificabiles i idiuuidis. nō determinānt ex se
 ad certū numez idiuuidoz. s. qz tū ē ex se nō repugnat
 sibi eē i ifinitū idiuuidis. sic p de spē humana z de alyz
 oib⁹ corruptibiliū spēb⁹. g. si rō ipsi⁹ deitatis sit plifica-
 bilis i idiuuidis nō determinat se ad certū terminū. s. qz
 qz tū ē ex se cōpatit secū ifinitatē. s. si pñt eē ifinita ne-
 cesse eē: p necitatē sūt ifinita. alias nō eēnt necesse eē. s.
 possibilis eē. g. erūt ifiniti dy qz qz ē necesse eē. ¶ 6^a.
 ex eadē via arguit sic. si sint ples dy. z p pñs pla neces-
 se eē. o. z qz aliqb⁹ pfectōib⁹ realib⁹ distiguāt: sint. a. z. b.
 tūc sic. aut illi duo dy distincti p. a. z. b. sūt formalr neces-
 se eē p. a. z. b. aut nō. si nō. g. a. z. b. nō sūt formalr rōnes
 eēndi necio. g. p pñs nec dōs icludēs. a. ē necesse eē. p bō
 qz icludit aliq; entitatē q formalr nō ē entitas necessi-
 tas eēndi nec necessaria ex se. s. ipsū. a. silr ē de deo iclu-
 dēte. b. ¶ Si vō illi duo dy distincti sūt formalr necesse
 eē p. a. z. b. z vltra hoc vtrūq; ē necesse eē p illud in quo
 auenit vnū cū alio. qz ex quo ambo sūt dy i aliquo au-
 niūt z i aliquo dñt. ergo vterq; dōs hz i se duas rōes q;
 rū vtraq; ē necesse eē. s. hoc ē ipossibile qz neutra istaz
 icludit alterā. g. vtraq; circūscripta dōs ille eēt necesse
 eē p reliq;. z sic aliqd eēt formalr necesse eē p aliq; rōez
 q circūscripta nihilomin⁹ eēt necesse eē. qd ē ipossibile
 ¶ Ex 6ª via arguit sic. oipotēs ē g suo velle pōt qd cūq;
 possibile facere eē vel nō eē: ita qz suo velle pōt pduce-
 re oē possibile: z suo velle pōt ipedire oē possibile vel
 destruere oē possibile si iā hz eē fm sniaz. Rich. 2° de
 tri. ca. vltimo. tūc sic. duo sūt dy. g. nullus istoz ē oipo-
 tēs. pñs ē euidenter falsū. pbatio pñe. qz. a. pōt suo velle
 pducere oia i eē ex quo ponit oipotēs. s. nō est necesse
 q. b. velit oia illa eē q velit. a. qz volūtas ipsi⁹. b. ptingē-
 ter se hz ad illa: sic volūtas ipsi⁹. a. ex quo dōs ē. ergo. b.
 pōt nolle illa eē. z p pñs nullū istoz erit. ergo si duo sūt
 oipotētes vterq; faceret aliū nullipotētē pbibendo. s.
 p suū velle qd ali⁹ vellet eē. ¶ Dices qz ambo scoz
 dāt i volūtatē suā. s. nō de necessitate: s. qz fecerūt pa-
 ctū vt qd vellet vn⁹ vellet ali⁹. ¶ S. 3°. Tū pmo qz il-
 lud pactū nō ē necessariū. ergo p pñs pōt se alr hre: vt
 .s. dīrūpāt pactū: z tūc idē qd p. ¶ Tū 2° qz esto ad huc
 sequitur qz neuter eozum eēt oipotēs. nā si. a. ē oipotēs
 pōt pducere suo velle oē possibile: z. b. silr qd ē ipossi-
 bile: nā ipossibile ē duas cās totales eē eiusdē effcūs: vt
 pōnū ē. ergo seqt q. b. nō ē oipotēs. z sic ad qōnez.

Ad primum

i oppositū nego pñs. Ad pba-
 tionē dicēdū qz i grāmatica nu-
 merus nō ē talis modus significādi qles sūt aly modi
 grāmaticales: nam aly dñt pñse modū p̄cipi absq; ali-
 q realī corrdēte tali mō p̄cipiēdi. s. numer⁹ v̄e icludit
 rē substratā. vñ seqt boies sūt. ergo realiter ples boies
 sūt. ergo pla aīalia rōabilia sūt: s. nō seqt: dōs ē gñis ma-

sculini. ergo dōs realr ē masculin⁹. qz ad masculinitatē
 sufficit aliqd ire a quo ille modus possit accipi. puta ac-
 tiuitas. dico ergo qz plale s. qz icludit illa duo icludit.
 rōez qz i se falsā. z dico qz illud solum ex parte subiecti
 qd dñt dy icludit d̄dictionē: vt pbatū ē p ples rōes: z iō
 modus p̄cipiēdi repugnat ei qd p̄cipit sub mō. cū ergo
 pbat pñs: qz idē significat plale z singulare z idē iclu-
 dit. dico qz nō ē silr: qz singulare icludit p̄ceptū: z mo-
 dū p̄cipiēdi sine repugnātia: z iō singulare icludit qz i
 se rōez verā. put icludit p̄ceptū z modū p̄cipiēdi: plura-
 le aut put icludit illa duo icludit qz i se rōez falsā. cu-
 ius partes repugnat: z iō non seqt qz plurale sit v̄e de
 plurali sicut singulare de singulari. qz de s. bo cui⁹ rō de
 se ē falsa nihil vere pōt p̄dicari. ista. n. ē falsa hō irrōa-
 lis ifēsibilis currūt: z sic de alyz silib⁹. ¶ Ad 2^m dicēdū
 cū dñt qz oē ens p participationē reducīt zc. dicēdū qz
 illa p̄positio maior nō ē p̄ma. s. reducīt ad istā. oē ens
 ip̄fectū reducīt ad p̄fectū: s. qz oē ens p participatio-
 nē ē ip̄fctm z tm illud ens ē p̄fctm qd ē ens per eēntiā.
 iō seqt illa maior qz oē ens p participationē zc. illa aut
 p̄positio oē ip̄fectū reducīt ad p̄fectū sic itelligē-
 da ē. nā aliqd ē ip̄fctm duplr. vno mō fm perfectionē
 simplr q. s. nō necio hz ip̄fectionē annexā qz nō iclu-
 dit i se limitationē: vt hoc bonū: z hoc vnū: z hoc ens. B
 sapiēs z filia. alio mō ē aliqd ip̄fctm nō s. p̄fectionē
 simplr: s. s. p̄fectionē q. s. de rōe sui icludit limitatio-
 nē vt hic hō. hic bos. hic asin⁹. zc. z iō necio hz anexā
 ip̄fectōez: ip̄fctm primo mō reducīt ad p̄fctm eius
 dē rōis. puta ad bonū. ad vnū. ad ens. ad sapiēs: qz ipoz
 tāt perfectionē simplr. z ista pōt dici reductio vniuoca
 s. ip̄fctm scōo mō nō reducīt ad p̄fctm per essentiā
 eiusdē rōis. puta ad rōez specificā. qz ipsa aliqd icludit
 ip̄fectōis qz limitationē. z iō s. illā. nō pōt esse aliqd
 p̄fectū simplr p̄pter limitationē: s. reducīt ad p̄-
 fctū primū qd ē p̄fctm simplr eguoce tm z eminēter
 icludēs illā perfectionē. z ista ponit reductio eguoca.
 bonū ergo ip̄fctm reducīt ad bonū p̄fectū: s. hic hō
 qz ip̄fctm z silr hic bos nō reducūtur ad boiez vel bo-
 uē simplr p̄fctm: s. ad sūmū ens z ad sūmū bonū qd ē
 dōs qz illā perfectionē v̄tualr icludit. nō g. ē dare boiem
 nec bouē per eēntiā qz dy pñt appellari. ¶ Ad 3^m qz dñt
 qz qd cūq; sūt meliora sūt ponēda i vniuerso. dico qz v̄e
 ē si illa positio sit possibilis z nō icōpossibilis. s. eē plu-
 res deos ē icōpossibile z icludēs repugnātia vt oñsū ē
 multiplr. z iō nō ē meli⁹ eē ples deos. qd. n. nō ē melius
 nisi ex positōe icōpossibiliū non ē meli⁹. imo nec bonū
 simplr: sic illud qd nō ē nisi ex positōe ip̄possibili z repu-
 gnātia icludēte ē oio: s. nō ip̄possibile ē ipz eē v̄l ponit eē.
 bñ g. icludit p̄hs qz nō ē bonū i vniuerso plalitas p̄ci-
 patuū: vn⁹ g. p̄iceps toti⁹ vniuersi qz ē dōs bñdict⁹ vi-
 uēs z regnās i vniuersā creaturā a scloysq; i sc. 3. Amē:

¶ Expliciūt qōnes subtilissime super. iz. libris metha.
 Aristo. excellētissimi artū z sacre theologie doctoris
 Antony Andree ordinis minoz. accuratissime emēda-
 te per doctissimū sacre theologie bachalariū formatū
 frēz Lucā de subereto eiusdē ordinis z p̄nicie ihuscie
 Quas Venetus impressit Bonetus Locatellus. sum-
 ptibus z expensis. d. Octauiani Scoti modcetensis.
 Mcccclxxxv. Decimo kalendas septembris.

Tabula

Liber primus.

- Utrum ens simplr sumptu sit s bz metba. qd pma.
- Utrum ista propositio sit vera. omnes homines naturaliter scire desiderant. ij.
- Utrum visus faciat magis scire. iij.
- Utrum prudentia sit in brutis. iij.
- Utrum ex experimentis generetur ars. v.
- Utrum expt no hns arte certi opef artifice expto. vi.
- Utrum oes act z gnatoes sut circa singularia. viij.
- Utrum singularitas sit ro formalis obiectiua lesus. viij.
- Utrum ad methaphisicu ptimeat cognoscere oes qdita tes rerum in particulari. ix.
- Utrum magis vna sint difficiliora ad cognoscendu. x.
- Utrum methaphisica sit scia practica vel speculatiua. xi.
- Utrum scia speculatiua sit nobilior practica. xij.

Liber secundus.

- Utrum prima principia complexa sint nobis naturaliter cognita. qd prima.
- Utrum difficultas cognoscendi res sit ex parte intellectus. ij.
- Utrum sbe imales possint cogici s3 suas qditates. iij.
- Utrum sit ponere statum in omni genere. iij.
- Utrum infinitum possit cognosci a nobis. v.

Liber tertius.

- Utrum i immobilib sit ca efficiens z final. qd pma.
- Utrum genus pdicet p se de dria. ij.
- Utrum ide nuc vel istas sit i toto tpe. iij.

Liber quartus.

- Utrum ens yninoce pdicet oib entib. qd pma.
- Utrum negatio habeat distinctam formalitatem ab affirmatione. ij.
- Utrum vnu z ens significet eade naturam. iij.
- Utrum illud principiu impossibile est ide esse z non esse sit firmissimum. iij.
- Utrum illud pncipiū impossibile zc. sit simplr pmut. v.
- Utrum iter contradictoria sit dare medium. vi.

Liber quintus.

- Utrum eiusde effcus sint ples cause p se. qd pma.
- Utrum finis sit principium. ij.
- Utrum causa particularis z in actu simul sit z non sit cum effectu. iij.
- Utrum necessaria habeat causā sui esse. iij.
- Utrum mā q ē altera ps cōpositi sit tā idiuuatōis. v.
- Utrum scda diuisio vni q dē logica sit conueniēs. vi.
- Utrum ens distiguat i decē pdicamēta. viij.
- Utrum possibile sit duo accidentia differentia solo numero esse in eodem subiecto. viij.
- Utrum ratio prioris sit bene assignata. ix.
- Utrum propria ratio quantitatis secundum q est generalissimum sit diuisibilitas. x.
- Utrum tempus sit idem q motus. xi.
- Utrum philosophus conuenienter z sufficienter assignet tres modos relatiuorum. xij.
- Utrum primus modus relatiuoz fuerit bn assignat. xij.
- Utrum scds modus relatiuoz sit bene assignatus. xij.
- Utrum tertius modus sit bene assignatus. xv.
- Utrum tertius modus distiguat a duob pms. xvi.
- Utrum idem referatur ad duo vel ad plura. xvij.

Liber sextus.

- Utrum scia pctica sortiat eē pcticū a fine. qd pma.
- Utrum practicum z speculatiuum sint differen

- tie essentielles scientie. ij.
- Utrum diuisio trimēbris scie speculatiue sit conueniēs. iij.
- Utrum de ente p accns primo mō sit p se scia. iij.
- Utrum de ente p accns scdo modo sit scientia. v.
- Utrum ens ynū obeat separari a cōsideratōe methaphisici. vi.

Liber septimus.

- Utrum iheretia sit de eētia accntis. qd prima.
- Utrum sba sit prior oi accnte tēpore. ij.
- Utrum sba sit prior oi accnte diffinitōe. iij.
- Utrum substantia sit prior oi accnte cognitione. iij.
- Utrum forma sit pōz mā z cōposito z magl ens vtroq. v.
- Utrum materia sit ens. vi.
- Utrum qd qd ē sit ide cū eo cui est qd qd est. viij.
- Utrum gnata p putrefactōz z p ppagatōz dīant spē. viij.
- Utrum tm cōpositū ex mā z forma generef primo. ix.
- Utrum rō phi ccludat cōtra platonē de ideis. x.
- Utrum mā rez naliū sit aliq pars forme generāde. xi.
- Utrum i naliū mā sit pars qditatis specificē. xij.
- Utrum singulare sit p se a nobis itelligibile. xij.
- Utrum cceptus generis sit alius a cceptu dīe. xij.
- Utrum differentia diuisiua generis inferioris includat formaliter differentiam superioris. xv.
- Utrum ynīuersale sit aliquid in rebus. xvi.
- Utrum distictio formalis priū organicaz aialis sit ppter ples formas reales realr aut specificē distictas. xvij.
- Utrum cōpositū dicat aliā entitatē a partibus. xvij.

Liber octauus.

- Utrum i motu alteratōis oz māere ide s bz. qd pma.
- Utrum ad foātōez plis mī aliqd actiue coopef. ij.
- Utrum in omni generatione z corruptione fiat resolutio vsq ad materiam primam. iij.
- Utrum substantia corporis sempiterni puta celi sit cōposita vere ex materia z forma. iij.
- Utrum accns sit cōpositū ex ptibus distinctis. v.
- Utrum in quiditate formarum naturalium suscipiunt magis z minus sint dare gradus. vi.
- Utrum ex materia z forma cōstituat p se ynū. viij.

Liber nonus.

- Utrum aliqd possit moueri a seipso. qd prima.
- Utrum differentia quā assignat pbus iter potētiarum rationales z irracionales sit conueniēs. ij.
- Utrum actus sit prior potētia scōz rōez. iij.
- Utrum actio sit in passo sicut in subiecto. iij.

Liber decimus.

- Utrum p m motor sit mēsurā oīuz q sē de gñe sbe. i.
- Utrum vnu z multa opponātur contrarie. ij.
- Utrum diuisibile sit prius indiuisibili. iij.
- Utrum possibile sit trāsmutatio a priuatōe ad bitū. iij.
- Utrum media tōioz sint vere potētia ex extremis. v.
- Utrum formalis repugnantia que est iter formas substantiales sit repugnantia contrarietatis. vi.
- Utrum corruptibile z icorruptibile differāt gñe. viij.

Liber vndecimus.

- Utrum gnatio z cōruptio sit mutatio successiua. qd. i.

Liber duodecimus.

- Utrum omnis productio vel inductio cuiuscunqz forme sit ynīuoca. qd. prima.
- Utrum primū celū moueat imediate a pmo pncipio. ij.
- Utrum Aristo. posuerit oēs itelligētias vtut i finite. iij.
- Utrum pncipatui z regno ynīuersi p sit tm ynus.

Finis

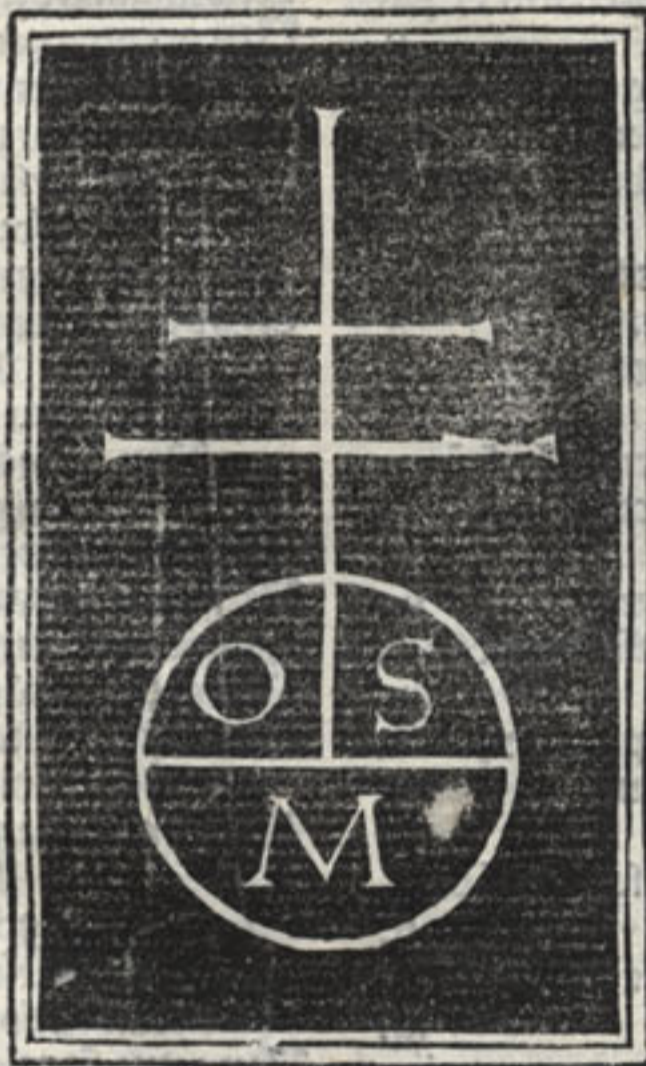
Registrum

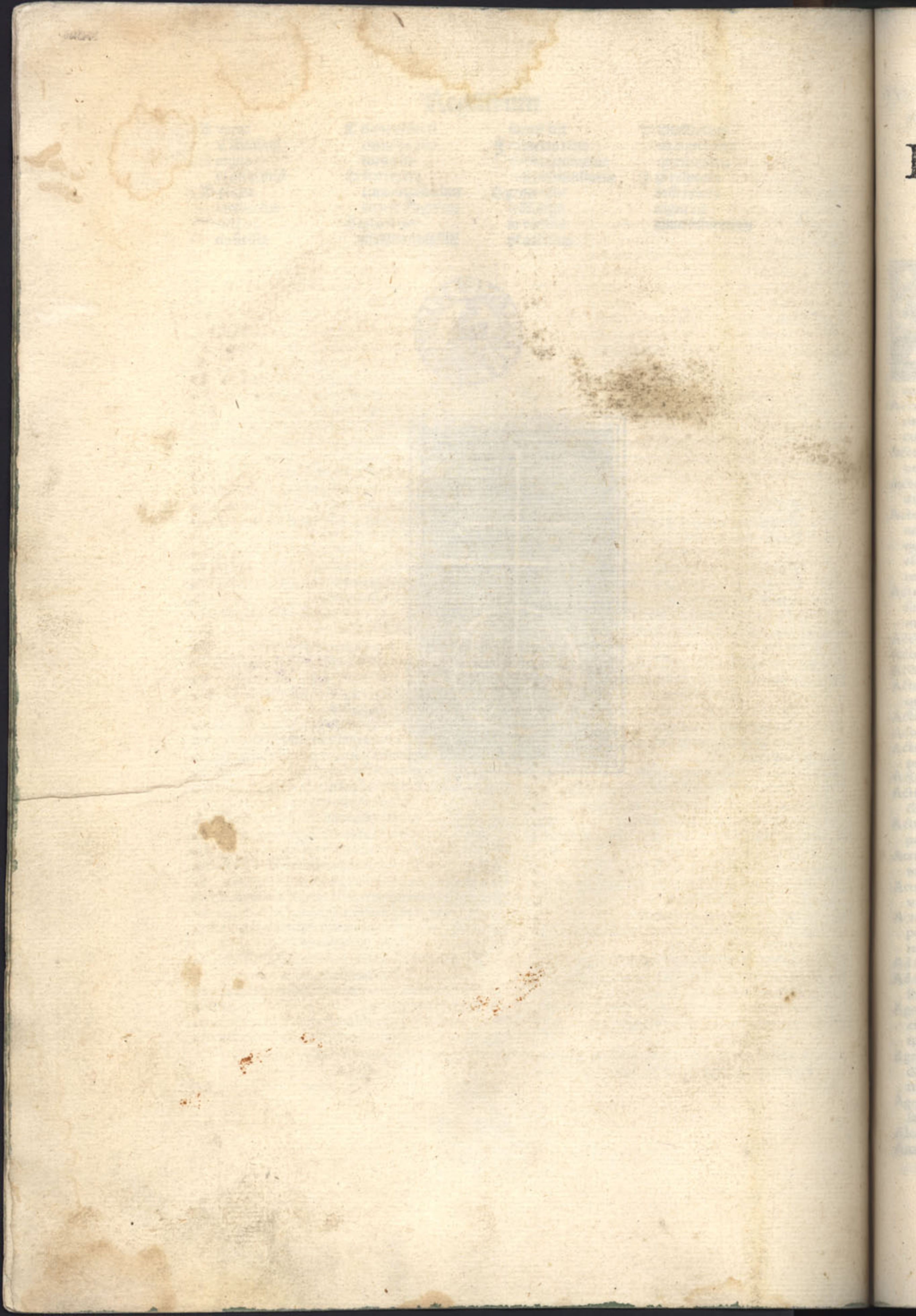
A vacat
Et Altissimi
arguo
et quicquid
B plexis,
intellectus
sed hoc
do sic ista

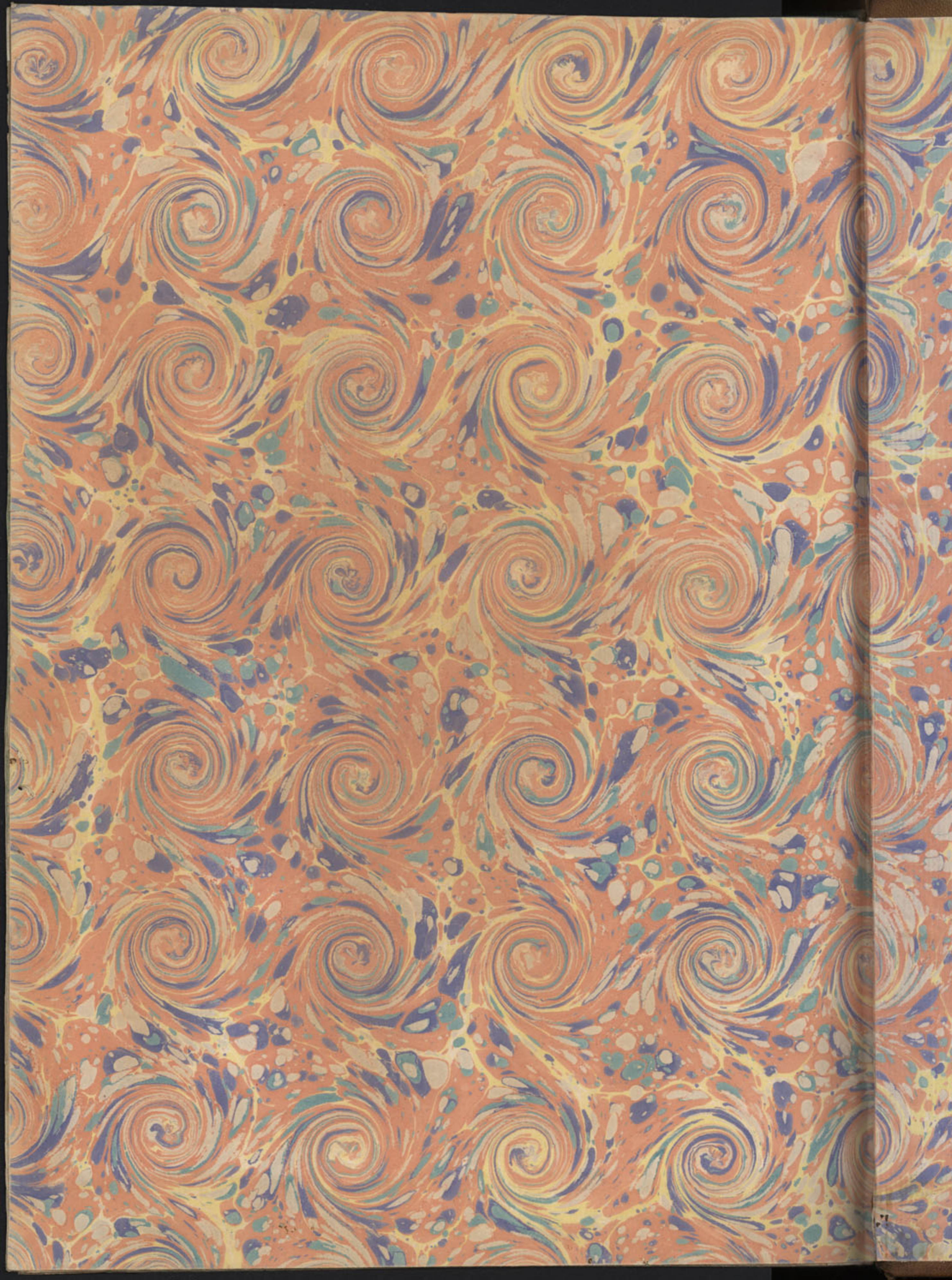
L tione obiecti
catur de alio
tura z ita
D fieri extra
cum ergo dicitur
terie Et Arguitur
Equia si illa
alicuius absoluti

sura Ad
S ubiecto tunc
q̄ determinetur
nisi habitudinem
G eneratur
lesti. ergo
in virtute
yt aceruus

D intellectum
us cum patre
questionem
F q̄ respectu
differentia
nigra est
aliud subiectum

ANTONIUS ANDREA

QUESTIONES SUPER XII
LIBROS METAPHISICE
ARISTOTELIS

D. THOMA AQUINATIS

METAPHYSICAE ARISTOTELIS
LIBROS COMMENTARIA

QUESTIONES METHAPHISICALES

DOCTORIS EGIDÛ

Sala	
Gab.	R
Est.	44
Tab.	
N.º	3